

**φοιτήτριες: ιωάννα κολοβού_ 04105049
μαργαρίτα μαλλίρη_ 04105046**

επιβλέπων καθηγητής: κώστας μωραϊτης

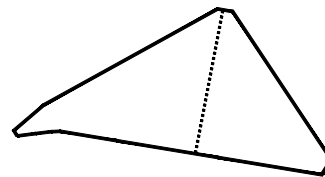
σύμβουλος καθηγήτρια: ντίνα βαιίου

Η διπλωματική αφορά στην ανάλυση της ζώνης Κεντρικής Αγοράς και στο σχεδιασμό της πλατείας Βαρβακείου. Στόχος είναι η ενίσχυση του ιδιαίτερου εμπορικού χαρακτήρα της περιοχής, η δημιουργία πλατείας στο επίπεδο της αγοράς και η δημιουργία άμεσου και διαμπερούς περάσματος διαμέσου της πλατείας, από το ανατολικό στο δυτικό κομμάτι του ιστορικού τριγώνου. Η διαδικασία σταδιακής εμβάθυνσης από το ιστορικό τρίγωνο στη ζώνη Σοφοκλέους- Ευρυπίδου και έπειτα στο τμήμα της Κεντρικής Αγοράς, στηρίζεται στην πεποίθηση ότι ο αστικός χώρος κατατμήζεται από τους διαμπερείς οδικούς άξονες, που από τη μία λειτουργούν ως όρια και από την άλλη ως ενώσεις μεταξύ περιοχών. Σε καθένα από αυτά τα τρία στάδια διερευνούνται τα χωρικά χαρακτηριστικά καθώς και οικυρίαρχες κινήσεις και χρήσεις. Επεμβαίνουμε στο τμήμα της κεντρικής αγοράς από τον άξονα της Μενάνδρου έως την Αιόλου, επιχειρώντας να αναιρέσουμε το όριο της Αθηνάς και να τονώσουμε τον ήδη υπάρχοντα πόλο τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα της Βαρβακείου Αγοράς. Με την επαναφορά της φυσικής κλίσης του εδάφους στην πλατεία επιτυγχάνεται η οπτική σύνδεση της Βαρβακείου Αγοράς και της Διπλαρείου Σχολής καθώς και η εκτόνωση των λειτουργιών της αγοράς στην πλατεία. Η αγορά στην πλατεία Βαρβακείου επανασχεδιάζεται με τρεις τύπους καταστημάτων προκειμένου να φιλοξενήσει τη νέα λαχαναγορά και να υποδεχτεί συμπληρωματικές σε αυτήν εμπορικές χρήσεις και χρήσεις εστίασης. Η σχέση αγοράς τροφίμων και κατανάλωσης φαγητού ενθαρρύνεται και η πλατεία σχεδιάζεται ως χώρος υπαίθριας συγκέντρωσης στο κεντροβαρικό σημείο του ιστορικού τριγώνου.

περιεχόμενα

01	το τρίγωνο	σελ. 05
02	η ζώνη σοφοκλέους-ευρυπίδου	σελ. 27
03	η ζώνη κεντρικής αγοράς	σελ. 57
04	η πλατεία κεντρικής αγοράς	σελ. 79

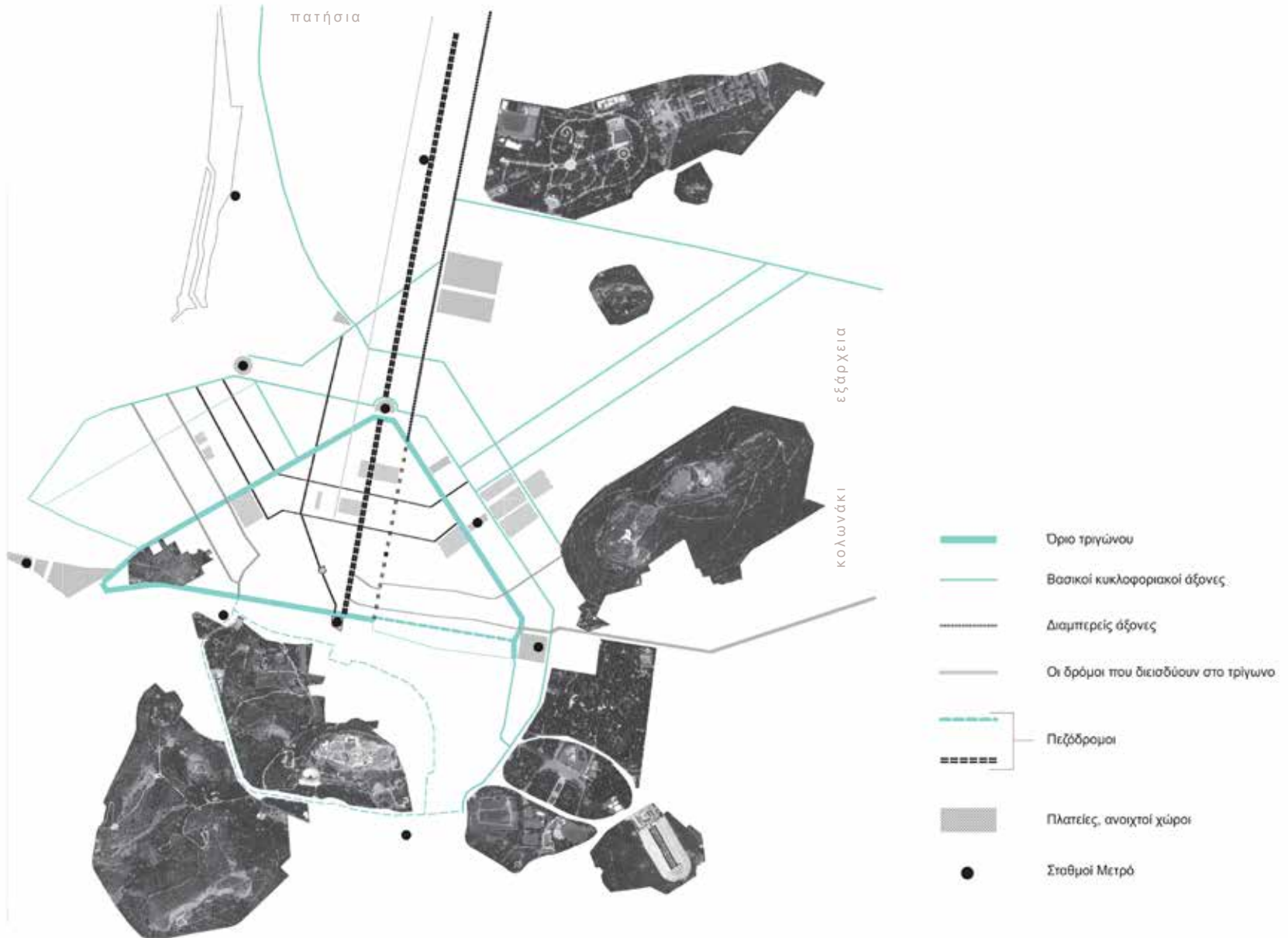
01

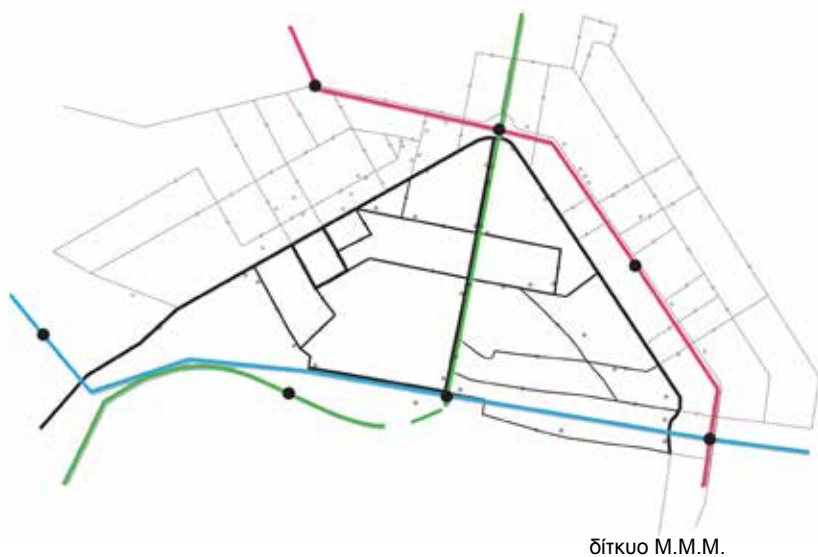

το τρίγωνο

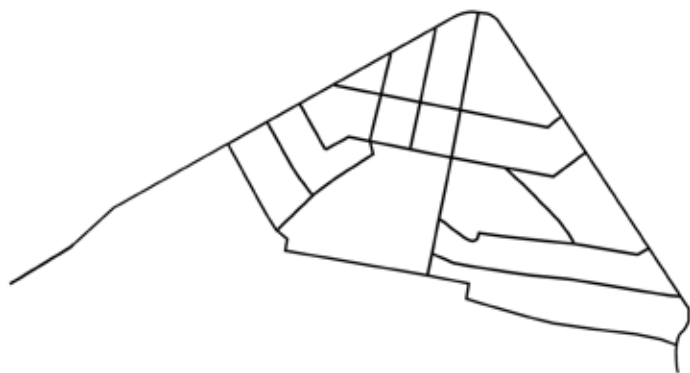
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

κεραμεικός μεταξουργείο

δίκτυο Μ.Μ.Μ.

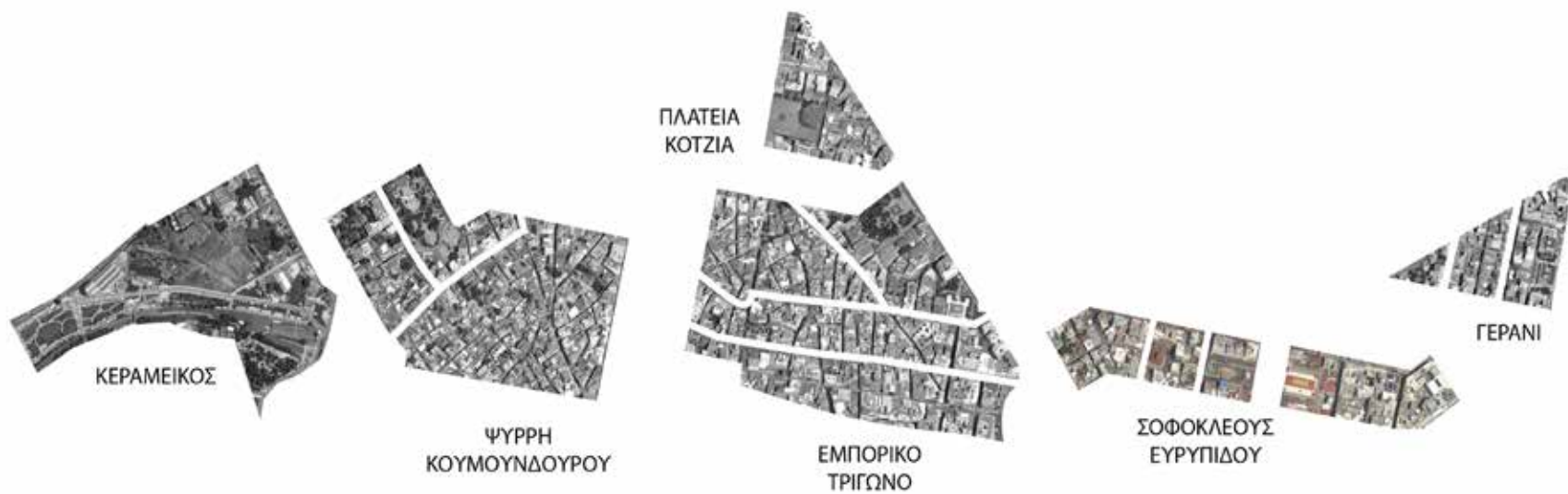

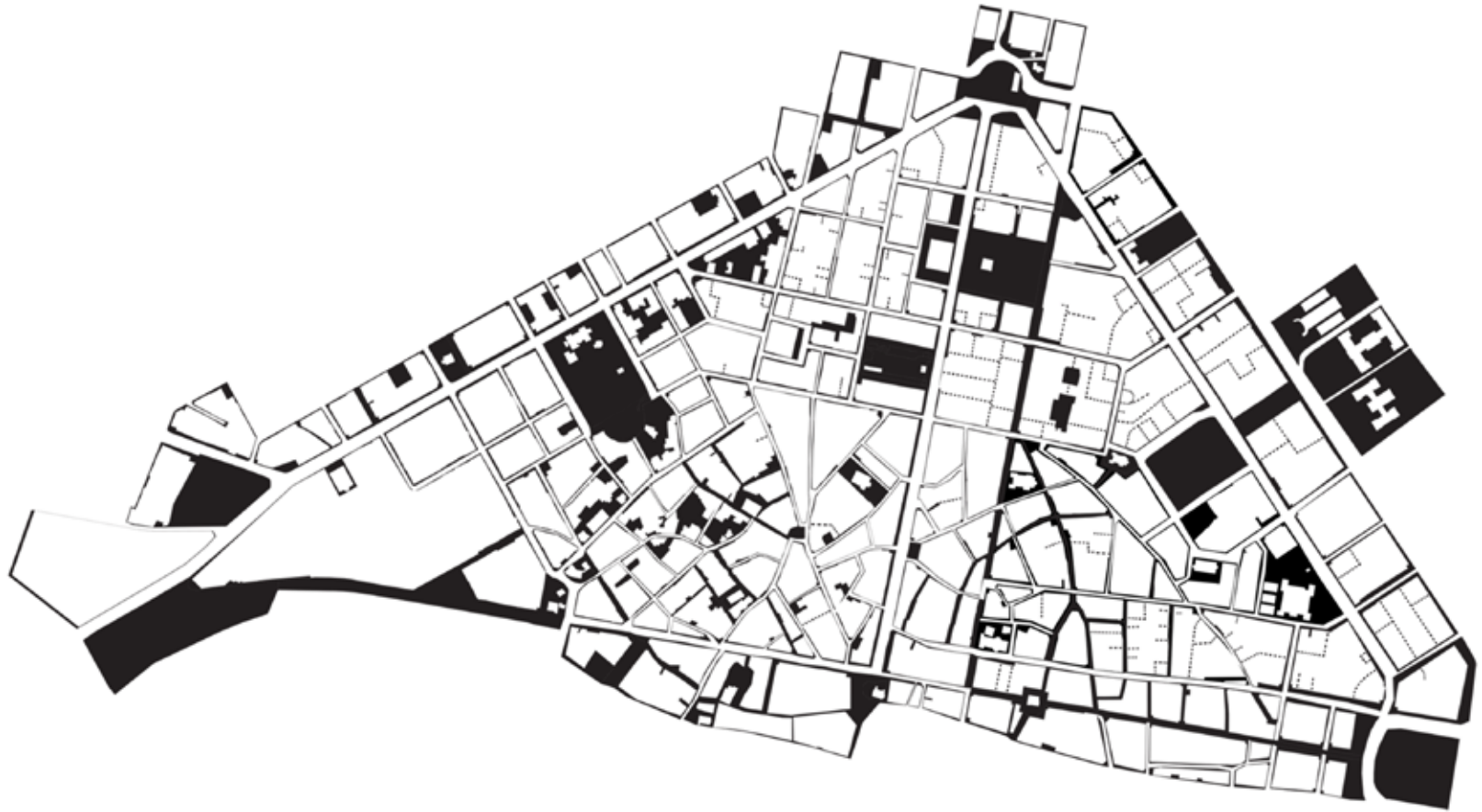
βασικοί κυκλοφοριακοί άξονες

Μελετώντας το οδικό δίκτυο, αναγνωρίζουμε τρεις κατηγορίες οδικών αξόνων που αφορούν το ιστορικό τρίγωνο. Αυτές είναι οι οδικοί άξονες που εισέρχονται στο τρίγωνο, οι διαμπερείς άξονες που διατρέχουν το τρίγωνο καθώς και οι άξονες που εμφανίζονται μόνο στο εσωτερικό του. Με βάση αυτή την κατηγοριοποίηση, υποστηρίζουμε ότι οι οδικοί άξονες αυξημένης κυκλοφορίας τείνουν να αποτελέσουν όρια μεταξύ περιοχών, τεμαχίζοντας το τρίγωνο σε επιμέρους χωρικές ενότητες. Οι ενότητες αυτές αποτελούν περιοχές με κοινά χαρακτηριστικά ενώ παράλληλα διατηρούν μια αυτοτέλεια όσον αφορά στην κίνηση του πεζού στο εσωτερικό τους. Παρατηρούμε ότι κατά τον άξονα Α- Δ εμφανίζονται μόνο δύο διαμπερείς δρόμοι, η Σοφοκλέους και η Ευρυπίδου, και γι' αυτό θεωρούμε ότι η ζώνη αυτή μπορεί να αποτελέσει μια αυτοτελή χωρική ενότητα, με δυνατότητα ενιαίας κίνησης στο εσωτερικό της. Διαπιστώνουμε όμως ότι κατά τον άξονα Β- Ν, η ζώνη τέμνεται και επιμερίζεται από τους άξονες Μενάνδρου, Σωκράτους και Αθηνάς, με αποτέλεσμα το δυτικό τμήμα της ζώνης να επιμερίζεται έντονα σε σχέση με το ανατολικό, παρά τη φαινομενική συμμετρία της ως προς την Αθηνάς.

Η ΚΑΤΑΤΜΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ ΣΕ ΖΩΝΕΣ

με μαύρο χρώμα αποτυπώνεται η
συνολική κίνηση του πεζού

πλ.Κλαυθμώνος

πλ.Βαρβακείου

πλ.Θεάτρου

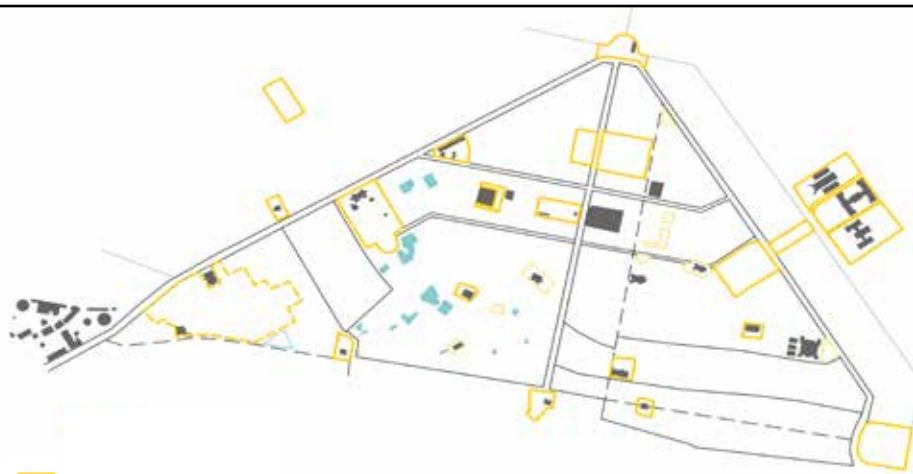

πλ.Κουμουνδούρου

Με βάση την παραδοχή ότι το οδικό δίκτυο τείνει να τεμαχίζει το δημόσιο χώρο και να οριοθετεί περιοχές, το δίκτυο των πεζοδρόμων ενοποιεί τα τμήματα του αστικού ιστού και συνδέει σημεία ενδιαφέροντος.

Αποδομώντας την πιο πολύπλοκη εικόνα του χώρου που αφιερώνεται στην κίνηση του πεζού (πεζοδρόμια, πλατείες, πεζόδρομοι, στοές, αστικά κενά) μέσα στο τρίγωνο, παρατηρούμε ότι η διασπορά των ελεύθερων χώρων στο εσωτερικό και στα όριά του είναι σχετικά συμμετρική. Παρόλα αυτά, διαπιστώνουμε ότι στο ανατολικό τμήμα το πυκνό δίκτυο πεζοδρόμων γύρω από τους βασικούς πεζοδρομημένους άξονες (Αιόλου και Ερμού) λειτουργεί ως ισχυρό ενοποιητικό στοιχείο των ελεύθερων χώρων. Η Αιόλου, με βάση την οποία αναπτύσσεται ένα “σπονδυλωτό” σύστημα πεζοδρόμων συνδέει ικανά τους ελεύθερους χώρους στο Εμπορικό τρίγωνο, ενώ οι ελεύθεροι χώροι δυτικά της Αθηνάς παραμένουν μεμονωμένοι. Συμπεραίνουμε ότι το ανατολικό τμήμα του τριγώνου αξιοδοτείται περισσότερο στο σχεδιασμό, ενώ το δυτικό τμήμα και κυρίως η περιοχή του Γερανίου παραμένει υποβαθμισμένο. Αντίστοιχα και στο εσωτερικό της ζώνης Σοφοκλέους- Ευρυπίδου το ανατολικό τμήμα σε αντίθεση με το δυτικό φαίνεται να είναι πιο συνεκτικό και να αλληλεπιδρά καλύτερα με τις γύρω περιοχές.

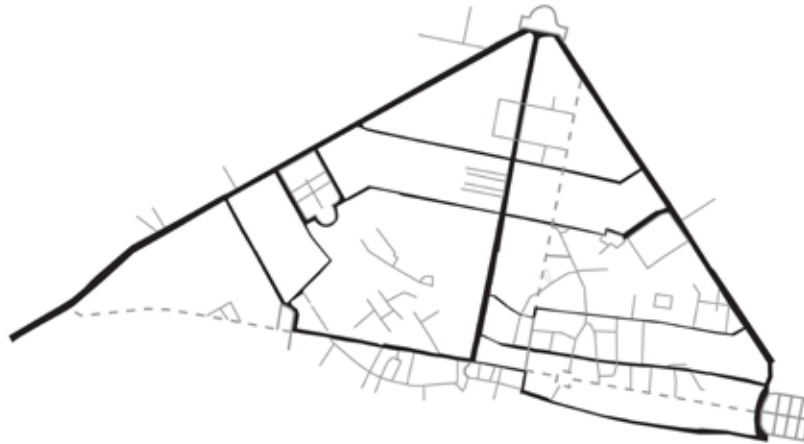
Η συμμετρική διάταξη των πλατειών Κλαυθμώνος και Κουμουνδούρου, παράλληλα με την κεντροβαρική διάταξη της Πλατείας Θεάτρου, της Βαρβακείου πλατείας και της Βαρβακείου Αγοράς, μας προδιαθέτουν για τη δικτυακή σύνδεση των ελεύθερων χώρων μέσα στη ζώνη Σοφοκλέους- Ευρυπίδου.

πλατείες

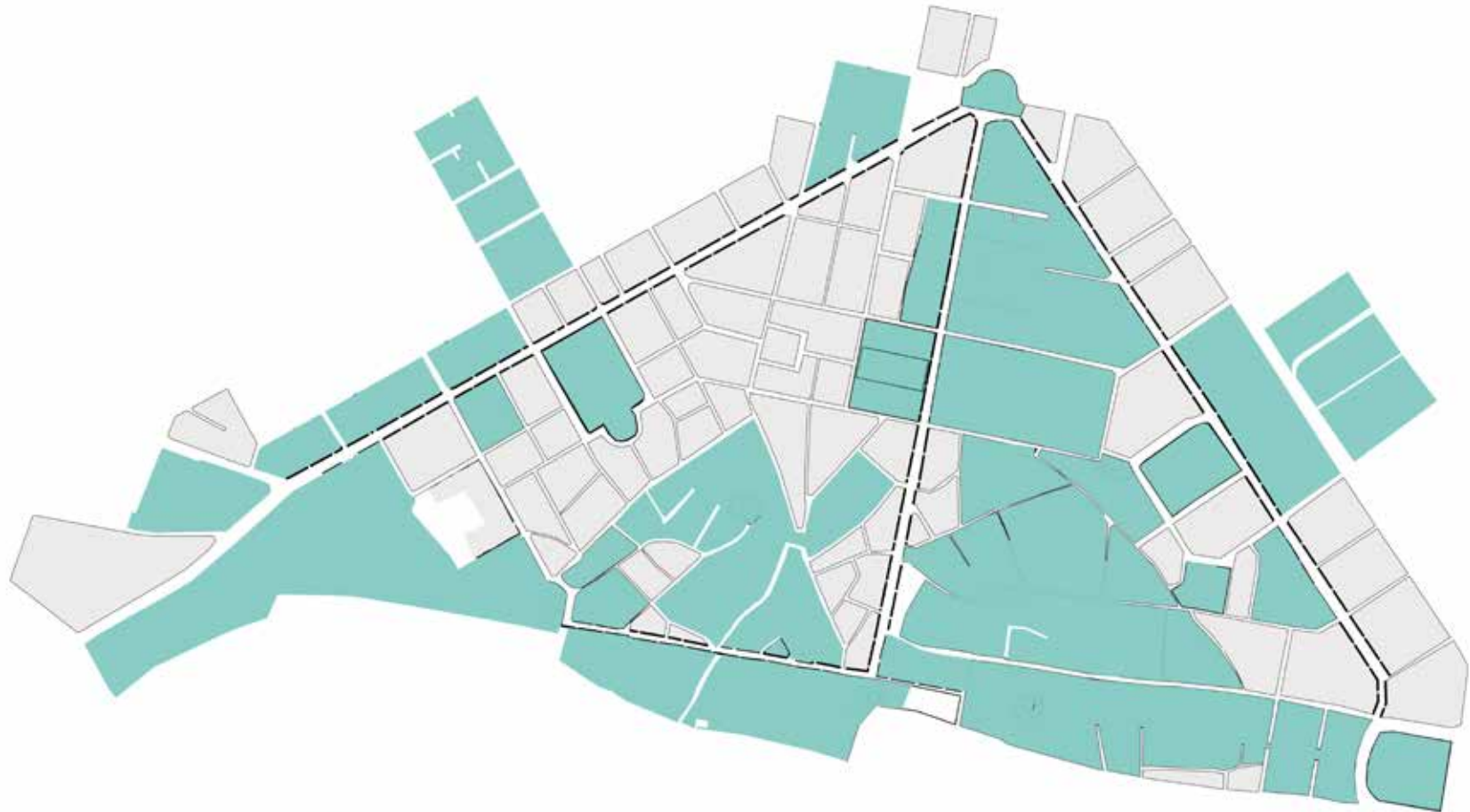
κενά οικόπεδα- parking

δίκτυο κενών και ελεύθερων χώρων

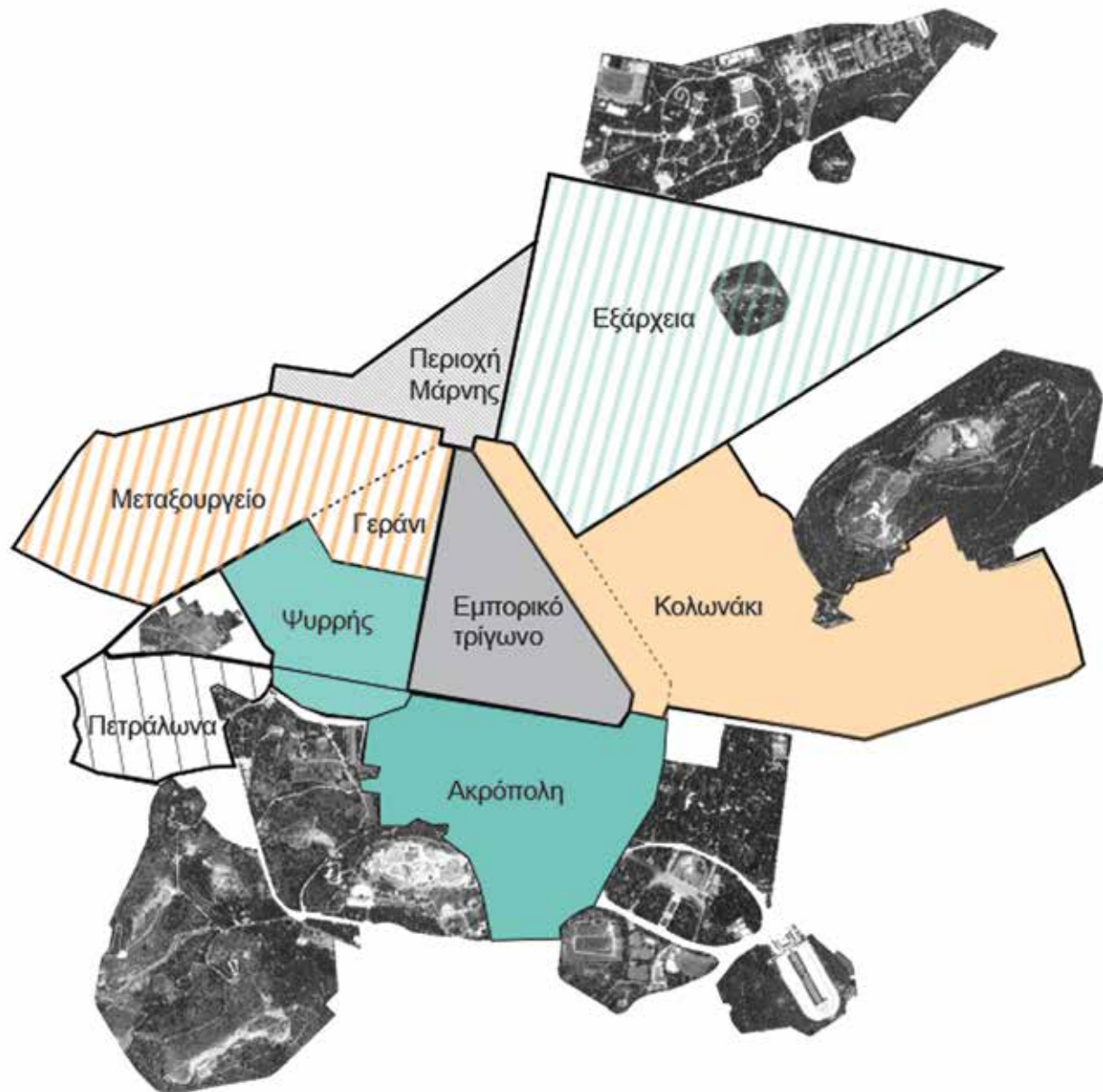
δίκτυο πεζοδρόμων

Η ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΛΕΓΜΑΤΟΣ

- οικοδομικά τετράγωνα με δίκτυο πεζοδρόμων
- οικοδομικά τετράγωνα χωρίς δίκτυο πεζοδρόμων

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΠΩΝΟΥ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΟΡΙΑ

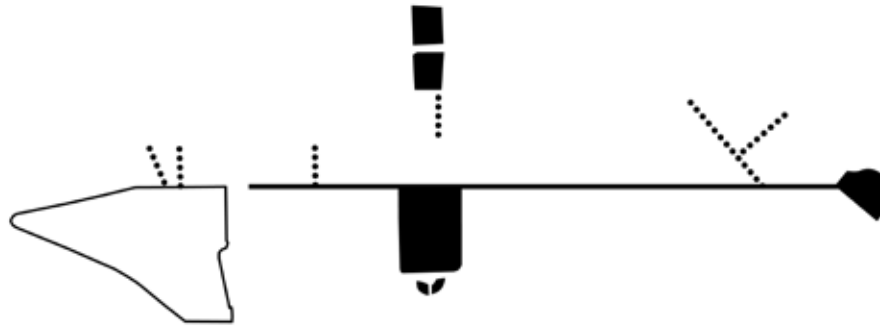
Το Δεκέμβριο του 1832 υποβάλλεται από τους Κλεάνθη και Σάουμπερτ το Νέο Σχέδιο Πόλης, στο οποίο εμφανίζονται οι χαράξεις του σημερινού τριγώνου καθώς και τα σχήματα των κυρίως αξόνων, που αποτελούσαν ένα ισοσκελές τρίγωνο με σκέλη τις οδούς Πειραιώς και Σταδίου και βάση στην οδό Ερμού. Οι οδοί Πειραιώς και Σταδίου διακόπτονταν, συμμετρικά ως προς τα ανάκτορα, από τις αντίστοιχες τετράγωνες πλατείες Μπόρσας (Χρηματιστηρίου) και Θεάτρου. Επίσης προβλέπεται η διαμόρφωση τεσσάρων βουλευβάρτων σε σχηματισμό ενός τετραγώνου. Στις δύο από τις τέσσερις κορυφές σημειώνονται η πλατεία Βόρσας (σημερινή Κουμουνδούρου) και η πλατεία Θεάτρου (σημερινή Κλαυθμώνος). Έπειτα από το Σχέδιο του Κλέντζε πραγματοποιούνται αρκετές ρυμοτομικές μεταρρυθμίσεις. Πρακτική συνέπεια των αλληπαλλήλων αυτών αλλαγών ήταν αφενός η διατήρηση μεγάλου τμήματος της Παλαιάς Πόλης, και αφετέρου ο αναπροσανατολισμός της πόλης προς το τελικό σημείο ανέγερσης των Ανακτόρων, με αξιοδότηση συνεπώς του ανατολικού άξονα της οδού Αθηνάς τμήματος.

Το ιστορικό τρίγωνο περιγράφεται από τρεις βασικούς οδικούς άξονες, οι χαράξεις των οποίων διαμορφώνουν ένα ισοσκελές τρίγωνο με έντονες συμμετρικές διατάξεις των στοιχείων στο εσωτερικό του. Αυτό το σαφώς καθορισμένο περίγραμμα εμφανίζεται για πρώτη φορά στο Νέο Σχέδιο Πόλης από τους Κλεάνθη και Σάουμπερτ το 1832. Παρά την αυστηρή οριοθέτηση του τριγώνου μέσα στον αστικό ιστό, αυτό αλληλεπιδρά με τις περιοχές εκτός των ορίων του με αποτέλεσμα τα όρια να αποκτούν εύρος. Διερευνώντας το εύρος αυτό, διαπιστώνουμε ότι τα εξωτερικά όρια του τριγώνου προσφέρουν διαφορετικές και δυσανάλογες δυνατότητες «εισόδου» στο τρίγωνο. Αρχικά απομονώνουμε το κάθε όριο και εξετάζουμε εκείνα τα χωρικά στοιχεία - πλατείες, δίκτυα πεζοδρόμων, δίκτυα στοών- που αποτελούν τα κατώφλια του τριγώνου και στη συνέχεια ανασυνθέτουμε τη συνολική εικόνα των ορίων.

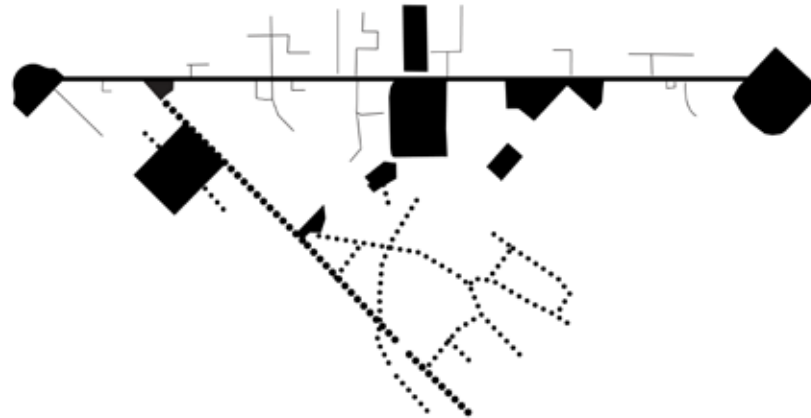
Η δυσανάλογη εικόνα της Σταδίου σε σχέση με την Πειραιώς και της πλατείας Κλαυθμώνος σε σχέση με την πλατεία Κουμουνδούρου, αποδεικνύει την άνιση δυνατότητα άνετης εισχώρησης στο ανατολικό και στο δυτικό τμήμα του τριγώνου και την αξιοδότηση του ανατολικού από τον άξονα της Αθηνάς τμήματος έναντι του δυτικού. Εξετάζοντας τη συνολική εικόνα, παρατηρούμε πως η ένωση των ορίων Σταδίου και Ερμού και κατ' επέκταση Β- Ν επιτυγχάνεται σε αντίθεση με την ένωση Α- Δ. Παρά τη συμμετρική διάταξη της πλατείας Κουμουνδούρου και της πλατείας Κλαυθμώνος στον άξονα Α- Δ, και ενώ οι δύο πλατείες μπορούν να θεωρηθούν οι κύριες εισοδοί στη ζώνη Σοφοκλέους- Ευρυπίδου, διαπιστώνουμε ότι αυτοί οι δύο πόλοι έλξης στα άκρα της ζώνης, απαιτούν την ενίσχυση της συνδεσής τους στον άξονα Α- Δ, πιθανόν μέσα από τη ζώνη Σοφοκλέους- Ευρυπίδου.

ΤΑ ΟΡΙΑ

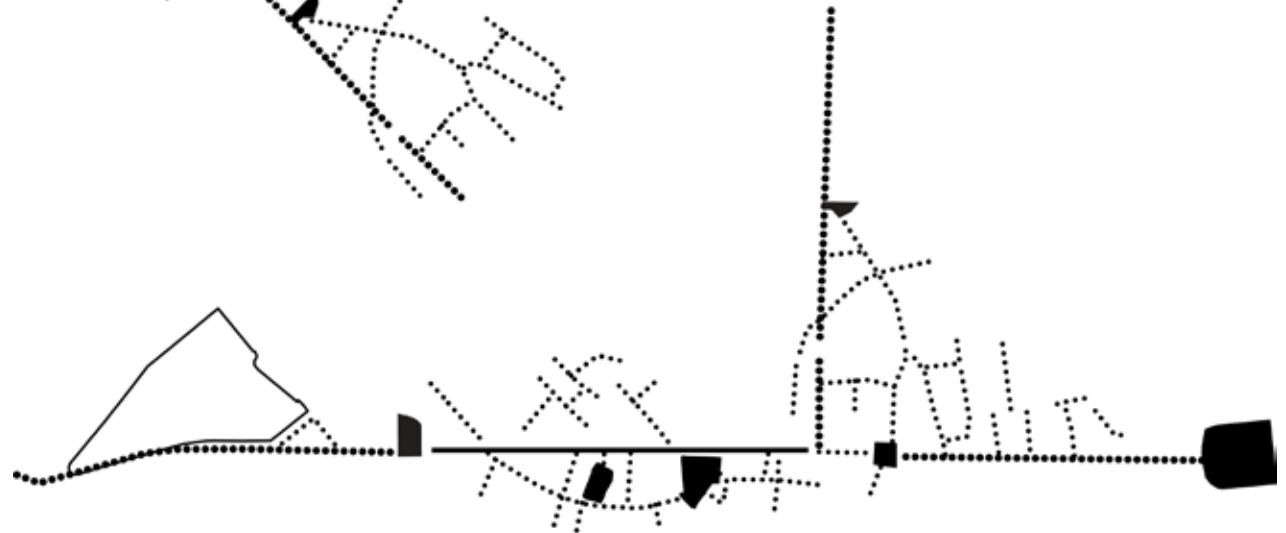
πειραιώς

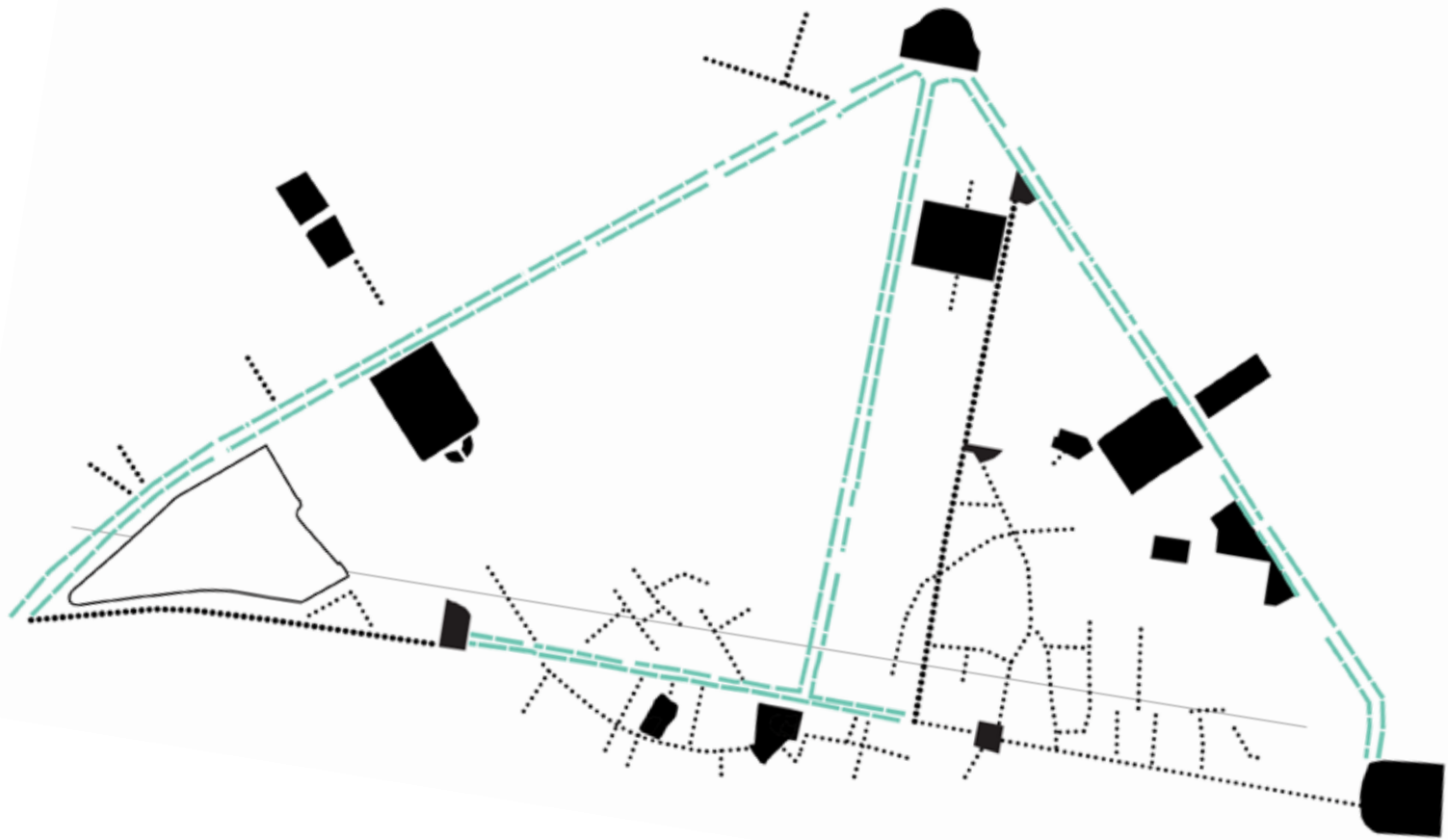

σταδίου

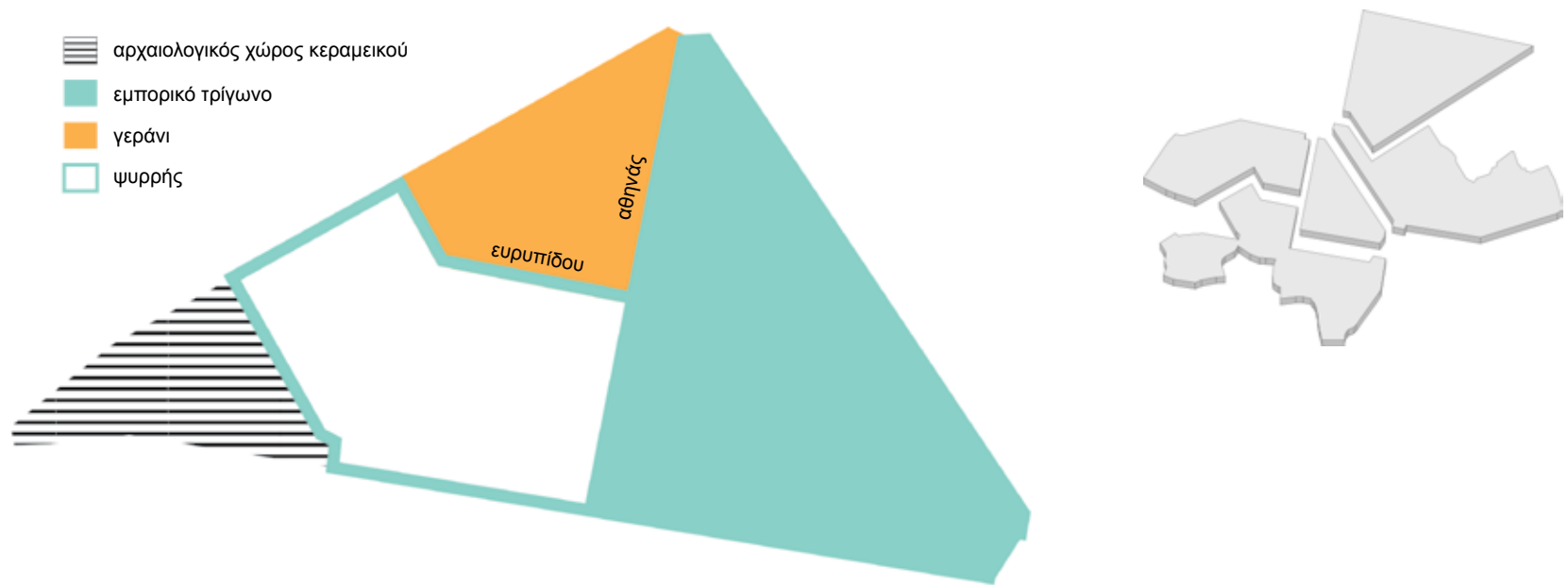

ερμού

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΟΡΙΑ

οι υποπεριοχές του ιστορικού τριγώνου, όπως διαμορφώνονται από τις οδούς αθηνάς και ευρυτίδου

Τμήμα του τείχους Χασέκη διέσχιζε την περιοχή της σημερινής πλατείας Κουμουνδούρου και συνέχιζε προς την οδό Ευρυπίδου, διέσχιζε τη Σωκράτους και την Αθηνάς και έφτανε στην οδό Σοφοκλέους, όπου ανοιγόταν η Μενιδιάτικη Πόρτα. Το τείχος συνέχιζε προς την κατεύθυνση της σημερινής πλατείας Κλαυθμώνος, για να φθάσει στη Σταδίου.

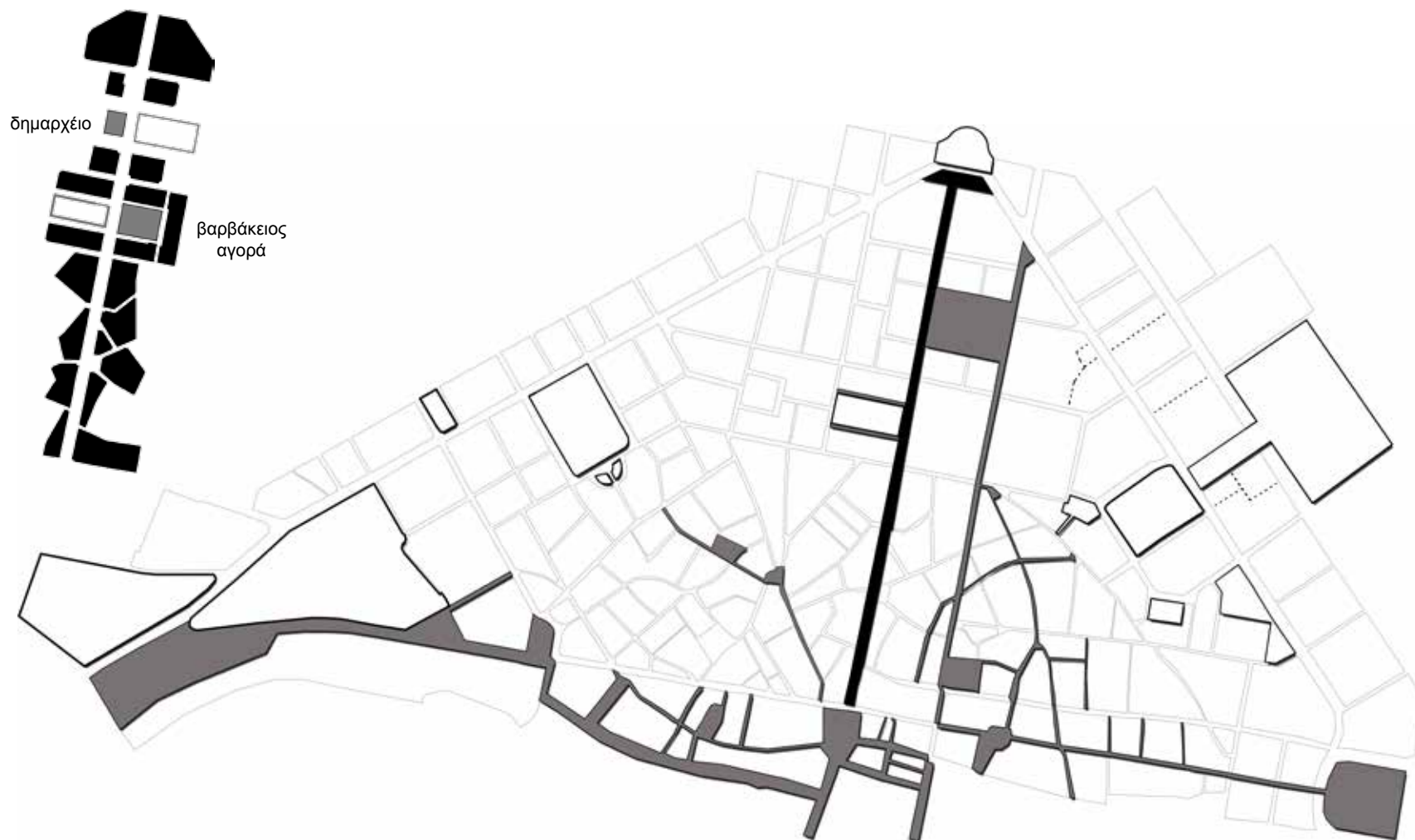

ίχνη του αρχαίου τείχους στα υπόγεια στοάς

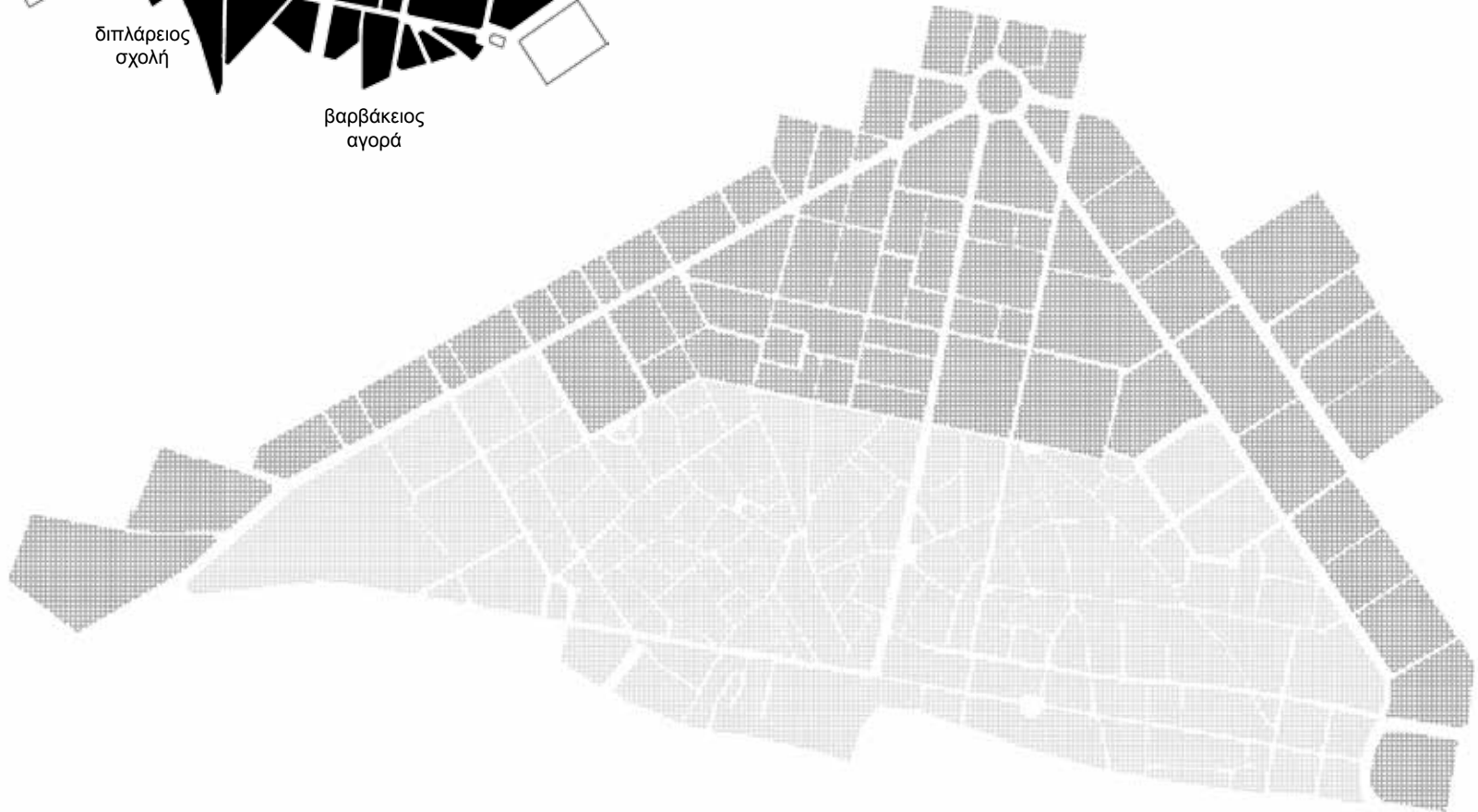
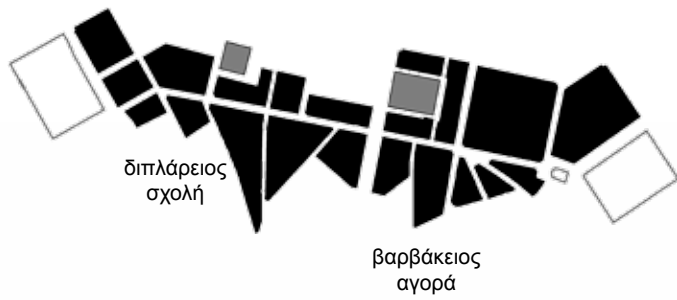
Το εσωτερικό του ιστορικού τριγώνου αποτελείται από τέσσερις περιοχές - Ψυρρής, Εμπορικό Τρίγωνο, αρχαιολογικός χώρος Κεραμεικού και Γεράνι- οι οποίες οριοθετούνται κυρίως με βάση τους άξονες της Αθηνάς και της Ευρυπίδου. Η ζώνη Σοφοκλέους- Ευρυπίδου εντάσσεται στην περιοχή Γεράνι και στο Εμπορικό Τρίγωνο, με έντονη διαφοροποίηση των αστικών συνθηκών ανατολικά και δυτικά του άξονα της Αθηνάς.

Παρατηρούμε πως η Αθηνάς αποτελεί σκληρό όριο, που διαχωρίζει το ανατολικό και το δυτικό τμήμα του τριγώνου ως προς την κοινωνική πραγματικότητα, το πολιτιστικό υπόβαθρο και τον σχεδιασμό. Αποτέλεσμα είναι η διαφοροποίηση των χρηστών στα δύο τμήματα αλλά και η απουσία αλληλεπίδρασης αυτών σε ένα κοινό πολιτισμικό έδαφος. Επίσης, η οδός Ευρυπίδου αποτελεί το όριο μεταξύ παλιάς και νέας πόλης, που προκύπτει από την έντονη διαφοροποίηση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του αστικού ιστού στο Βόρειο και Νότιο τμήμα και από την παλαιότερη εγκατάσταση του τείχους Χασέκη περίπου σε αυτό το σημείο. Διαπιστώνουμε λοιπόν την ανάγκη αναίρεσης του ορίου της Αθηνάς ταυτόχρονα με την διεύρυνση του ορίου της Ευρυπίδου για την καλύτερη αλληλεπίδραση μεταξύ ανατολικού και δυτικού τμήματος.

η αθηνάς ως όριο του ανατολικού και δυτικού τμήματος του τριγώνου
και ως ένωση των πλατειών ομοιοίας και μοναστηρακίου (B-N)

η ευρυπίδου ως όριο του παλιού και νέου πολεοδομικού ιστού
και ως ένωση των πλατειών κουμουνδούρου και κλαυθμώνος (Α-Δ)

ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΑΛΟΝΤΑΣ

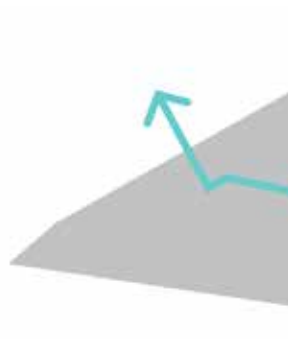
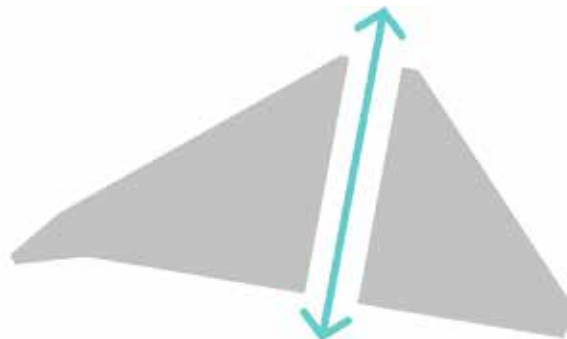
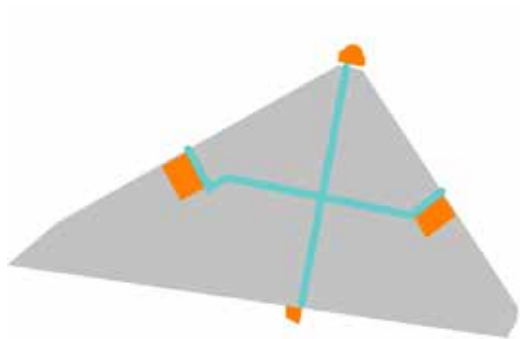
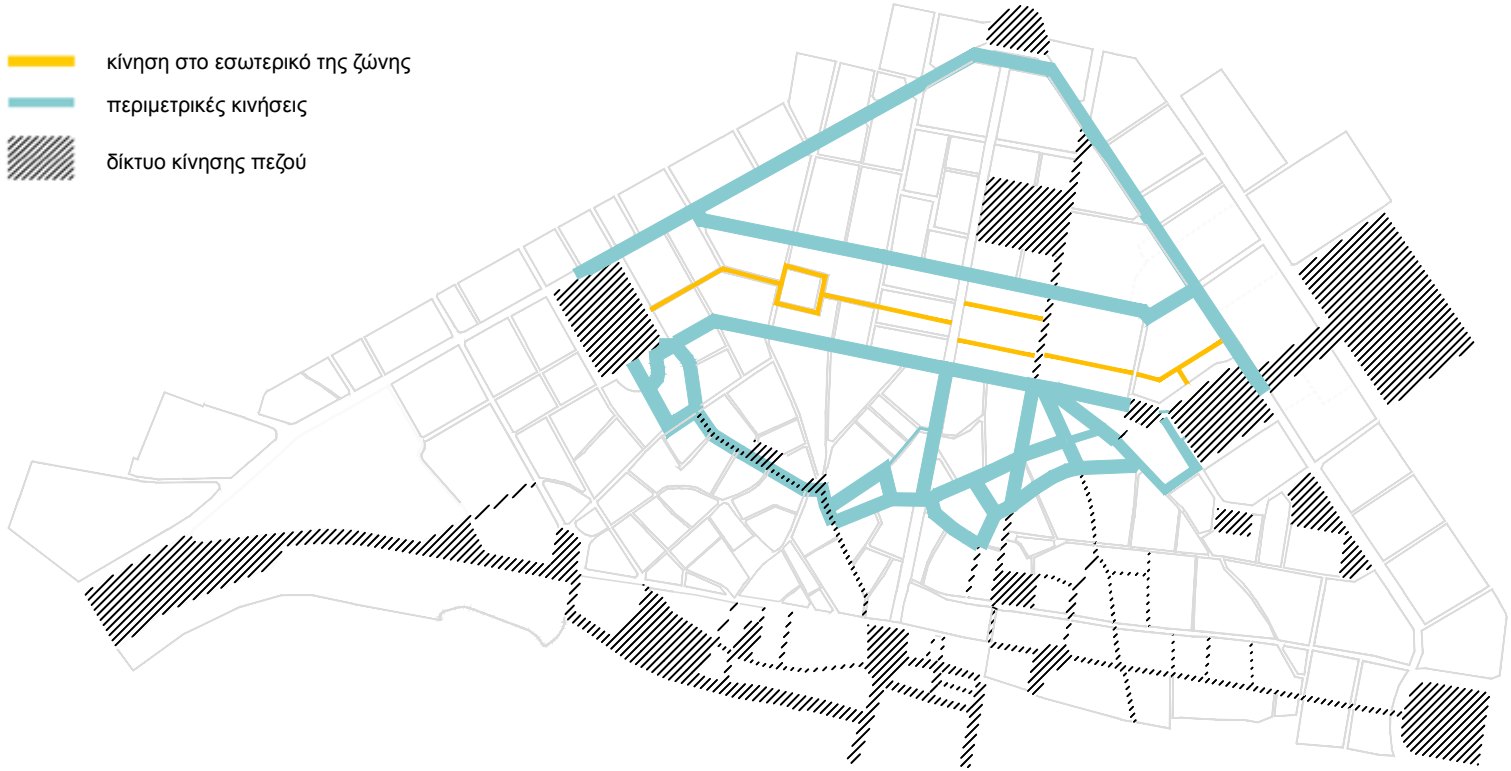
πρόπλασμα που απεικονίζει την αντιπαράθεση των κατατμήσεων και των ενοποιήσεων εντός του τριγώνου

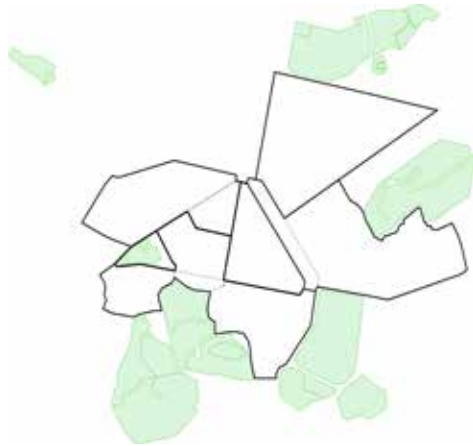
ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΤΡΙΓΩΝΟΥ

Η ΖΩΝΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ ΩΣ ΕΝΩΣΗ Α-Δ

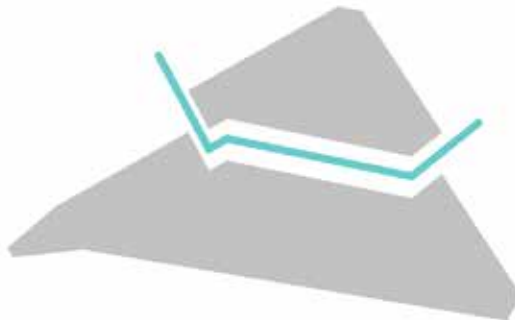
- κίνηση στο εσωτερικό της ζώνης
- περιμετρικές κινήσεις
- δίκτυο κίνησης πεζού

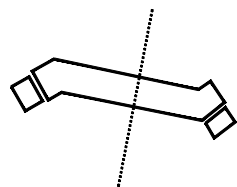

Αντιπαραβάλλοντας την εικόνα του διαιρεμένου σε τμήματα τριγώνου με βάση τους οδικούς άξονες, με την εικόνα των ενοτήτων που προκύπτει από τα δίκτυα πεζοδρόμων, διαπιστώνουμε την ανάγκη ενίσχυσης του άξονα Α-Δ, προκειμένου να επιτευχθεί η ισχυρότερη αλληλεπίδραση των δύο τμημάτων εκατέρωθεν της οδού Αθηνάς, όπως επιτάσσει και η γενικότερη υποβάθμιση της περιοχής του Γερανίου. Από τη βιωματική μας σχέση με την περιοχή, παρατηρούμε πως για την σύνδεση των δύο κύριων εισόδων στον άξονα Α- Δ, αποφεύγεται η άμεση κίνηση στο εσωτερικό της ζώνης Σοφοκλέους- Ευρυπίδου, ενώ προτιμώνται οι περιμετρικές κινήσεις καθώς και οι ίδιοι κυκλοφοριακοί άξονες Σοφοκλέους και Ευρυπίδου, που δεν ευνοούν ιδιαίτερα η μετακίνηση του πεζού.

Ενώ λοιπόν η Αθηνάς ως εσωτερικό σκληρό όριο του τριγώνου χωρίζει το ανατολικό από το δυτικό τμήμα, ταυτόχρονα ενοποιεί το βόρειο με το νότιο τμήμα. Αντίστοιχα, αναγνωρίζεται η ανάγκη αποδοτικότερης σύνδεσης κατά τον άξονα Α- Δ, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη ζώνη Σοφοκλέους-Ευρυπίδου. Στόχος είναι η ζώνη αυτή όχι μόνο να ενώσει τα διαφορετικά χωρικά στοιχεία εντός του τριγώνου, αλλά και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την αλληλεπίδραση των διαφορετικών κοινωνικών ομάδων. Επιπλέον, τα άκρα αυτής της ζώνης, ως σημεία ενδιαφέροντος και πόλοι έλξης, μπορούν να συσχετίσουν τη ζώνη και με τις εξωτερικές περιοχές του τριγώνου και η ένωση Α- Δ να προεκταθεί και εκτός των ορίων του τριγώνου.

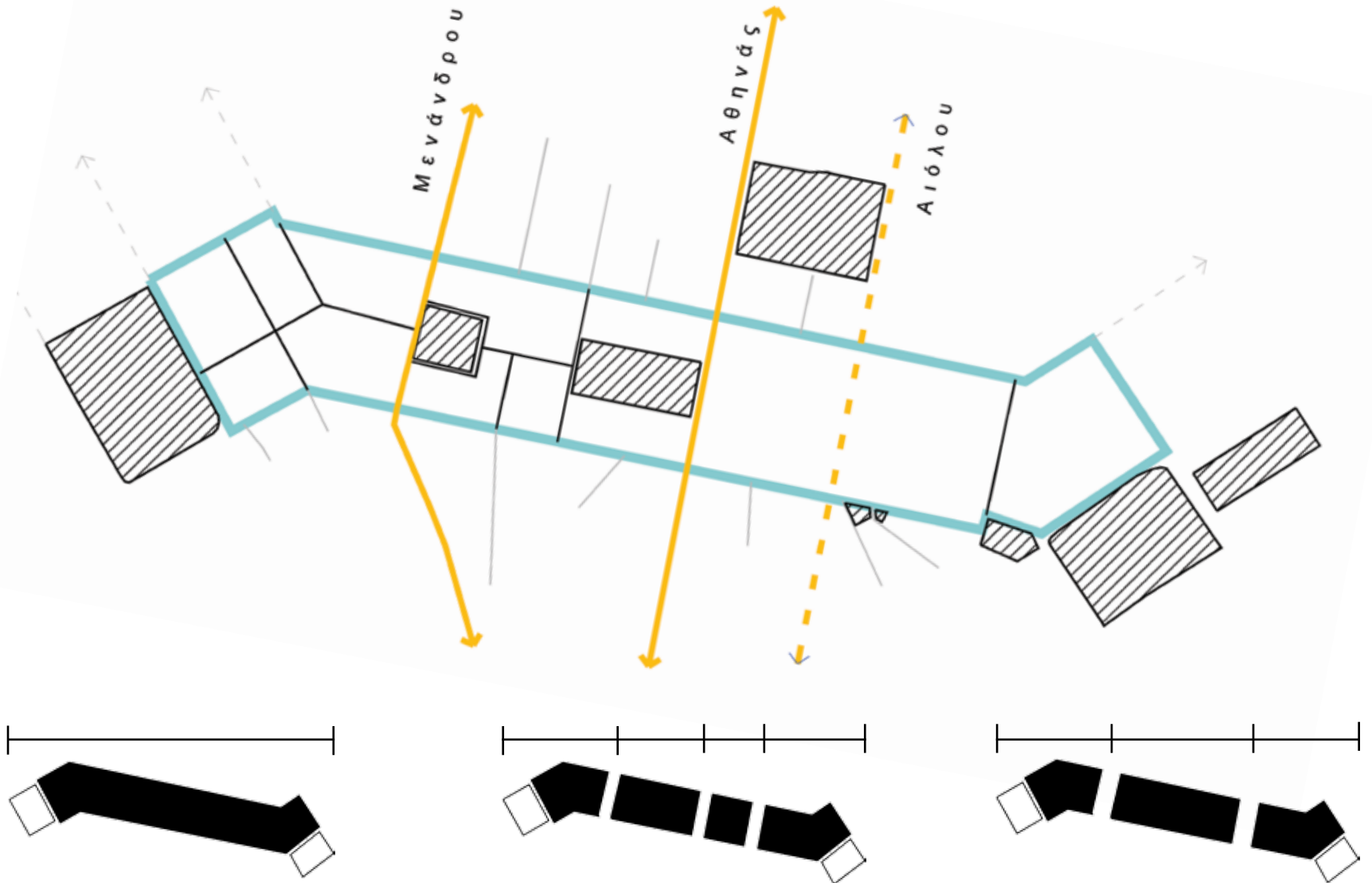

02

σοφοκλέους - ευρυπίδου
η ζώνη

ΠΑΡΑΔΟΧΗ: ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΖΩΝΕΣ

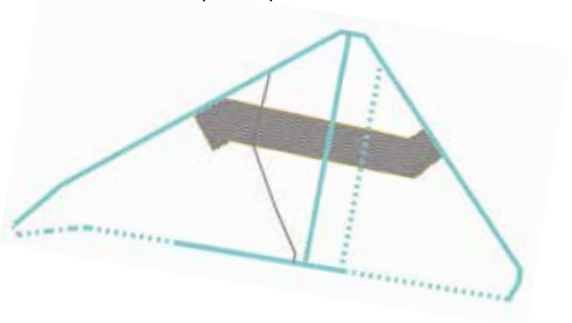

αθηνάς

μενάνδρου

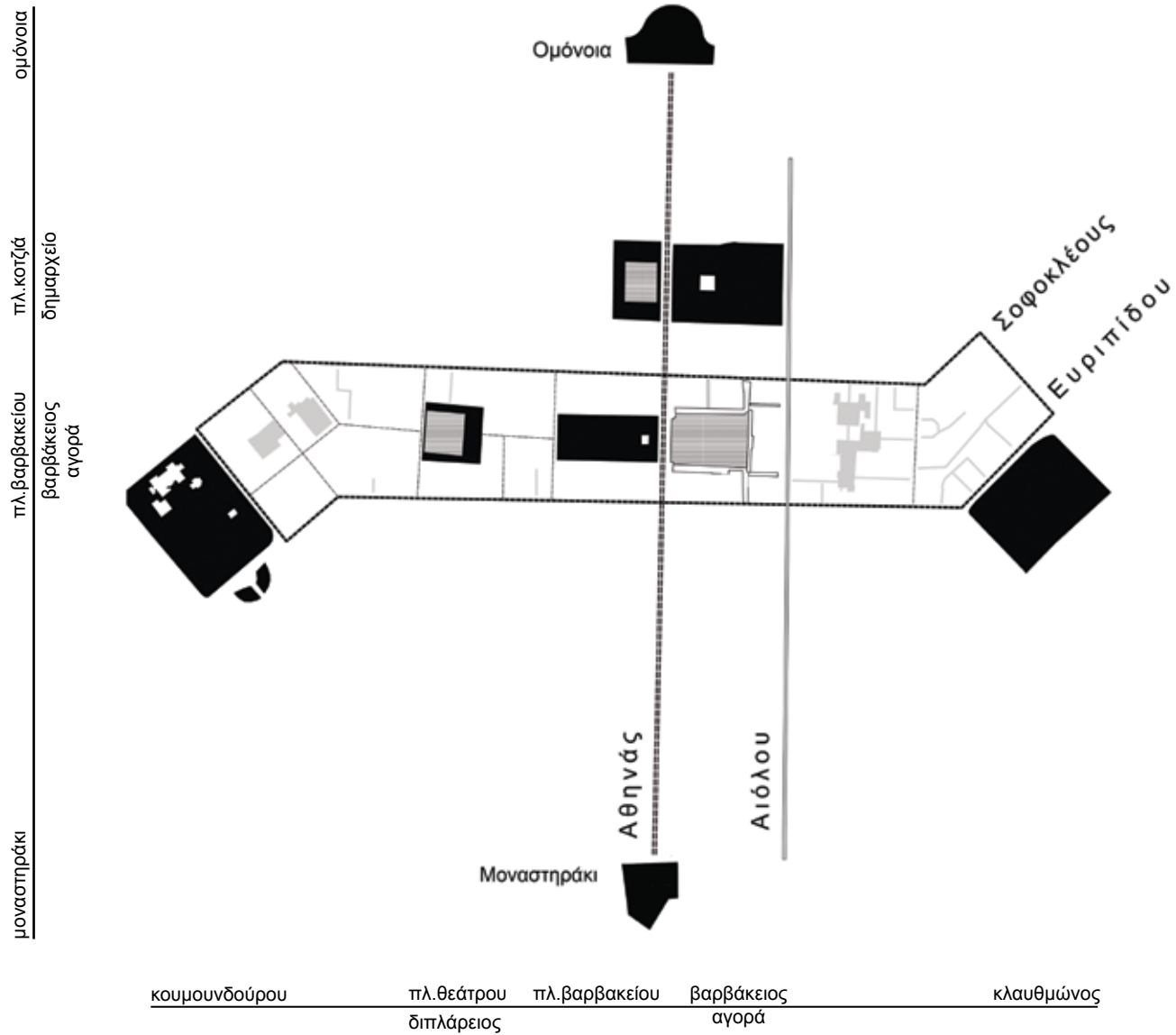
αιόλου

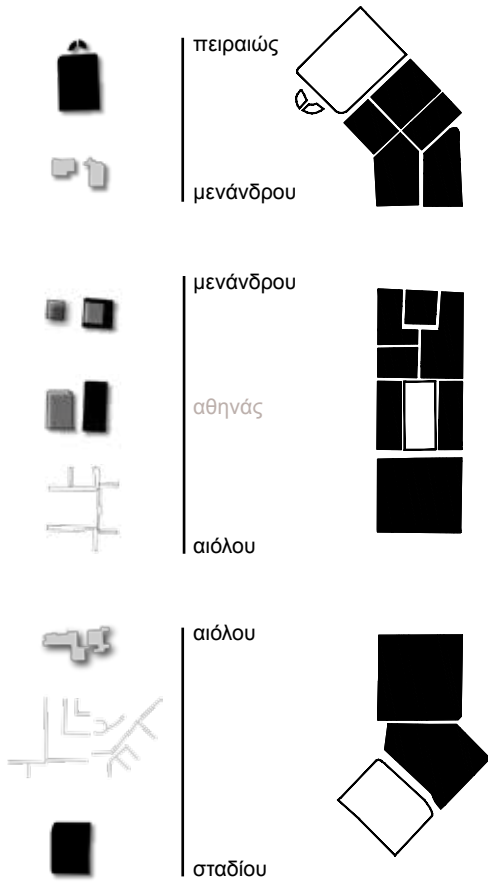
Ακολουθώντας την ίδια διαδικασία κατάτμησης του χώρου σε ενότητες με βάση τους διαμπερείς δρόμους, παρατηρούμε ότι η ζώνη Σοφοκλέους- Ευρυπίδου διαιρείται σε τέσσερα τμήματα από τους άξονες Μενάνδρου, Αθηνάς και Αιόλου. Ωστόσο, λόγω της ενιαίας χρήσης εκατερωθέν της Αθηνάς και την ανάγκης ενίσχυσης και συνεργασίας κτιρίου και πλατείας εκατέρωθεν αυτής, η Αθηνάς δεν λαμβάνεται υπόψιν ως όριο αλλά αντίθετα επιχειρείται η αναίρεσή του. Στην προσπάθεια εφεύρεσης μιας μεθοδολογία παρέμβασης σε αυτή τη ζώνη, καταφεύγουμε στην παραδοχή ότι μπορεί να χωριστεί σε τρία αυτοτελή μέρη, με βάση τους δύο διαμπερείς δρόμους Μενάνδρου και Αιόλου. Η παραδοχή αυτή στηρίζεται στη διαπίστωση ότι οι Μενάνδρου και Αιόλου ενώ διαχωρίζουν τα τρία τμήματα, λειτουργούν και ως συνδέσεις κατά τον άξονα Β- Ν, ενώ παράλληλα καθένα από τα τρία μέρη παρουσιάζει μια ομοιογένεια στην τυπολογία των χωρικών του στοιχείων.

Εμβαθύνοντας στη ζώνη Σοφοκλέους-Ευρυπίδου, παρατηρούμε ότι ο παραπάνω τριμερισμός εκδηλώνεται στα ποιοτικά και γεωμετρικά χαρακτηριστικά του δημόσιου χώρου. Εξετάζοντας τους ελεύθερους χώρους στη ζώνη διαπιστώνουμε ότι στο τμήμα μεταξύ της πλατείας Κουμουνδούρου και της οδού Μενάνδρου, τα αστικά κενά που συναντούμε είναι αδόμητα οικόπεδα και χώροι στάθμευσης και ο αστικός ιστός είναι περισσότερο κατατμησμένος σε μικρότερα οικοδομικά τετράγωνα. Αντιθέτως στο τμήμα μεταξύ της πλατείας Κλαυθμώνος και της Αιόλου, η πυκνή και υψηλή δόμηση, σε συνδυασμό με το πυκνό δίκτυο στοών, διαμορφώνουν μικρότερους ακάλυπτους χώρους στο εσωτερικό των οικοδομικών τετραγώνων. Στο κεντρικό τμήμα από τέλος, συναντούμε δύο πλατείες με ιστορική και κοινωνική φόρτιση, τη πλατεία Θεάτρου και τη πλατεία Βαρβακείου, που αποτελούν και το μεγαλύτερο –ανενεργό- δυναμικό της ζώνης.

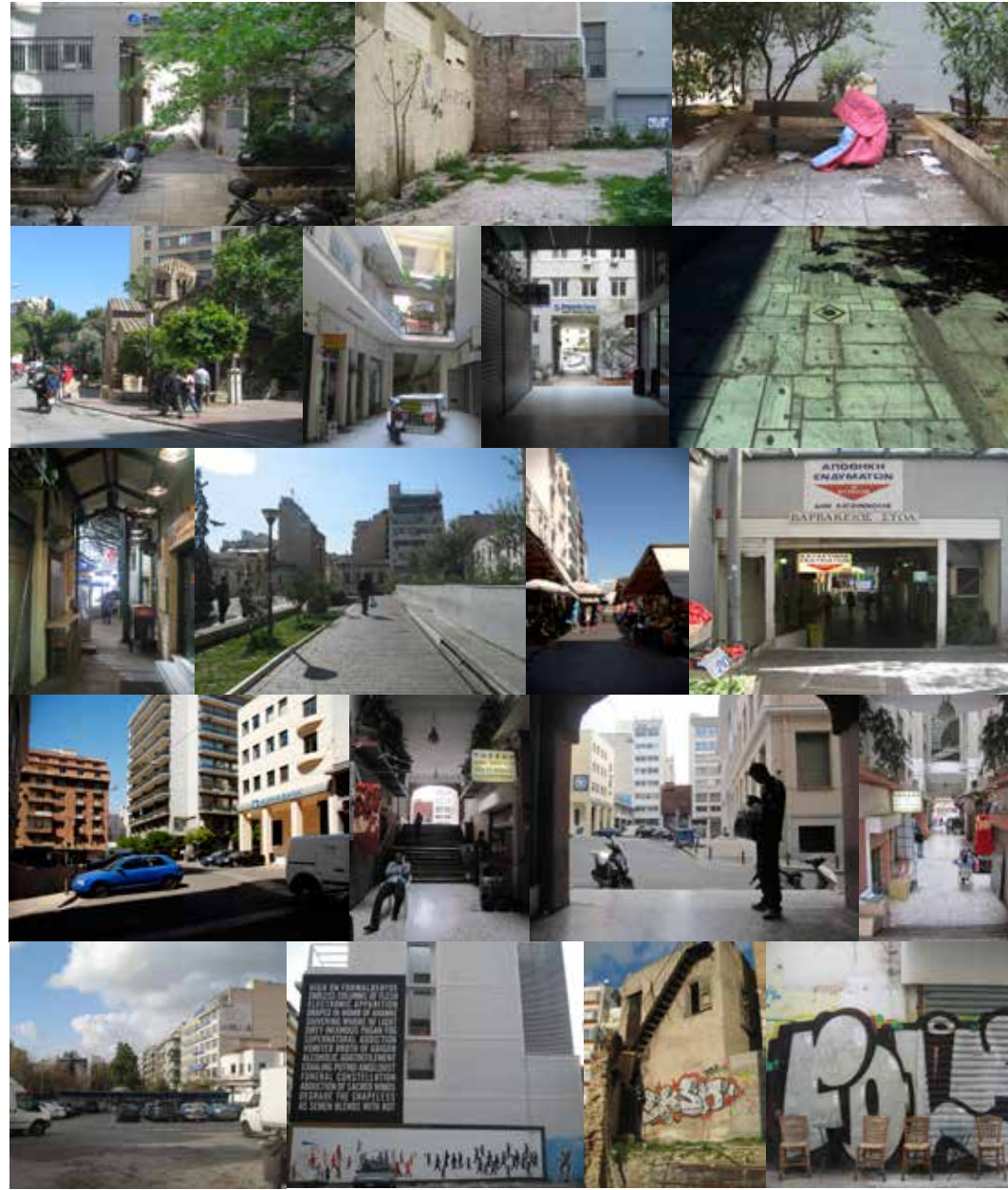
Η ΖΩΝΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ

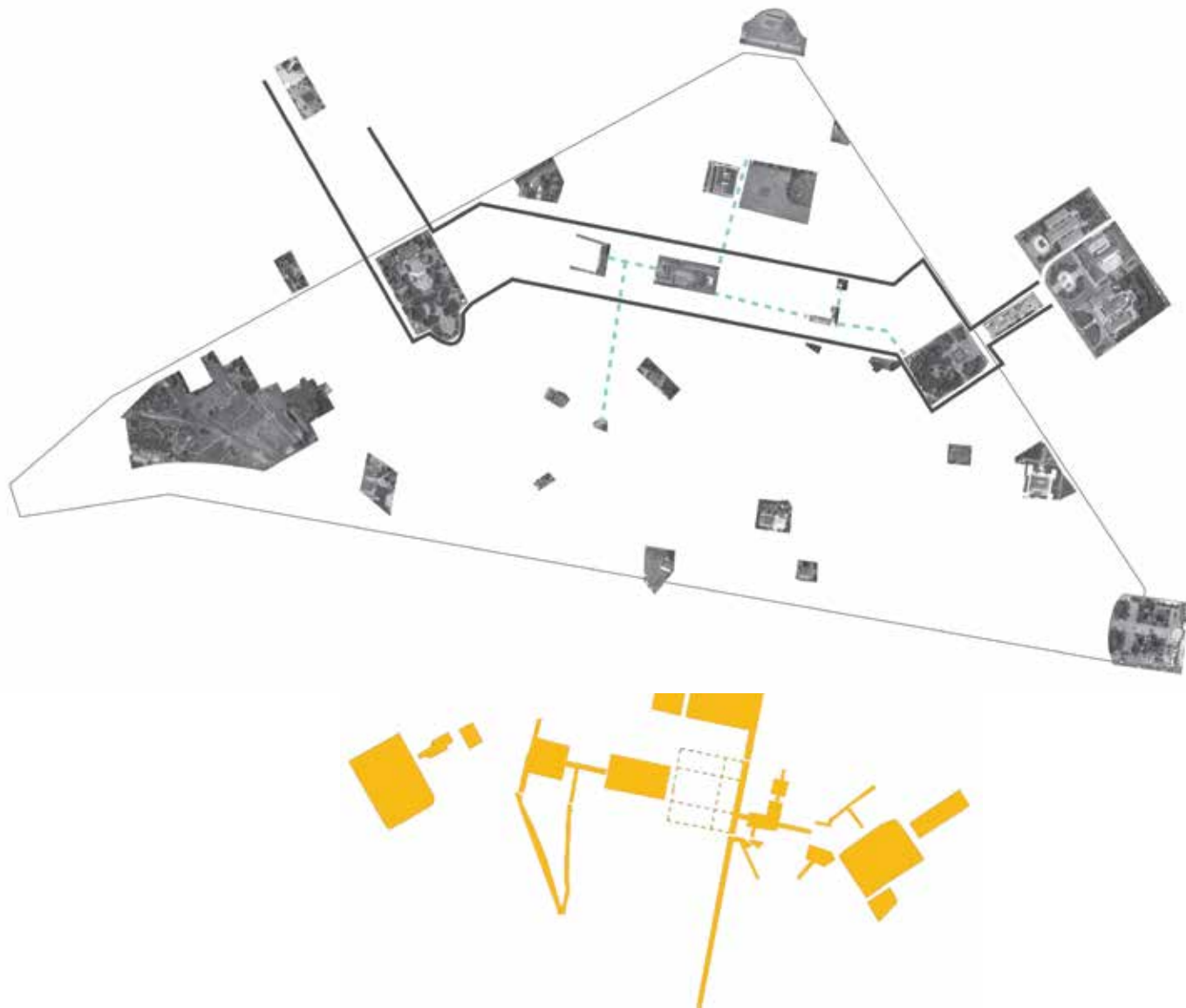
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

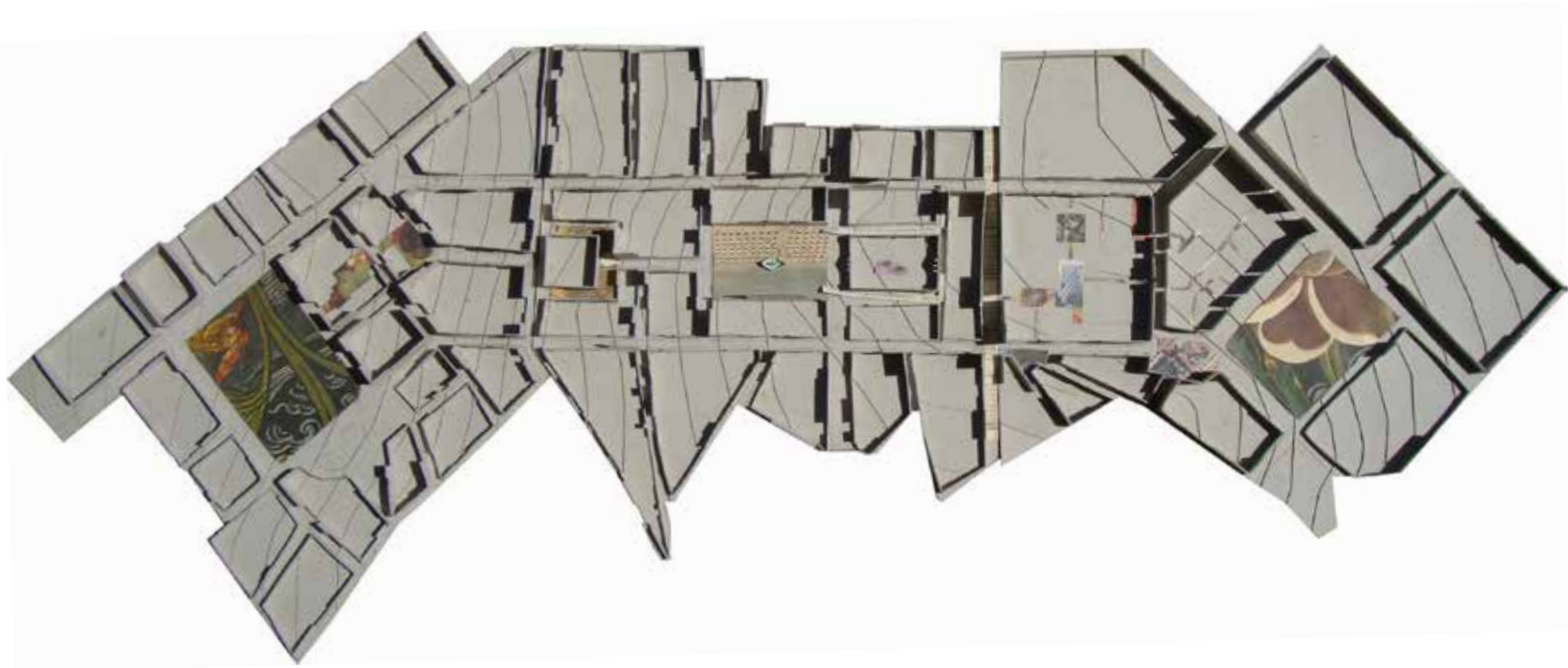

- βασικός άξονας κυκλοφορίας
- δευτερεύων άξονας κυκλοφορίας
- οδοί
- πεζόδρομοι
- στοές

ΤΑ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΖΩΝΗΣ

Θεωρώντας τους ελεύθερους χώρους ως σημεία ενδιαφέροντος, υποστηρίζουμε πως αυτά μπορούν όχι μόνο να ενωθούν σε δίκτυο ελεύθερων χώρων κατά τον άξονα Α-Δ, αλλά και να διασταυρωθούν με άλλα τέτοια δίκτυα και κατά τη διεύθυνση Β- Ν. Ερμηνεύουμε το τρίγωνο ως σύστημα πολυκεντρικό, που βασίζεται στην αντίληψη των κέντρων ως πόλους έλξης και γι' αυτό η κίνηση μεταξύ αυτών των κέντρων οφείλει να διευκολύνεται.

- εμπόριο
- κτίρια δημόσιας λειτουργίας
- κενά και εγκαταλειμμένα
- αναψυχή
- ξενοδοχεία
- χώροι λατρείας
- P χώροι στάθμευσης

Έπειτα από καταγραφή των γενικών χρήσεων ισογείου, διαπιστώνουμε τον έντονο και ιδιαίτερα εμπορικό χαρακτήρα της περιοχής και επιχειρούμε την συστηματική καταγραφή των ειδικών εμπορικών χρήσεων στη ζώνη. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στη κατηγορία του «άλλου εμπορίου», διότι αποτελεί το συμπληρωματικό στην κυρίαρχη εμπορική δραστηριότητα κάθε τμήματος εμπόριο.

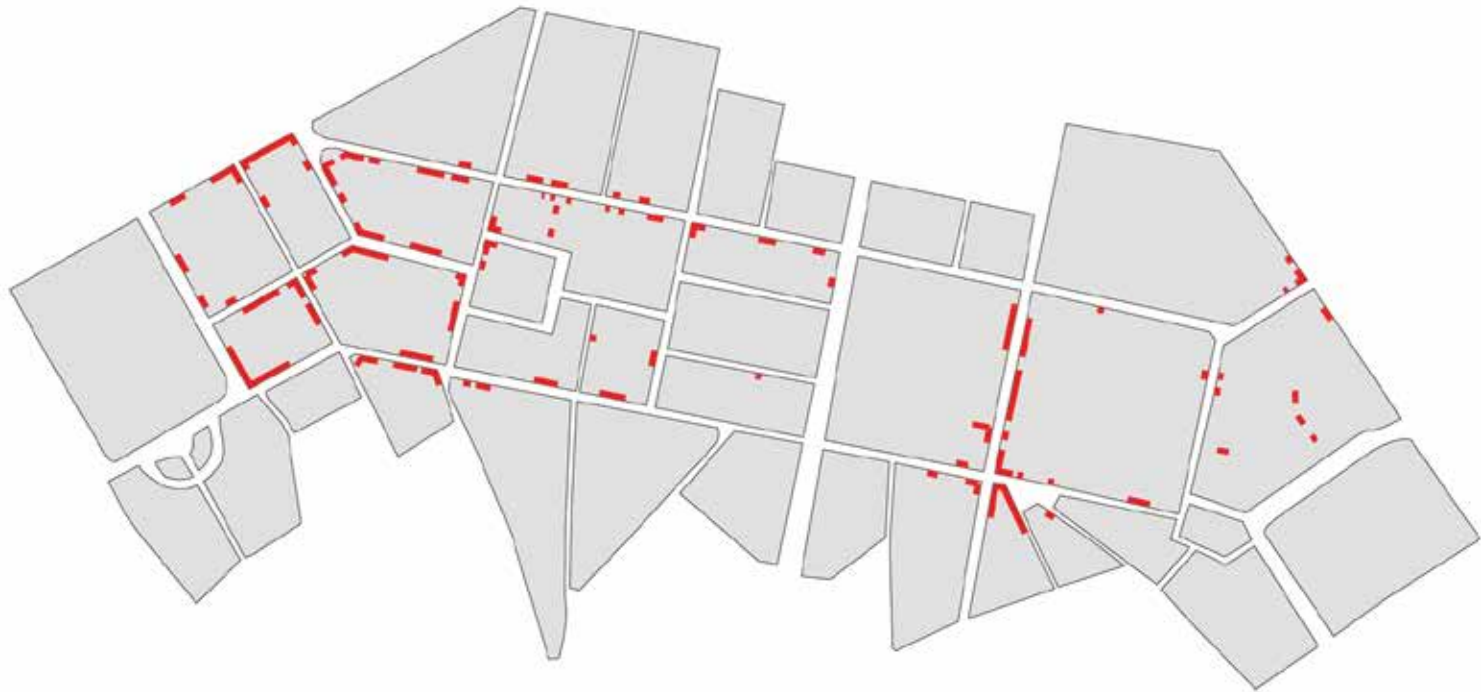
Μελετώντας τις γενικές και ειδικές χρήσεις στη ζώνη Σοφοκλέους- Ευρυπίδου, διαπιστώνουμε όχι μόνο ποιοί είναι οι διαφορετικοί χρήστες, αλλά αντιλαμβανόμαστε και τις κινήσεις μέσα στη ζώνη ως εννιαίες και συνεχείς εκεί που οι χρήσεις είναι παρεμφερείς. Με βάση λοιπόν την παραπάνω υπόθεση εργασίας, κάθε ένα από τα τρία τμήματα της ζώνης χαρακτηρίζεται από μια κυρίαρχη και σχετικά ομοιογενή χρήση εμπορίου, καθώς και από συμπληρωματικές σε αυτήν χρήση.

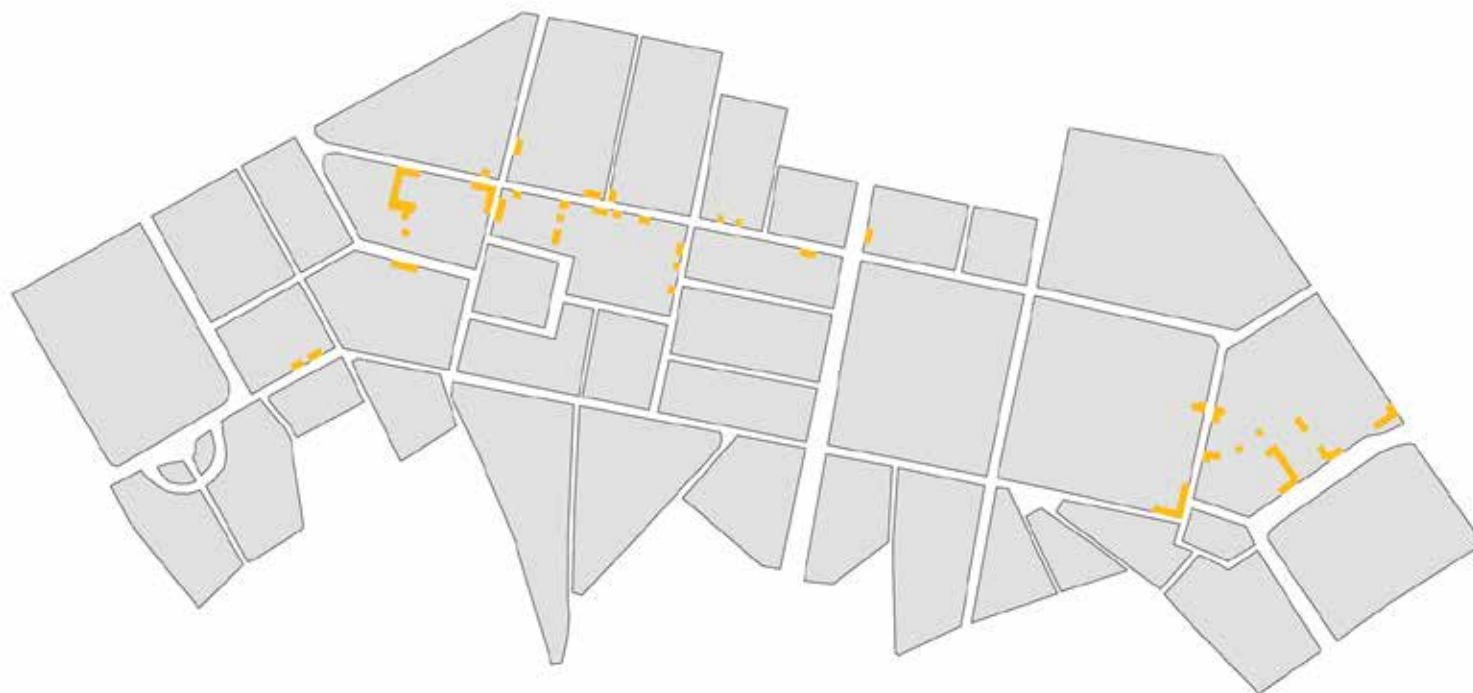
- μεγάλη συγκέντρωση τραπεζών και δημόσιων υπηρεσιών (υπουργεία) στο τμήμα αιόλου-σταδίου (Γ)
- δύο πόλοι πρόνοιας στο τμήμα πειραιώς-αθηνάς: (Α) συσσώτιο, (Β) κοινωνικό φαρμακείο
- η αθηνάς αποτελεί όριο στο “κοινωνικό πρόσωπο” του τριγώνου

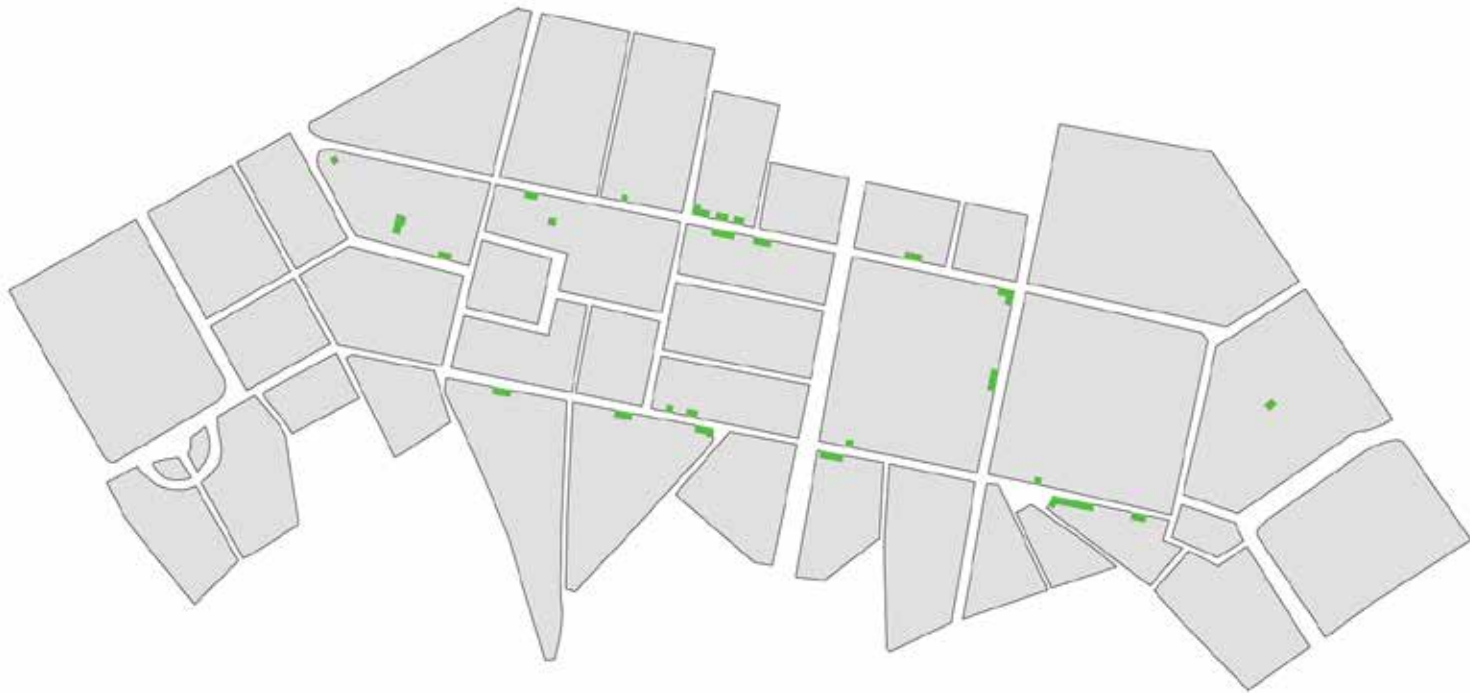
- οι χώροι εστίασης συνήθως εμφανίζονται σε ομάδες πάνω σε κόμβους κινήσεων
- μεγάλη συγκέντρωση στο εσωτερικό των στοών στο τμήμα αιόλου-σταδίου σε σχέση με τον πόλο (Α)
- μεγάλη συγκέντρωση στις στοές τις βαρβακείου αγοράς

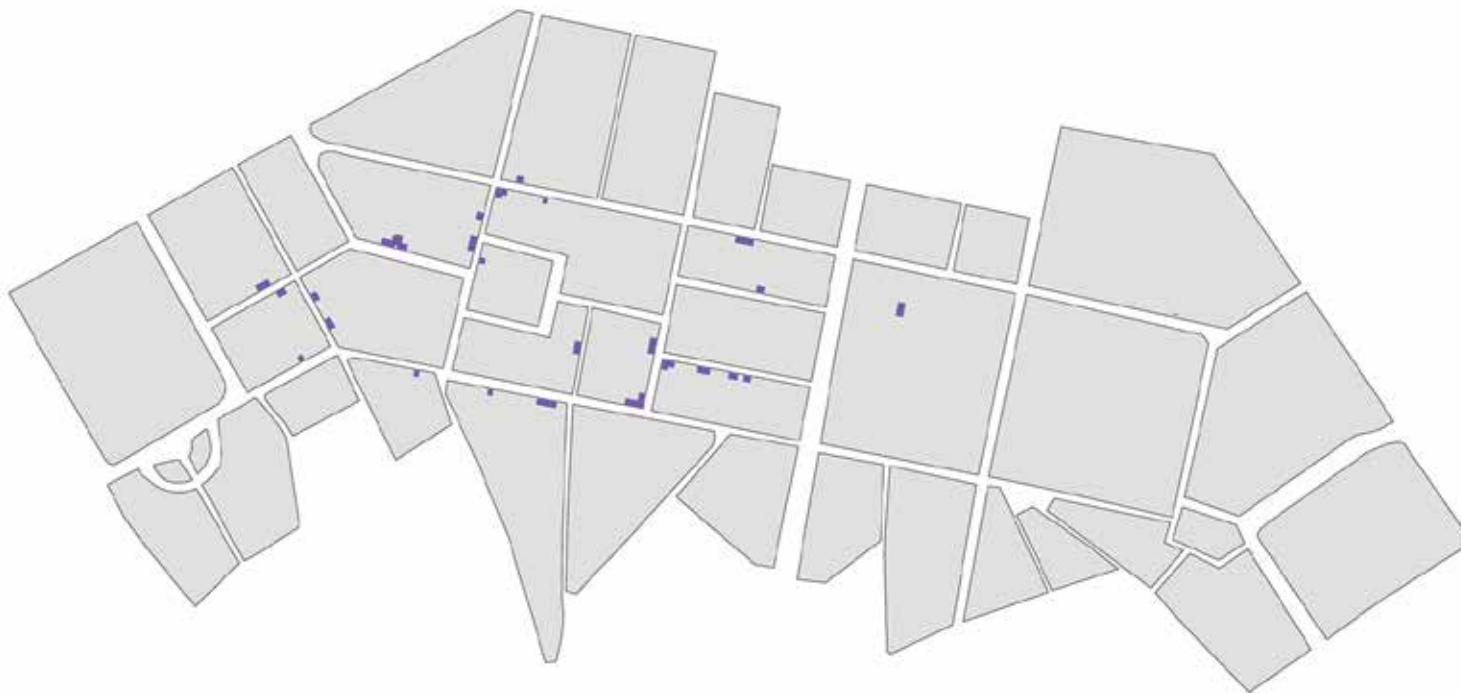
- μεγάλη συγκέντρωση καταστημάτων μικρής κλίμακας στο τμήμα πειραιώς-μενάνδρου. τα καταστήματα αυτά είναι κυρίως κινέζικα σε σχέση με την china town και αποτελούν την αγορά των μεταναστών
- δεύτερος πόλος καταστημάτων ένδυσης εμφανίζεται στην αϊόλου, με διαφορετικό χαρακτήρα μεγαλύτερης κλίμακας και αποτελεί την αγορά των ντόπιων.

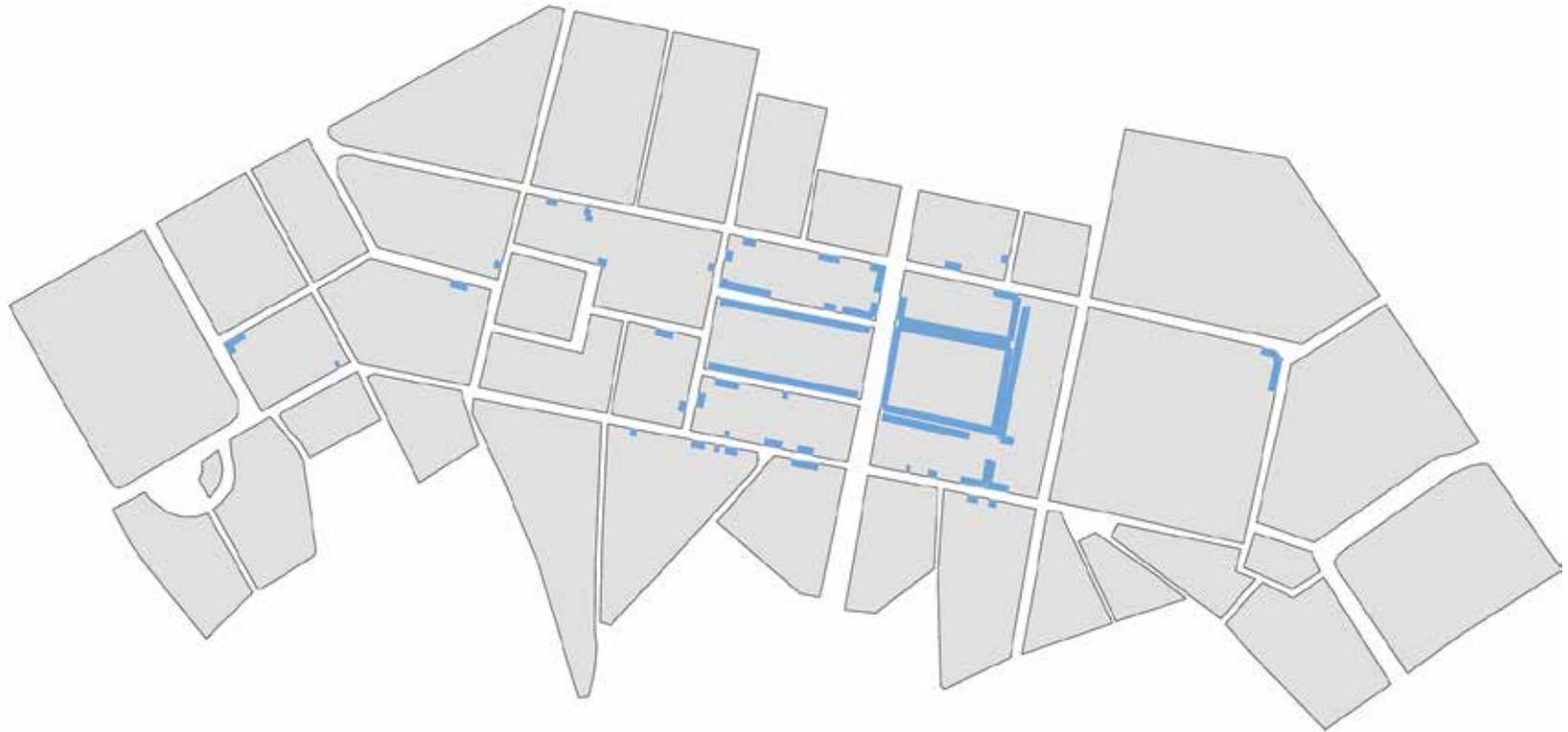
- συγκέντρωση μικρών καταστημάτων στην αγορά των μεταναστών (κάτω από την αθηνάς) που πωλούν κυρίως κινητά και τα διαχειρίζονται πακιστανοί
- λίγα πολυκαταστήματα κοντά στην κλαυθμώνος, σε σχέση με τον υπερτοπικό χαρακτήρα της πανεπιστημίου

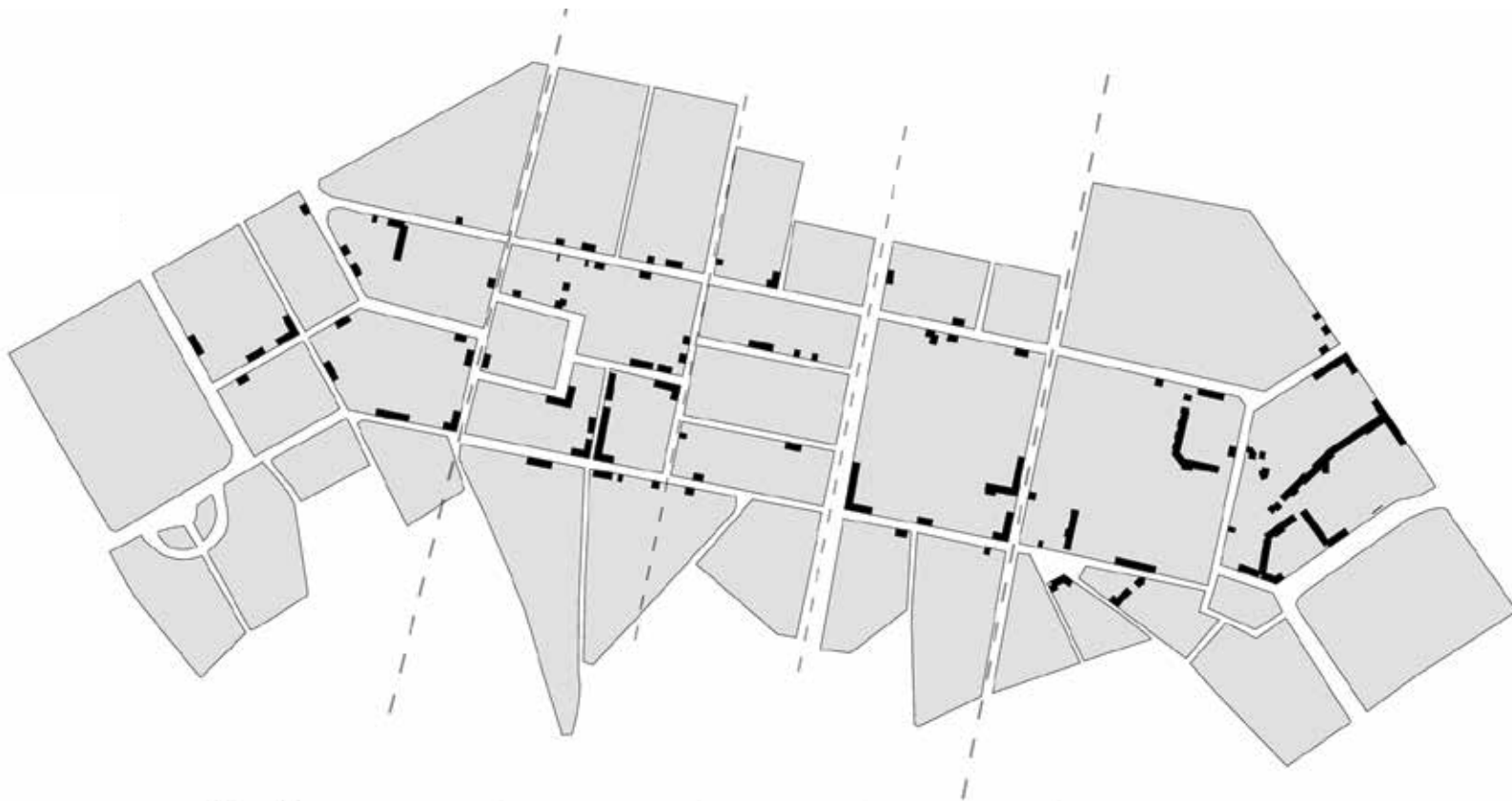
- η αγορά των ειδών σπιτιού εμφανίζεται πλευρικά της ζώνης, στις οδούς σοφοκλέους και ευρυπίδου
- η αθηνάς εξακολουθεί να αποτελεί όριο, οπότε στο κάτω τμήμα έχουμε μικρής κλίμακας καταστήματα που πωλούν κουβέρτες, βαλίτσες και οικιακά σκεύη, ενώ στην αιόλου εμφανίζονται πολυκαταστήματα (notos)

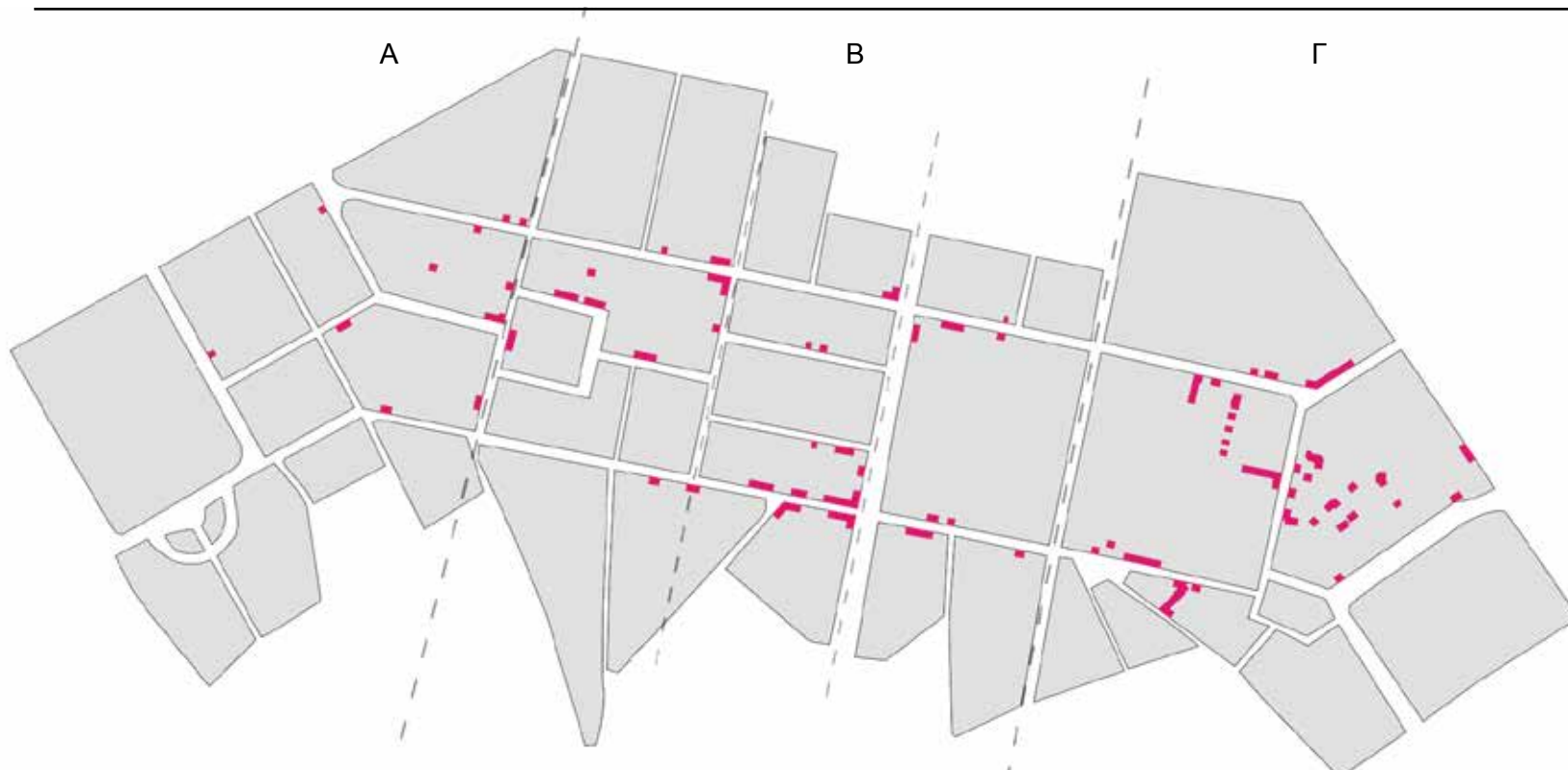
- μεγάλη συγκέντρωση παντοπωλείων στο τμήμα κάτω από την αθηνάς, τα οποία διαχειρίζονται μπαγκλαντεσιανοί
- τα προϊόντα ποικίλουν από μπαχαρικά, είδη σπιτιού, dna κλπ.
- στο τμήμα ανατολικά της αθηνάς παρατηρούμε ότι εκλείπει αυτή η κατηγορία, πέρα από ένα οικολογικό παντοπωλείο στο εσωτερικό της αγοράς. αυτό συμβαίνει λόγω της γενικής τάσης για “εξειδίκευση” της αγοράς, χωρίς δυνατότητες μίξης προϊόντων

- η αγορά τροφίμων συγκεντρώνεται στο κτίριο και τις περιμετρικές στοές της βαρβακείου αγοράς, καθώς και στην πλατεία βαρβακείου, όπου βρίσκεται η λαχαναγορά
- στα ισόγεια των οδών αριστογείτονος και αρμοδίου (πλευρικά της πλατείας) συνεχίζεται η αγορά τροφίμων, καθώς και στις οδούς σοφοκλέους και ευρυπίδου στο τμήμα αιόλου-σωκράτους
- η αγορά τροφίμων αποτελεί ουσιασικά τη μόνη κατηγορία εμπορίου που παρουσιάζει συνέχεια και ομοιογένεια εκατέρωθεν της αθηνάς

- μεγάλη συγκέντρωση κλειστών καταστημάτων στο εσωτερικό των στοών στο τμήμα αιόλου-σταδίου_ γενικό φαινόμενο υποβάθμισης των στοών λόγω δυσμενούς πρόσβασης
- μεγάλη συγκέντρωση κλειστών καταστημάτων και εγκαταλειμμένων κτιρίων στην ευρύτερη περιοχή της πλατείας θεάτρου_ θεωρούμε πως η διπλάρειος σχολή, που καταλαμβάνει εξέχουσα θέση, λόγω ασαφούς και περιοδικής χρήσης, συντελεί στην ερήμωση της περιοχής

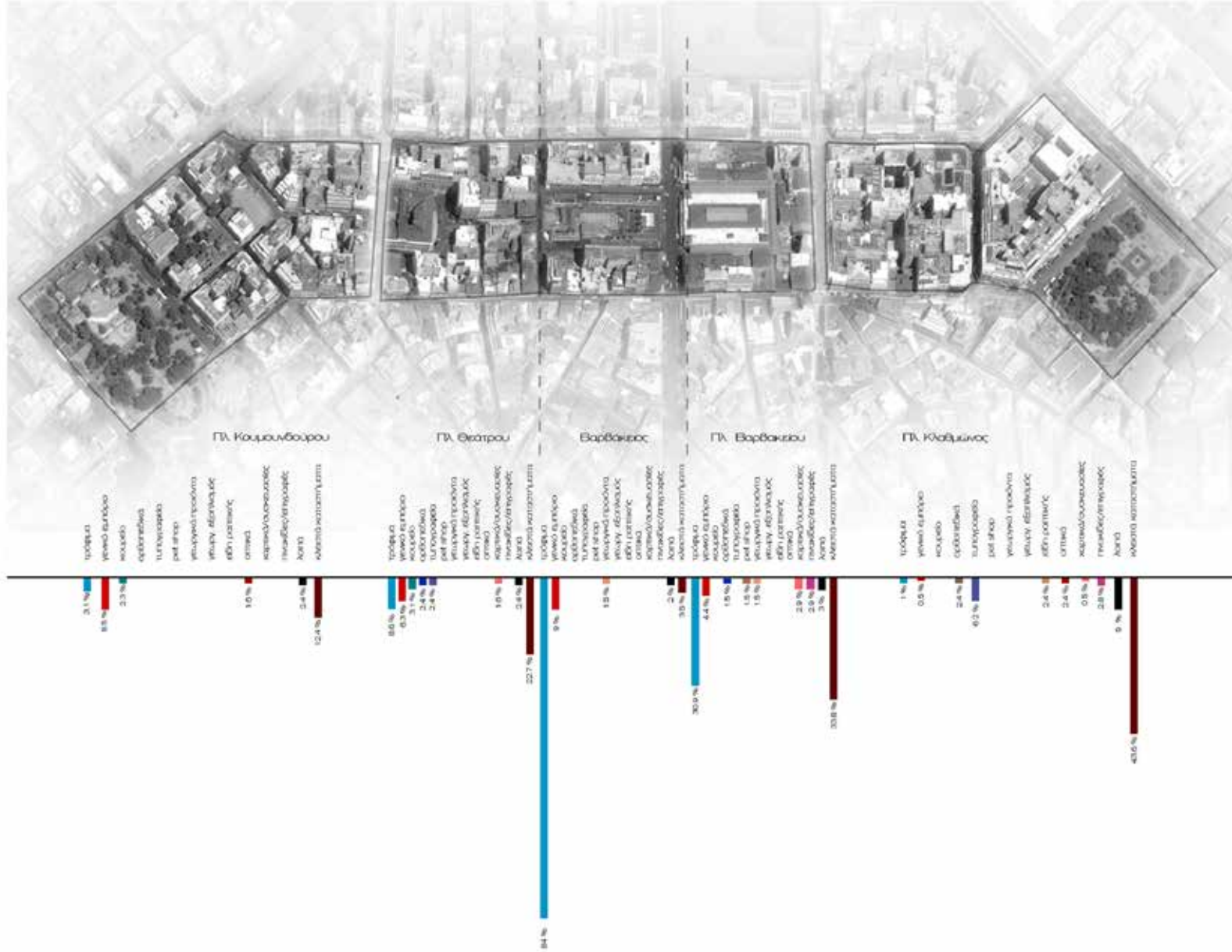
- η κατηγορία αυτή αναφέρεται στις επιμέρους εμπορικές δραστηριότητες που εμφανίζονται στη ζώνη, τις οποίες αναγνωρίζουμε ως συμπληρωματικές στην κυρίαρχη χρήση ή στο χαρακτήρα γενικώς της περιοχής
- (Α): πειραιώς-μενάδρου: βασική αγορά μεταναστών
- (Β): μενάδρου-αιόλου: αγορά τροφίμων
- (Γ): αιόλου-σταδίου: υπηρεσίες και διοικητικά κέντρα

- A
- συνάλλαγμα
 - ταξιδιωτικά γραφεία
 - internet cafe
 - κουρεία (λειτουργούν ως τόποι συνάντησης)

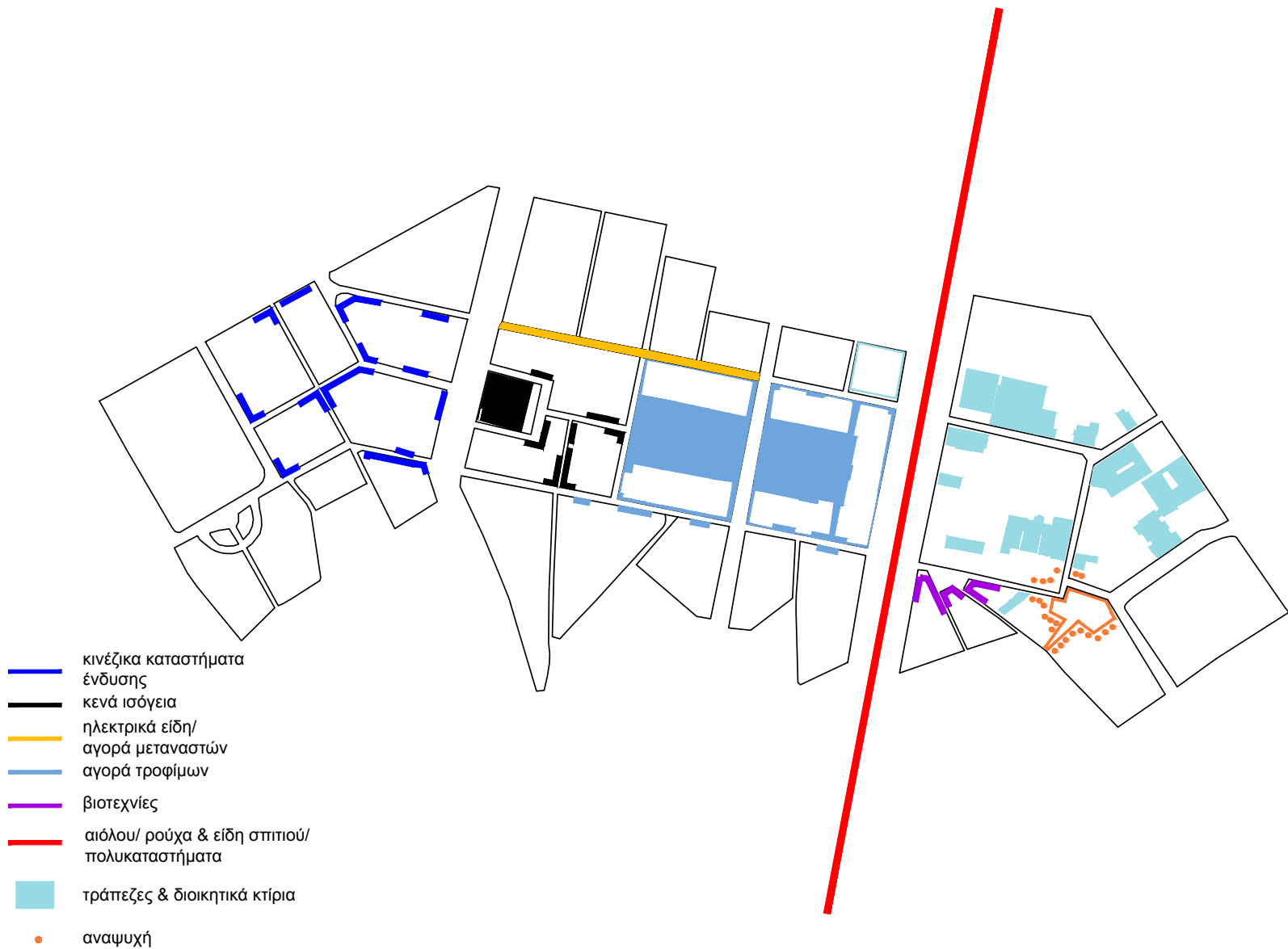
- B
- εξοπλισμός εστίασης
 - γεωργικά προϊόντα
 - pet shop
 - είδη κυνηγιού
 - χαρτικά
 - είδη συσκευασίας

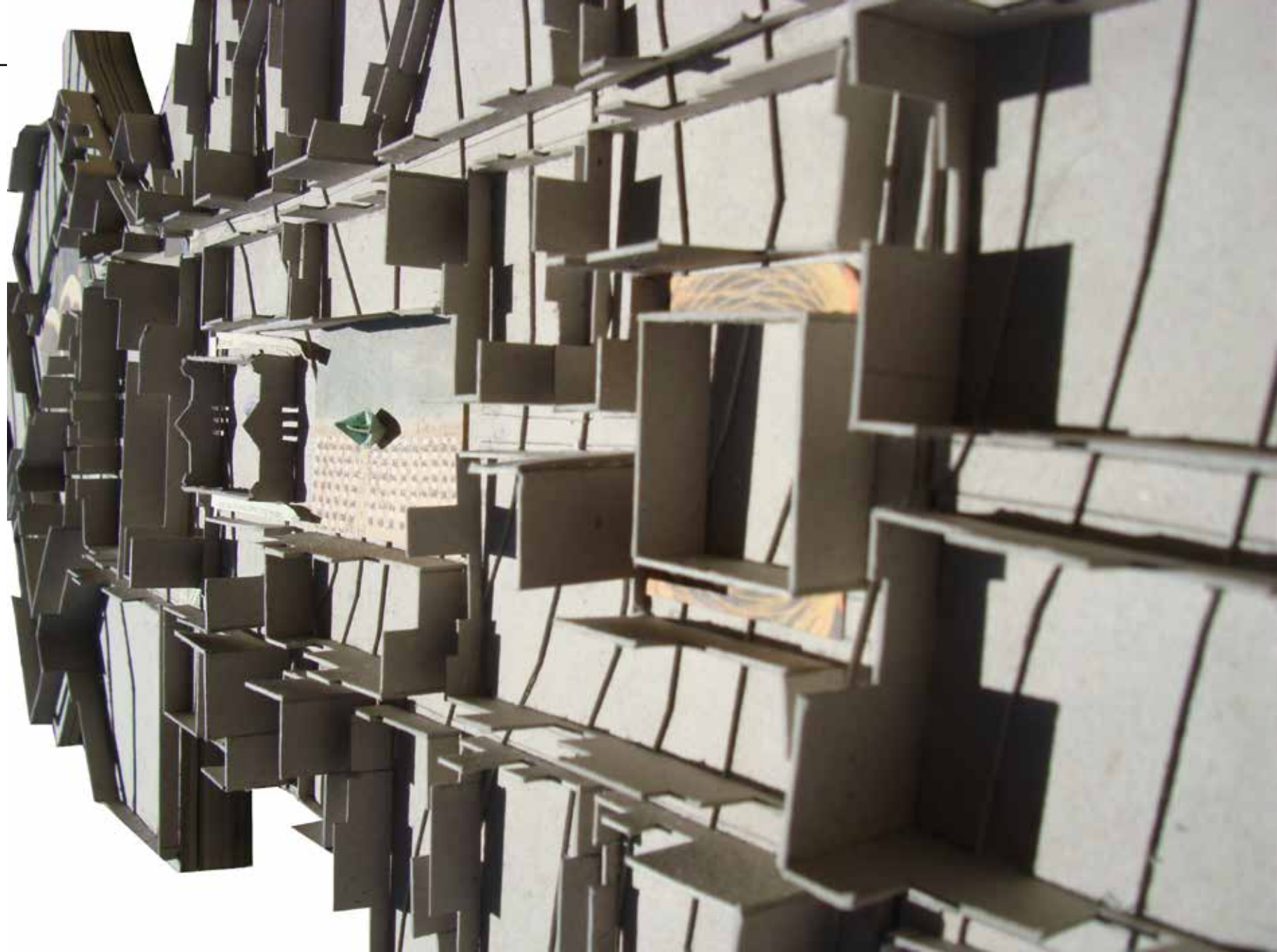
- Γ
- τυπογραφεία
 - εκτυπώσεις, φωτοτυπίες
 - μεταφράσεις
 - επιγραφές

ΠΟΣΟΣΤΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

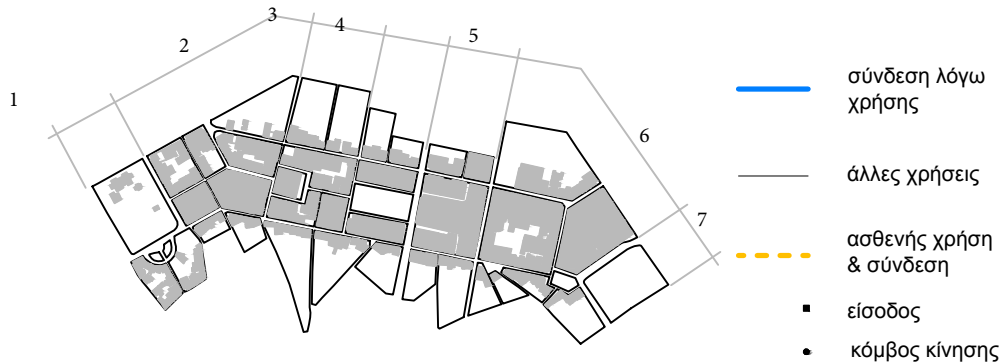

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

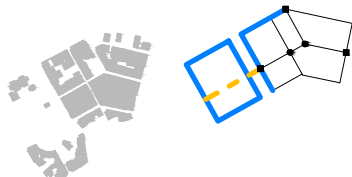

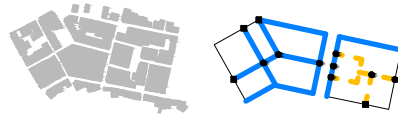
ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ

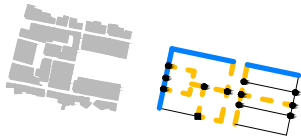
Κουμουندούρου- Μενάνδρου

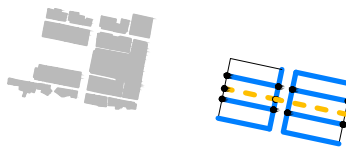
Μενάνδρου- Θεάτρου

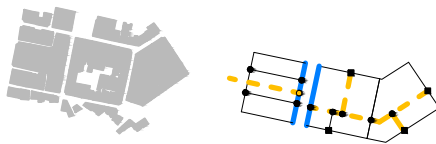
Θεάτρου- Πλατεία Βαρβακείου

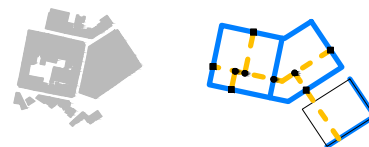
Πλατεία- Βαρβάκειος Αγορά

Βαρβάκειος Αγορά- Αιόλου

Αιόλου- Κλαυθμώνος

Ζώνη Κουμουندούρου- Μενάνδρου

1. Κουμουندούρου
2. Μενάνδρου

Ζώνη Μενάνδρου- Αιόλου

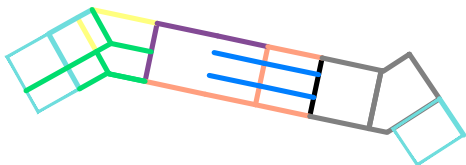
3. Θεάτρου
4. Πλατεία Βαρβακείου
5. Βαρβάκειος Αγορά

Ζώνη Αιόλου- Κλαυθμώνος

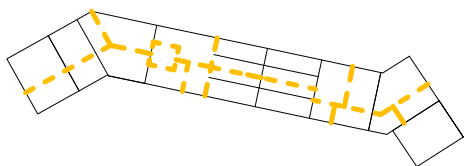
6. Αιόλου
7. Κλαυθμώνος

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι ενότητες των χρήσεων

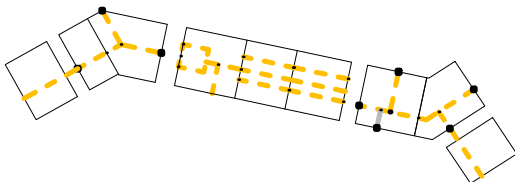
Το εσωτερικό τμήμα της ζώνης

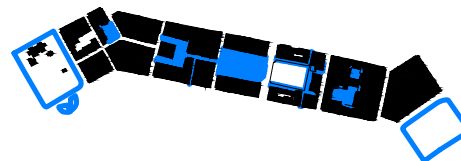
Απομόνωση του εσωτ. τμήματος

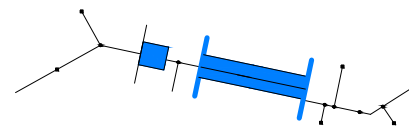
Η κίνηση στο εωτερικό

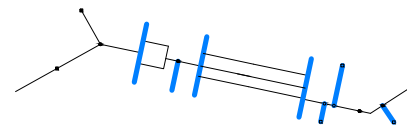
Ελεύθεροι και δομημένοι χώροι

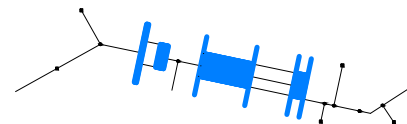
Η ενίσχυση του κεντρικού τμήματος

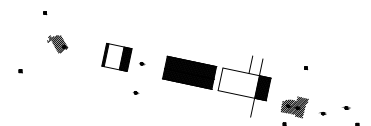
Οι κάθετες συνδέσεις

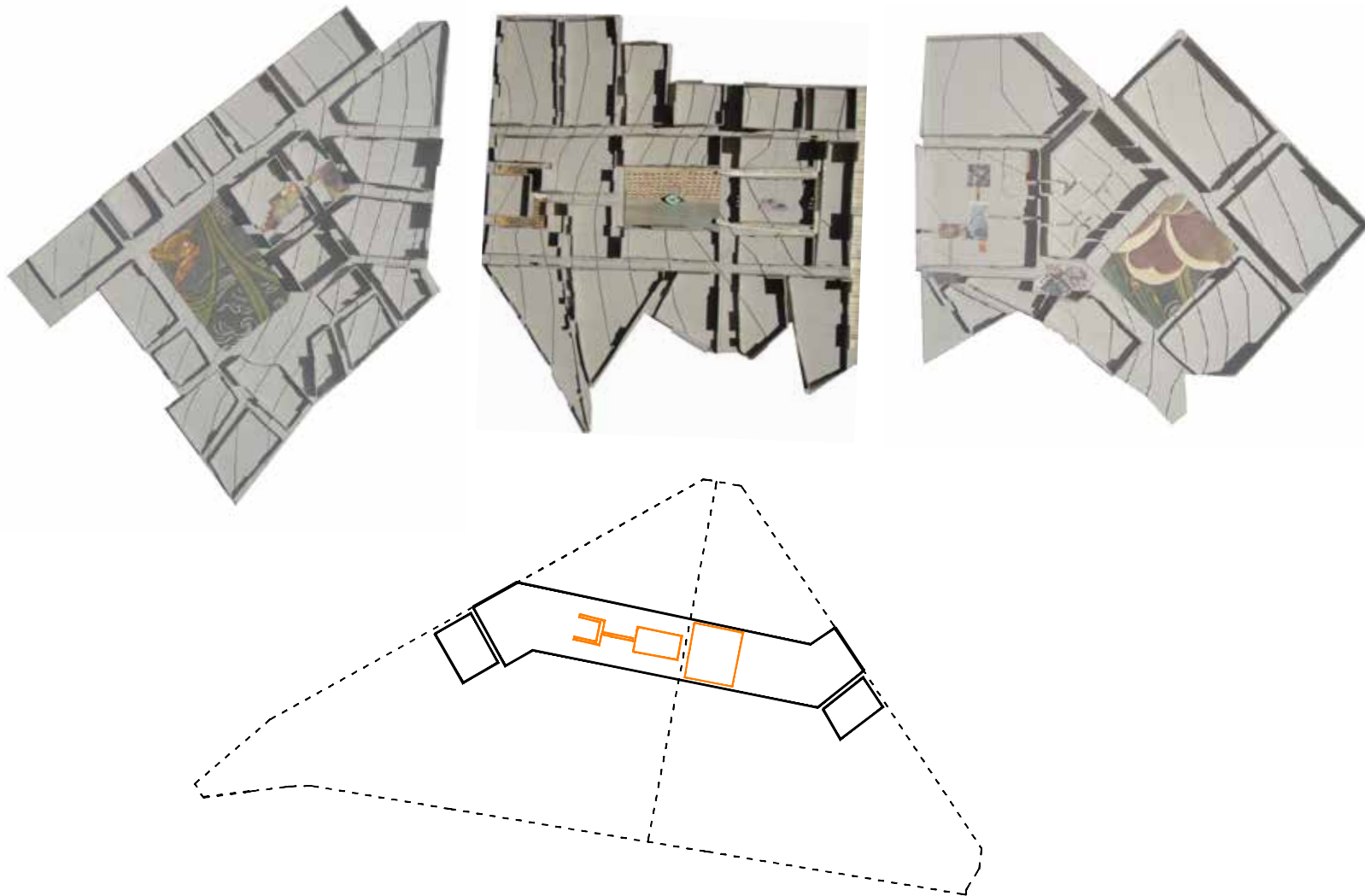

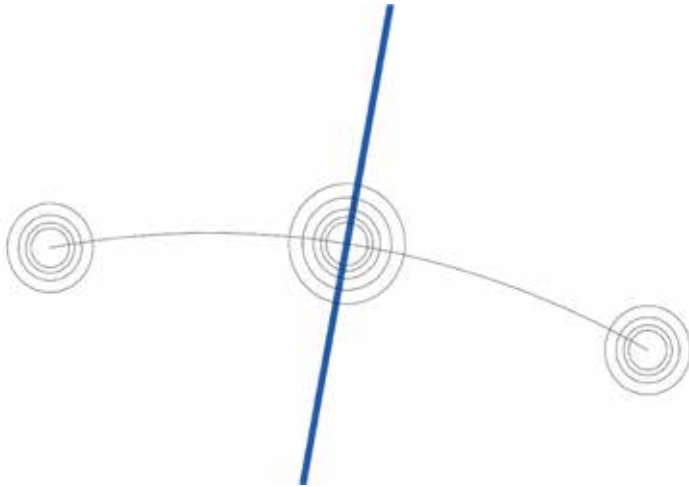
Είσοδοι και Μέτωπα

Πιθανοί χώροι επέμβασης

- _ κεντροβαρικό σημείο στο ιστορικό τρίγωνο
- _ συγκεντρωμένη εμπορική χρήση (Βαρβάκειος Αγορά)
- _ δυνατότητα αξιοποίησης ελεύθερου χώρου
- _ δυνατότητα σύνδεσης με άλλα κεντρικά σημεία του τριγώνου

Με βάση την ανάλυση των χρήσεων και των χωρικών ποιοτήτων η αρχική μας παραδοχή επαληθεύεται διότι μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι κάθε μια από τις τρεις ενότητες της ζώνης μπορεί να αποτελέσει αυτόνομη και ομοιογενή ως προς τους χρήστες και το χώρο ενότητα. Γι' αυτό το λόγο αποκλείουμε μια ενιαία μορφή επέμβασης κατά μήκος ολόκληρης της ζώνης.

Προκειμένου λοιπόν να ενισχυθεί η σύνδεση ανατολικού και δυτικού τμήματος, διερευνούνται οι πιθανοί τρόποι σύνδεσης των τριών διαφορετικών μερών της ζώνης. Η διερεύνηση αυτή αφορά στην εσωτερική δομή του αστικού ιστού της ζώνης, αφενός στην αναζήτηση των σημείων εισόδων και στη διαχείριση των σημείων κόμβων των κινήσεων, και αφετέρου στην προστάθεια ένταξης των ελεύθερων χώρων σε δίκτυα. Για την μέλετη των παραπάνω στηριζόμαστε στην πεποίθηση ότι οι ενιαίες εμπορικές χρήσεις οδηγούν τελικά και σε ενιαίες και συνεχείς ροές κινήσεων.

Επιλέγουμε τη ζώνη της Κεντρικής Αγοράς, ένα ιδιαίτερο ιστορικό αλλά και πολιτισμικό τοπόσημο στην πόλη των Αθηνών, τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα. Η Βαρβάκειος Αγορά με την Βαρβάκειο Πλατεία βρίσκονται στο σημείο τομής των δύο αξόνων Β-Ν και Α-Δ και συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος της υπαίθριας αστικής ζωής. Η στρατηγική παρέμβασης στοχεύει στην ενίσχυση του κεντρικού πόλου της αγοράς, αναμεσα στα άκρα- πόλους της ζώνης για την δημιουργία ενός κεντροβαρικού και ελκυστικού σημείου στο εσωτερικό του τριγώνου.

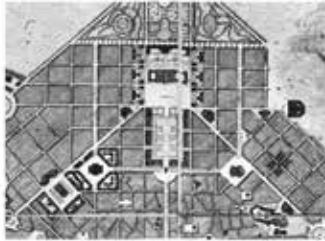
Με την πρότασή μας θα επιχειρήσουμε να ισχυροποιήσουμε το κεντρικό τμήμα της ζώνης και στη συνέχεια να αποδομήσουμε την επέμβασή μας προς τα άκρα αυτής, δημιουργώντας αναμονές για την ένωση με άλλα συστήματα.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Με διάταγμα ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ μεκλώνεται στο ένα πέμπτο της έκτασής του. Εντωμεταξύ τον Οκτώβριο του 1856 αποφασίστηκε να χτιστεί στη θέση της σημερινής πλατείας Κοτζιά, το Δημοτικό Θέατρο.

Στην ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ 1935 εμφανίζεται το Βαρβάκειο Λύκειο στη θέση της σημερινής πλατείας Βαρβακείου και απέναντι το κτίριο της Βαρβακείου Αγοράς

Στο ΣΧΕΔΙΟ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ & ΣΑΟΥΜΠΕΡΤ τοποθετείται η Εμπορική Αγορά, διερμμένη σε έξι κτίρια. Ολόκληρος ο περιβαλλόμενος από τα έξι κτίρια σκάλιπτος χώρος εκατέρωθεν της οδού Αθηνάς, αποτελεί τον Κήπο του Λαού.

1832

Στο ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΚΛΕΝΤΣΕ από την οδό Ευρυπίδου μέχρι την οδό Σοφοκλέους, προβλέπονται δύο κτίρια για την εμπορική Αγορά σε σχήμα Π εκατέρωθεν της οδού Αθηνάς με πλατεία μεταξύ των σκελών τους.

1832

18 ΙΟΥΛΙΟΥ 1851

Το ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ (1867).
Αθηνάς - Αρμάδιου - Σωκράτους και Αριστογείτωνος

26.2.1843 - 09.6.1856

1930

1856 - 1859 ΑΝΕΓΕΡΣΗ

Το 1842 η Βαρβακείος αγορά δεν υπήρχε ακόμα, αλλά υπήρχε ένα σύμπλεγμα μαγαζιών στην Πλάκα που έπαιξε αυτό το ρόλο. Εκεί οι Αθηναίοι συνήθιζαν καθημερινά γιατί μυστικά δεν υπήρχαν, ούτε καν πάγος, οπότε ό,τι αγοράζονταν, έπρεπε να καταναλωθεί την ίδια ημέρα. Πράγμα που κάνει την οπίσθια ποικιλία που ακολουθεί ακόμα πιο εντυπωσιακή.
Πηγή: www.ifo.gr

* ΠΥΡΚΑΓΙΑ κατέκαυσε τις παράγκες της Αγοράς των τροφίμων, που κατείχαν ακόμη την ανατολική πλευρά του χώρου της Βιβλιοθήκης του Αδριανού. Εντωμεταξύ, είχε αρχίσει από το 1878 να κτίζεται με βραδύν ρυθμό η Νέα Αγορά[...] έναντι της Βαρβακείου Πλατείας". [Α. Αβραμ, Κ. Ντόρος, Έκδοσης Μιλάνο, σελ. 202]

8-9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1984

"Οι εκατέρωθεν του Δημοτικού Θεάτρου και του Δημαρχείου χώροι, οι πλατείες του Βαρβακείου, του Μοναστηριακού [...] γέμισαν από πρόχειρα ζυλωπάρια μαγαζιά και πάγκους, στα οποία πωλούνταν τα πάντα, τρόφιμα, είδη υφαντισμού, σκίλυ και εφόδια του σπιτιού, εργαλεία και άλλα, χωρίς να λείπουν αναμεσα τους, πρόχειρα μαγειρεία, καφεεντάκια και αναμικτήρια. [...] το 1928 ο Δήμος [...] έστησε σειρά παρατηγμάτων στις πλατείες Βαρβακείου και Δημοπρατηρίου και δυο σειρές πάγκων παρά τα πεζοδρόμια των οδών Αθηνάς, Ευπόλιδος και Κραίνου και εγκατέστησε σε αυτά τους πρόσφυγες μικροεμπόρους και επαγγελματίες της έως τότε αυθαίρετου παραγωγής. Εντωμεταξύ τα πεζοδρόμια των οδών Αιόλου και Σοφοκλέους είχαν γεμίσει από μικροπωλητές και από σαράφια, δηλαδή πάγκους υπαίθριων χρηματιστών. Μια εξαιρετική δραστηριότητα στο εμπόριο και εν γένει στις συναλλαγές αναπτύχθηκε στην Αθήνα και μία πνοή ζωτικότητας και αισιοδοξίας επικράτησε κατά τα επακολουθήσαντα έτη, σε κάθε εκδήλωση, ιδίως της λαϊκής τάξης." [Α. Αβραμ, Κ. Ντόρος, Έκδοσης Μιλάνο, σελ. 202]

1925

Διπλάρειος,
Ο Αρχιεπίσκοπος Διπλάρης, μέλος της Ε.Β.Ε. από το 1894, μετά τον θάνατό του κατέλαβε σημαντική περιουσία και με την δωθήση του όρισε όπως ιδρυθεί η ομώνυμη Σχολή, στην οποία θα δίδονταν διδασκαλία σε νέους και νέες Σχολές και γενικά Τέχνες, με στόχο να εξασφαλιζόταν επαγγελματική σταδιοδρομία στους αποφοίτους της.

ΣΤΕΓΑΣΗ ΣΕ ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ ΜΕΓΑΡΟ (1932)

Η Σχολή λειτούργησε από το 1916 υπό την εποπτεία της Ε.Β.Ε. - Διπλάρειου Σχολής (ως Σωματείο Παιδών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος), στεγασθείσα σε αίθουσες του Βαρβακείου Λυκείου. Με επαρκή την ανάγκη απόκτησης ιδιόκτητου κτηρίου λόγω της σφύρας προσέλευσης μαθητών, η τότε διοίκηση (1920-32) παράλληλα με την εκπλήρωση της επιθυμίας του Α. Διπλάρη, αξιοποιώντας περιουσιακά στοιχεία του κληροδοτήματος και αφού εξοφλήσει από ασφαλείς συμπληρωματικά κεφάλαια, προέβη κατά την τετραετία 1928-1932 στην αγορά οικοπέδου και στην ανέγερση τετραώροφου κτηρίου κατάλληλα σχεδιασμένου για αποκλειστική εκπαιδευτική χρήση, στην Αθήνα, επί της Πλατείας Θεάτρου 3 και Μενάνδρου 6. (Οικοδομικό Τετράγωνο).

932

ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΑΠΟ 1860 - 1944

02 1956

Το Δεκέμβριο του 1944 το Βαρβακείο Λύκειο πυρποκείται και το 1956 η δομημένη επιτροπή του Βαρβακείου κληροδοτήματος το κατεδάφισε και έρχεται στη θέση του ένα μονοώροφο κτίριο μαγαζιών

1967

Αναμόρφωση πλατείας φύτευσης

1974 - 1996

Ανακαίνιστος σταδιακά μεταξύ των ετών 1979 - 1996, από τον Δήμο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού.

Η ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

1930. ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟ

1946 - 48. ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ

1946 . ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ

1950 . ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ

1952 . ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

1962 . ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ

1962 - 63 . ΜΙΚΡΟΠΩΛΗΤΕΣ , ΑΘΗΝΑΣ - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

1965 . ΑΘΗΝΑΣ - ΑΡΜΟΔΙΟΥ

1962 - 63 . ΜΙΚΡΟΠΩΛΗΤΕΣ , ΑΘΗΝΑΣ

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΣ ΑΓΟΡΑ

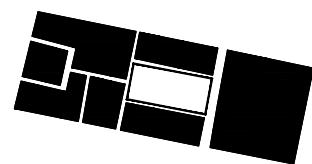
ΑΘΗΝΑΣ - ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ. ΥΠΗΡΞΕ ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ, Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ. ΣΤΟ ΙΣΟΓΕΙΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

Ανατρέχοντας στα ιστορικά δεδομένα της ζώνης της Κεντρικής Αγοράς, εξετάζουμε πώς η περιοχή μετασχηματίζεται και εδραιώνεται ως η αγορά τροφίμων, μια έντονη εμπορική δραστηριότητα που αφορά το σύνολο του πληθυσμού της πρωτεύουσας αλλά και των προαστίων, παράλληλα με το πώς ο δημόσιος χώρος μεταμορφώνεται με βάση τις εκάστοτε κοινωνικές απαιτήσεις.

Η εδραίωση της περιοχής γύρω από τη Βαρβάκειο ως αγορά τροφίμων πραγματοποιείται σταδιακά από τα τέλη του 19ου αιώνα. Από το 1878 είχε αρχίσει να κτίζεται με βραδύ ρυθμό η Νέα Αγορά, η σημερινή Βαρβάκειος Αγορά, αλλά με την πυρκαγιά της 9ης Αυγούστου 1984 που κατέκαυσε τις παράγκες της Αγοράς Τροφίμων στην Πλάκα, ο χώρος γύρω από τη Βαρβακειο προσελκύει σταδιακά μέχρι σήμερα μια εξαιρετική εμπορική δραστηριότητα, χωρίς να λείπουνε πρόχειρα μαγειρία, καφενεδάκια και αναψυκτήρια. Επιπλέον ο άξονας της Αθηνάς που διατρέχει το τρίγωνο από το Β προς το Ν συνεισφέρει στο χαρακτήρα της περιοχής ως παραδοσιακά εμπορικός, μαζί με την οδό Ευρυπίδου, που από την αρχή συγκέντρωνε εμπόριο μπαχαρικών.

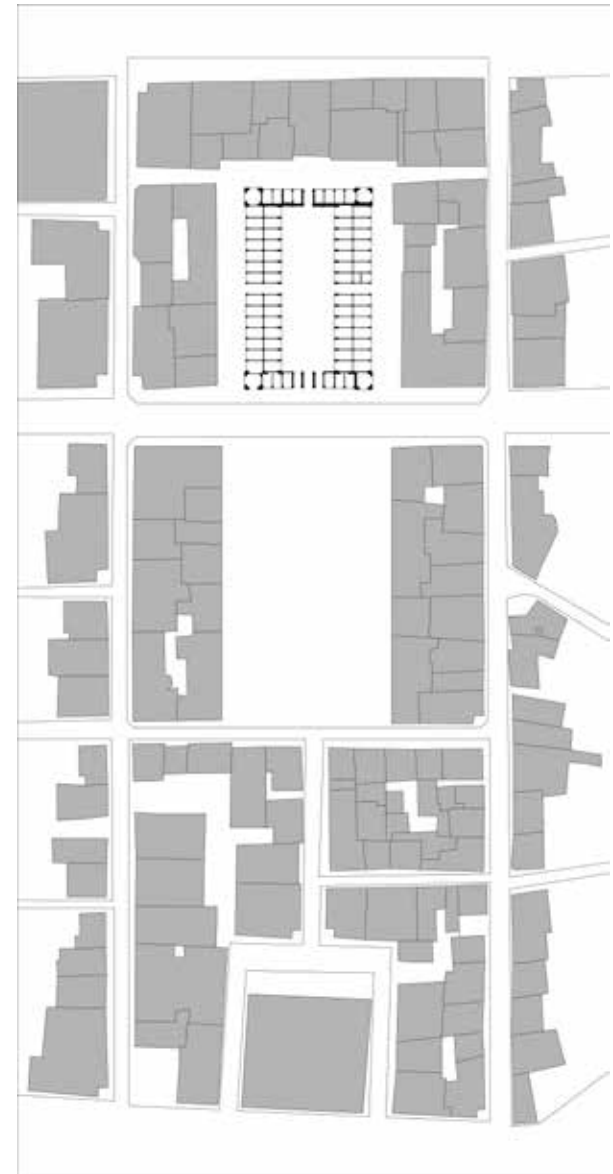
Όσον αφορά στο δημόσιο χώρο, αναγνωρίζουμε ως χαρακτηριστικό σε αυτή τη ζώνη αλλά και γενικότερα στην ευρύτερη περιοχή του τριγώνου, το δίπολο κτίριο-πλατεία. Συγκεκριμένα ερευνούμε την ιστορική εξέλιξη της πλατείας Θεάτρου με τη Διπλάρειο Σχολή και της πλατείας Βαρβακειού παλαιότερα με το Βαρβάκειο Λύκειο και αργότερα με τη Βαρβάκειο Αγορά.

03

η ζώνη
κεντρικής αγοράς

Η ΖΩΝΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

η πλατεία

η υπερύψωση της πλατείας βαρβακειού αποκόπτει την αγορά από αυτή με αποτέλεσμα να μη λειτουργεί το δίπλο κτίριο-πλατεία

μέτωπο αιόλου

η πρόσβαση στη βαρβάκειο αγορά από το μέτωπο της αιόλου περιορίζεται σε δύο στενές στοές από τις οποίες η μια μόνο παραμένει ανοιχτή κατά τις βραδυνές ώρες

μέτωπο σωκράτους

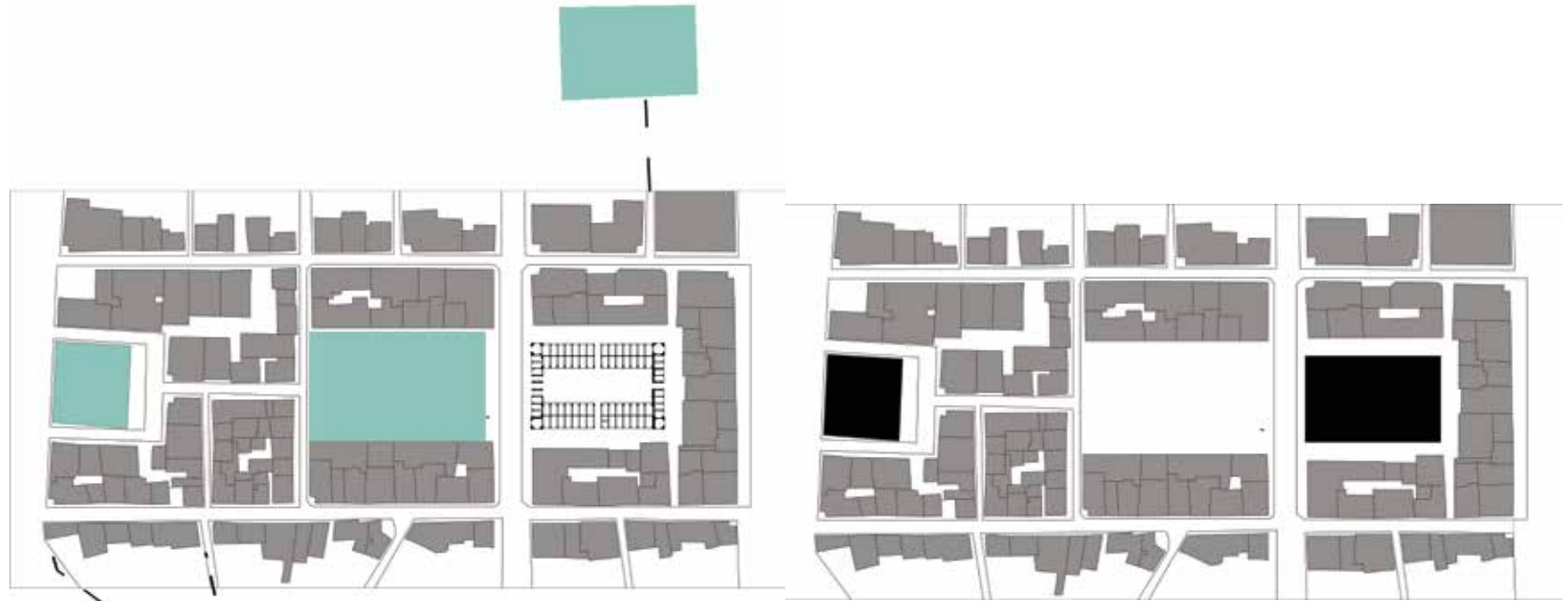
η είσοδος του parking εμφανίζεται ως μια σκοτεινή τρύπα και αποκόπτει σημαντικά την οπτική επαφή αλλά και την πρόσβαση στην πλατεία

Στην προσπάθεια ενίσχυσης της αγοράς τροφίμων ως πόλο και σημείο ενδιαφέροντος, εξετάζουμε τις υπάρχουσες προσπελάσεις και συνδέσεις, τις οπτικές συνδέσεις μεταξύ αναγνωρίσιμων σημείων, καθώς και τη σύνδεση της πλατείας Θεάτρου με την πλατεία Βαρβακειού.

Η πρόσβαση στη σημερινή υπερυψωμένη πλατεία Βαρβακειού πραγματοποιείται ομαλά με τη βοήθεια δύο κεκλιμένων διαδρόμων από το μέτωπο της Αθηνάς ενώ η κάθοδος στο μέτωπο της Σωκράτους περιορίζεται σε δύο σκάλες, καθώς η είσοδος του υπόγειου πάρκινγκ καταλαμβάνει αδικαιολόγητα το μεγαλύτερο τμήμα του μετώπου της Σωκράτους. Η υπερύψωση της πλατείας έχει ως αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση της επικοινωνίας της αγοράς με την πλατεία και κατ'επέκταση τον έντονο τεμαχισμό του χώρου καθ' ύψος. Ακόμη, η λαχαναγορά στο σύνολό της αδυνατεί να λειτουργήσει ενιαία αφού τα δύο μέτωπά της διαχωρίζονται από την υπερυψωμένη πλατεία και επικοινωνούν ανεπαρκώς μέσω μιας στοάς, με χρήσεις που ολοένα και φθίνουν. Παράλληλα η σύνδεση της Βαρβακειού αγοράς με τη Διπλάρειο Σχολή δεν πραγματοποιείται με άμεσο τρόπο, παρότι υπάρχει αυτή η έντονη αξονικότητα, παρά μόνο πλευρικά της πλατείας μέσω της λαχαναγοράς.

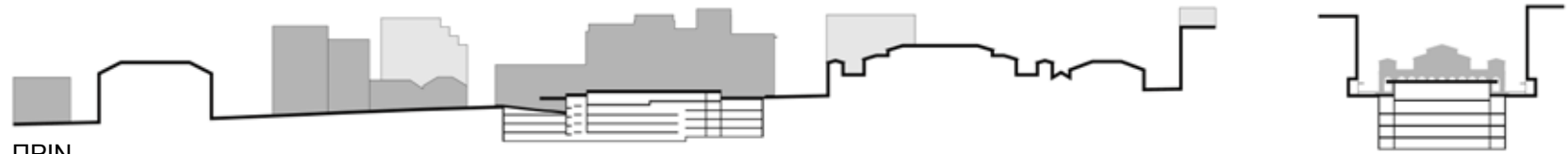
Η κεντρική τοποθέτηση της εισόδου του πάρκινγκ, η απουσία άμεσης σύνδεσης των δύο ομοαξονικών κτιρίων, η έλλειψη διαμπερών κινήσεων και η απουσία οπτικής επαφής, καθιστούν την πλατεία δυσλειτουργική, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζεται περισσότερο σαν αστικό κενό παρά σαν χώρος εκτόνωσης μέσα στο πιο πολυσύχναστο κομμάτι της πρωτεύουσας, την κεντρική αγορά τροφίμων. Στόχος είναι ο ανασχεδιασμός της πλατείας ώστε να λειτουργεί ως συνέχεια της αγοράς αλλά και ως τμήμα της κίνησης της πόλης.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

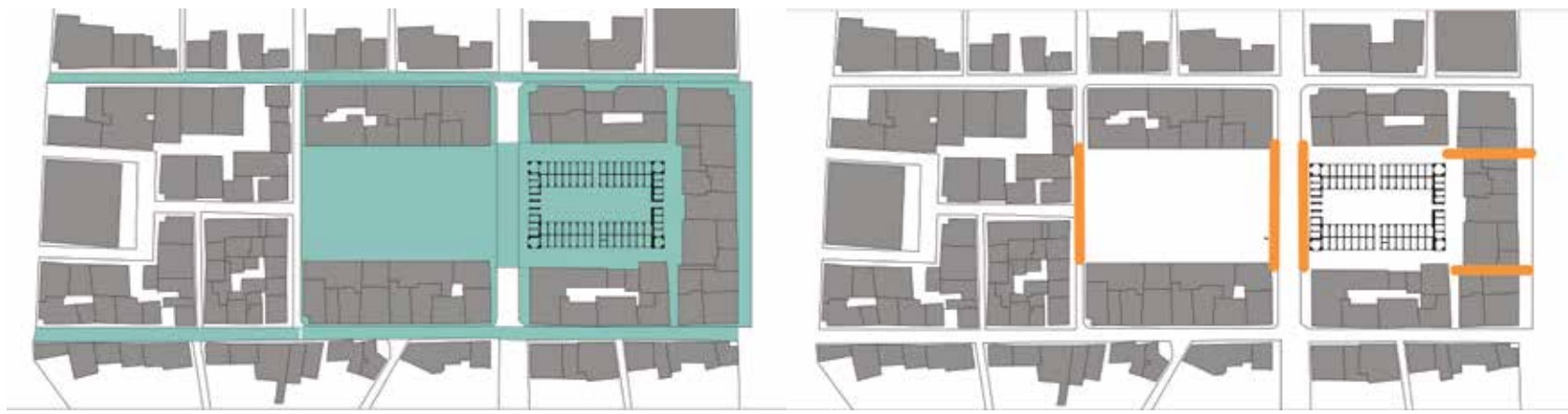

οι πλατείες

τα κτίρια

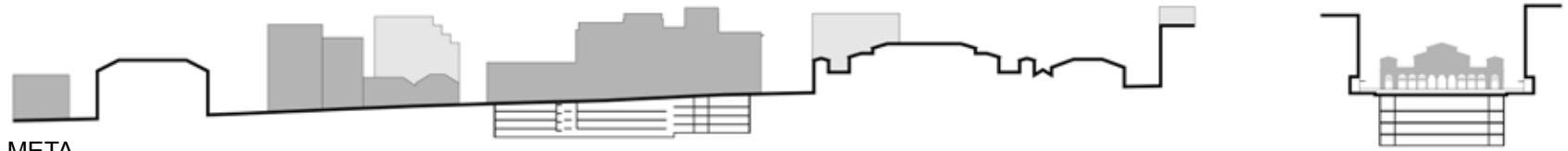

ΠΡΙΝ

η αγορά

οι εισοδοι

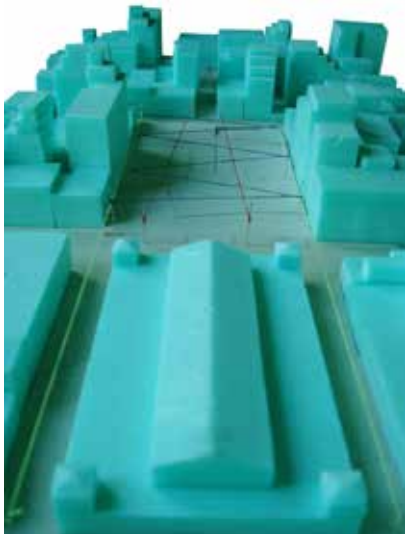

META

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ-ΑΓΟΡΑ-ΠΕΡΑΣΜΑ

- επιμερισμός πλατείας σε τρεις ζώνες: μέτωπο αθηνάς, κέντρο πλατείας, μέτωπο σωκράτους
- δημιουργία επιμέρους πλατωμάτων στις τρεις ζώνες, σε σχέση με τις πλατείες κοτζιά και ψυρρή. δυνατότητα κίνησης και σύνδεσης σε πολεοδομικό επίπεδο
- προέκταση κινήσεων αγοράς_ ελεύθερο το μέτωπο της αθηνάς για παραλαβή πολλαπλών κινήσεων
- προέκταση κίνησης οδού θεάτρου_ δημιουργία εισόδου στο μέτωπο σωκράτους για ένωση με διπλάρειο

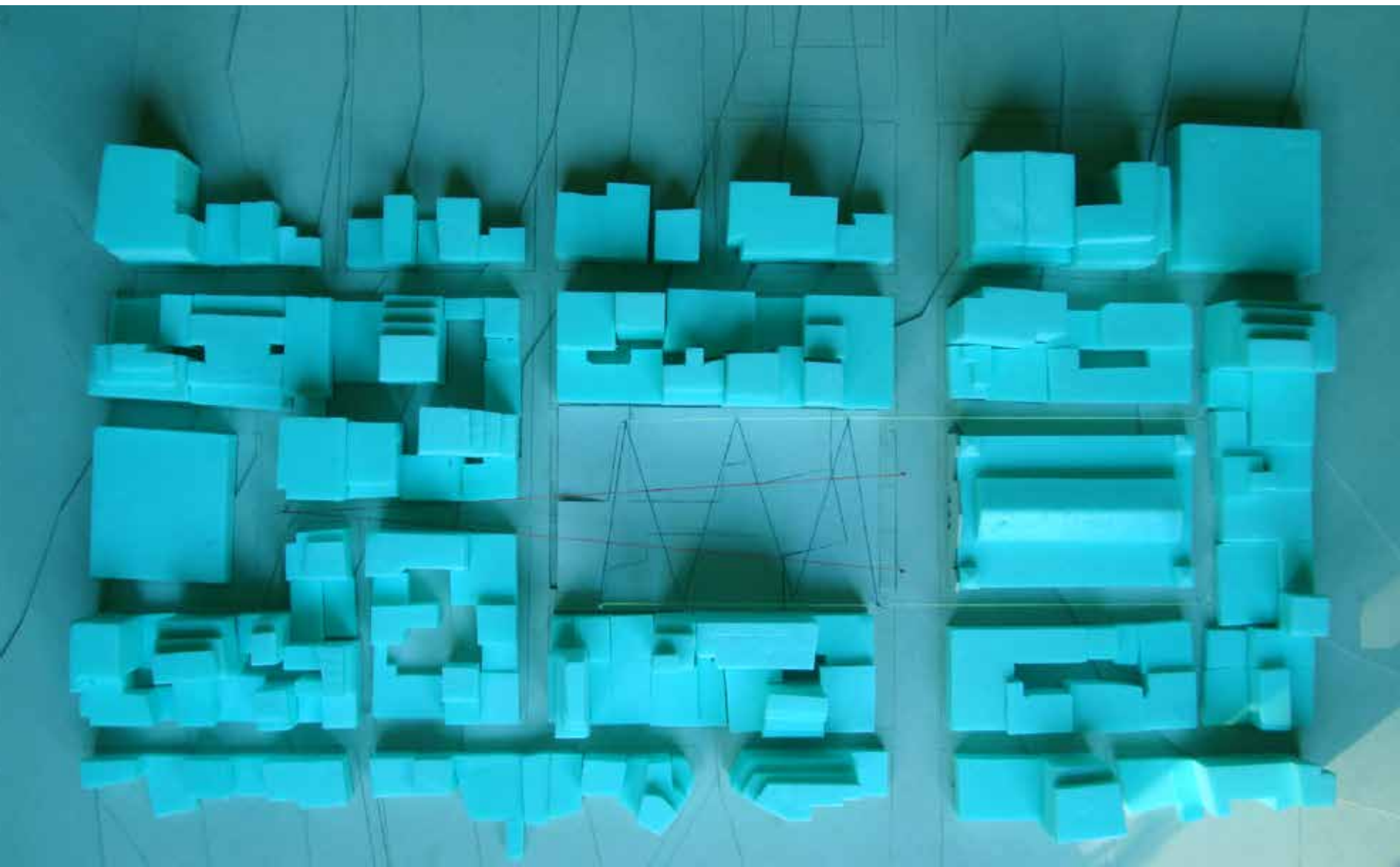
απόψεις προπλάσματος
της ζώνης κεντρικής αγοράς

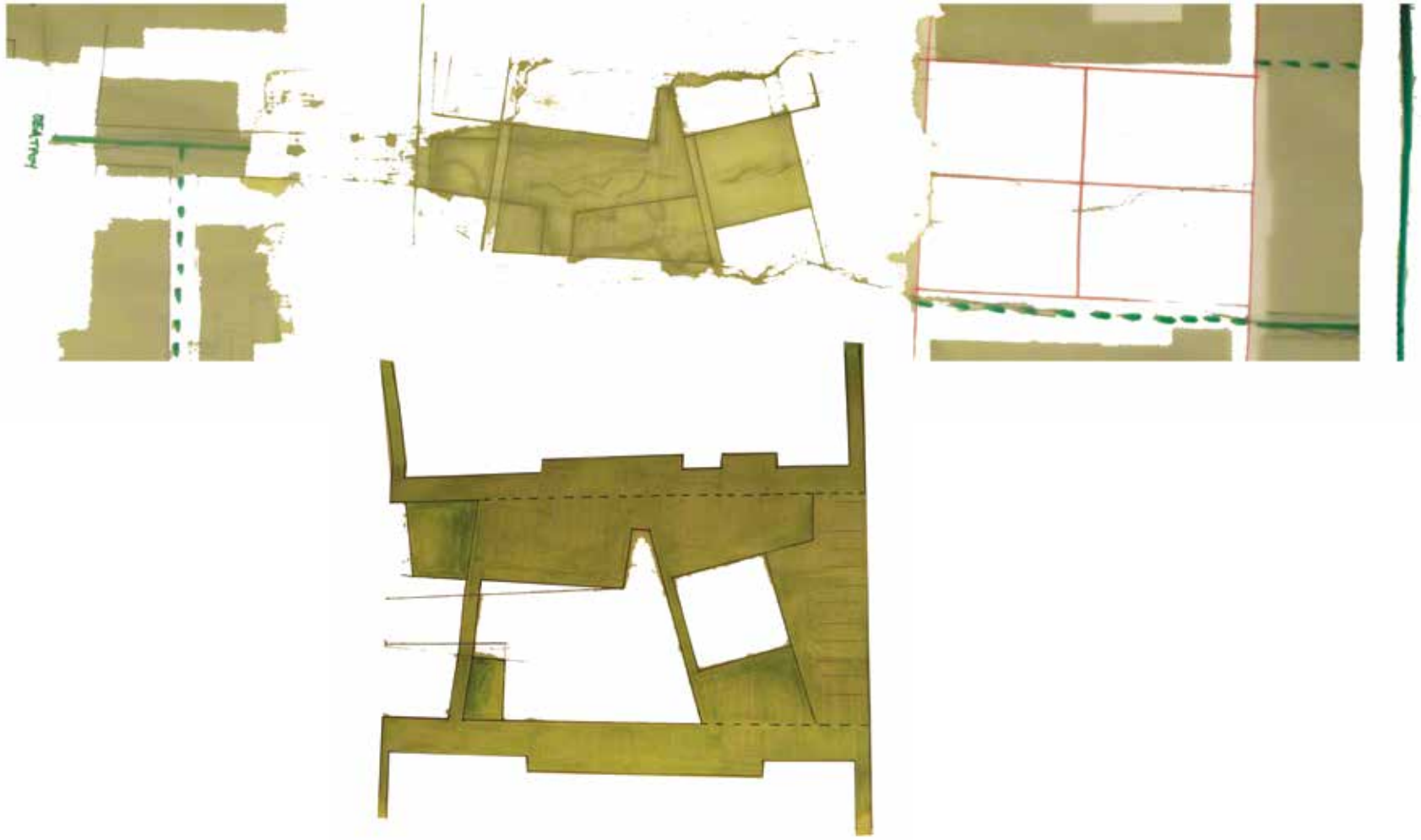
Ο σχεδιασμός της πλατείας Βαρβακείου πραγματοποιείται σε τρεις φάσεις, με βάση τρεις χωρικές συνθήκες, τη δημιουργία άμεσου περάσματος από από το ανατολικό προς το δυτικό τμήμα του τριγώνου, την ενίσχυση των εμπορικών χρήσεων της αγοράς τροφίμων και τη διαμόρφωση της πλατείας Βαρβακείου.

Η ενίσχυση του άξονα Α- Δ υλοποιείται με την επαναφορά της φυσικής κλίσης του εδάφους, τη δημιουργία κεντροαξονικού περάσματος, και την αποκατάσταση της οπτικής επαφής μεταξύ των δύο κτιρίων-πόλων εκατέρωθεν της πλατείας. Στη συνέχεια, για τη λαχαναγορά στην πλατεία Βαρβακείου σχεδιάζονται διαφορετικοί τύποι καταστημάτων πώλησης προϊόντων αλλά και εστίασης, με τρόπο ώστε να συνδυάζονται μεταξύ τους προκειμένου οι χρήσεις να αναμιγνύονται. Παράλληλα επαναλαμβάνεται η ίδια κλασική δομή οργάνωσης σχήματος Π της κίνησης όπως τη συναντάμε και στην κρεαταγορά, και διαμορφώνονται οι εισοδοί στα μέτωπα της Αγοράς.

Ο σχεδιασμός της πλατείας στοχεύει τόσο στην εκτόνωση των λειτουργιών της αγοράς όσο και στη δημιουργία ενός νέου υπαίθριου χώρου, με στόχο την «ανταλλαγή» χρηστών μεταξύ της υπαίθριας και της στεγασμένης αγοράς εκατέρωθεν της οδού Αθηνάς. Τελικά η Βαρβάκειος Αγορά κλείνει το σχήμα της στην οδό Σωκράτους και αποτελεί πλέον ένα συνολικό πόλο υπαίθριας ζωής για το κέντρο της Αθήνας.

- _ επαναφορά της φυσικής κλίσης του εδάφους
- _ οπτική και φυσική ένωση μέσα από την πλατεία της βαρβακείου αγοράς και της διπλαρείου σχολής
- _ διατήρηση των μετώπων αγοράς εκατέρωθεν της πλατείας

ΧΡΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ: Η ΑΓΟΡΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

 φρούτα- λαχανικά

 κρέας

 ψάρι

 ξηροί καρποί

 καφεκοπτείο

 τοπικά- βιολογικά προϊόντα

 αλλαντικά

 τυροκομικά

 μπαχαρικά

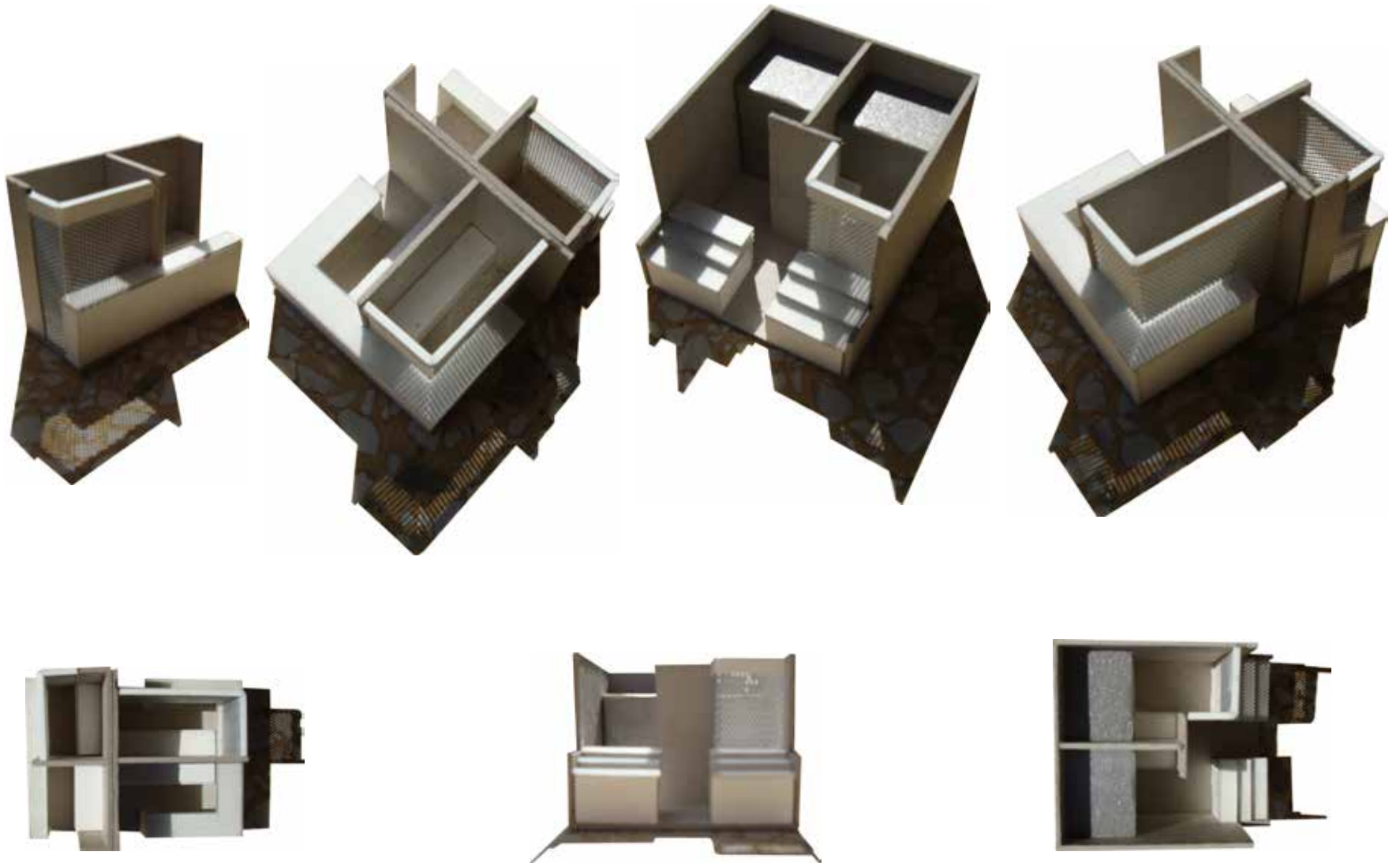
 άνθη- φυτά

 παντοπωλεία

 εστίαση

Η ζώνη της Κεντρικής Αγοράς τροφίμων περιλαμβάνει οργανωμένη Αγορά ψαριού (στο εσωτερικό του κτιρίου της Βαρβακείου), κρέατος(στο εσωτερικό των στεγασμένων δρόμων /στοών) και λαχανικών(στις πλευρικές οδούς της πλατείας Βαρβακείου). Παράλληλα με τη θεματική αγορά, εμφανίζονται οι συμπληρωματικές στην αγορά τροφίμων εμπορικές χρήσεις, που η ανάπτυξη και η κερδοφορία τους εξαρτώνται σαφώς από Βαρβάκειο Αγορά. Τέλος, καταστήματα εστίασης συναντώνται διάσπαρτα κυρίως σε κόμβους κινήσεων.

Με την μελέτη των χρήσεων, συμπεραίνουμε τη σημασία της οργανωμένης αγοράς τροφίμων σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο, την ισχυρή εξάρτηση των ποικίλων συμπληρωματικών σε αυτήν χρήσεων, καθώς και τη σημασία της σχέσης αγοράς και κατανάλωσης. Η αγορά τροφίμων παραδοσιακά αποτελεί τόπο συνάντησης και ανταλλαγής πολιτισμού μέσα από την κουλτούρα του φαγητού. Για το λόγο αυτό στην πρότασή μας επιχειρούμε να δημιουργήσουμε έναν ολοκληρωμένο κύκλο φαγητού, τόσο με την αγορά πρώτης ύλης, όσο και με την επί τόπου κατανάλωση τροφής.

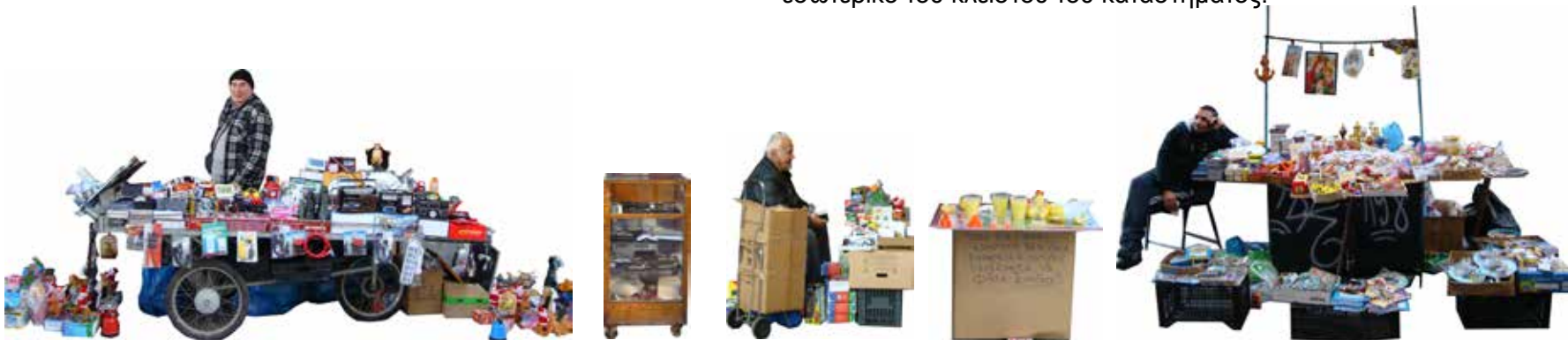

πιθανές χρήσεις μονάδων

- φρούτα/ λαχανικά
- ξηροί καρποί
- μπαχάρια
- καφεκοπτείο
- τοπικά/ βιολογικά προϊόντα
- αλλαντικά
- γαλακτοκομικά/ τυροκομικά
- άνθη/ φυτά
- παντοπωλείο
- εστίαση

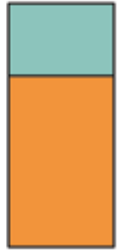
Προτείνουμε τρεις τύπους διαφορετικών μεγεθών εμπορικών καταστημάτων για την πλατεία Βαρβακείου. Ο μεγαλύτερος τύπος (μέγεθος Α) αποτελεί τη μονάδα οργάνωσης της λαχαναγοράς. Η μονάδα αυτή διαθέτει ικανό χώρο για ψυκτικό θάλαμο, καθώς και χώρο αποθήκευσης και έκθεσης των προϊόντων, ενώ τα καταστήματα για εργονομικούς λόγους, λειτουργούν ανά δύο. Παρόλα αυτά το καθένα χωριστά διαθέτει μηχανισμό από ρολλά ώστε να κλείνει αυτόνομα, μαζί με τον πάγκο του, κατά τις βραδυνές ώρες. Οι δύο άλλοι τύποι, μεσαίου και μικρού μεγέθους σχεδιάζονται με modulo τη μονάδα Α. Πιο συγκεκριμένα η μονάδα Β έχει το μέγεθος του χώρου αποθήκευσης, ενώ η Γ έχει το μέγεθος του ψυκτικού θαλάμου. Τα καταστήματα αυτά μπορούν να παραλάβουν διαφορετικές χρήσεις εμπορίου ή και εστίασης και μπορούν να λειτουργήσουν αυτόνομα ή και σε ομάδες των δύο ή των τεσσάρων.

Ουσιαστικά οι μονάδες τύπου Α σχεδιάζονται με τρόπο ώστε να τοποθετούνται γραμμικά σε παράταξη, ενώ οι Β και Γ επιτρέπουν την περιμετρική κίνηση γύρω τους. Βασικό κριτήριο για το σχεδιασμό των μονάδων αυτών, είναι η προσπάθεια εγκιβωτισμού ολόκληρου του εξοπλισμού των μονάδων στο εσωτερικό του κλειστού του καταστήματος.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΜΟΝΑΔΑ Α

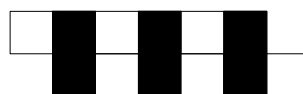
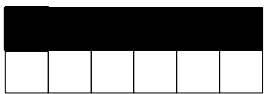
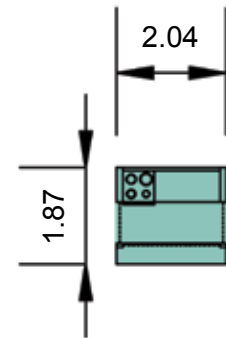
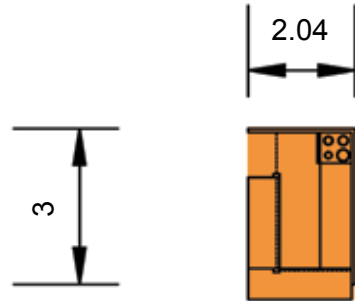
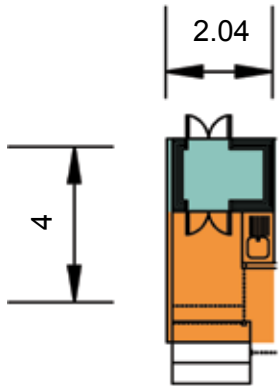
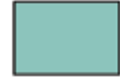
ψυγείο

αποθήκευση
και έκθεση
προϊόντων

ΜΟΝΑΔΑ Β

ΜΟΝΑΔΑ Γ

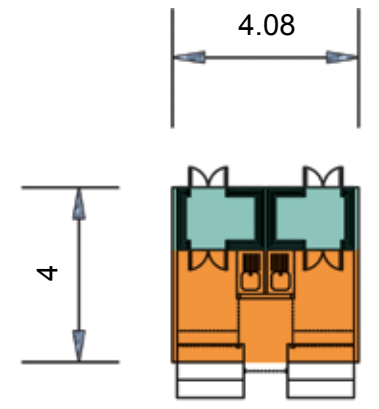

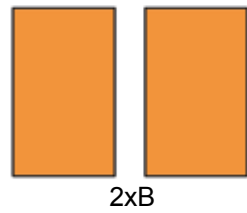
+

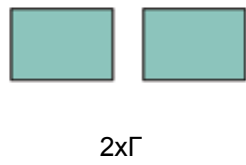
→

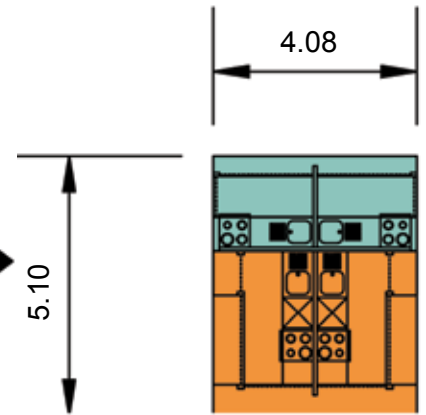
βασική
μονάδα
λαχαναγοράς

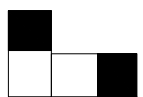
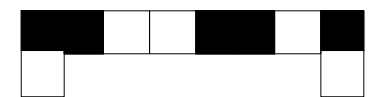
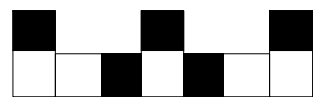
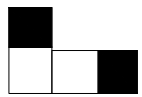
+

→

μονάδες
εστίασης

Με βάση την πολεοδομική πρόταση που αφορά στην αγορά, στην πλατεία και στο πέρασμα χωροθετούμε τους κτιριακούς όγκους πλευρικά, διαμορφώνουμε το εδάφος της πλατείας και οργανώνουμε τα μετώπα των οδών Αθηνάς και Σωκράτους.

Η Αγορά

Βασικός στόχος για την οργάνωση και τη χωροθέτηση των καταστημάτων της νέας αγοράς, είναι η βέλτιστη οργάνωση των κινήσεων με την παράλληλη διατήρηση των εμπορικών μετώπων των οδών Αρμοδίου και Αριστογείτονος, πλευρικά της πλατείας. Προεκτείνουμε τις κινήσεις από την κρεαταγορά στην πλατεία Βαρβακείου και οργανώνουμε τους νέους τύπους καταστημάτων με βάση αυτές τις προεκτάσεις. Ταυτόχρονα, σχεδιάζουμε δύο βασικές εγκάρσιες ενώσεις, τις συνδέσεις των δύο εμπορικών δρόμων. Ως αποτέλεσμα, τα εμπορικά μέτωπα της Αρμοδίου και της Αριστογείτονος όχι μόνο διατηρούνται αλλά και ενισχύεται η εμπορική δραστηριότητα με την χωροθέτηση των νέων τύπων καταστημάτων. Η γραμμική και συμπυκνωμένη οργάνωση των καταστημάτων της νέας λαχαναγοράς στο μέτωπο της Αρμοδίου αντιπαραβάλλεται με την παναταχώθεν ελεύθερη σταυροειδή οργάνωση των δύο μικρότερων τύπων (εστίαση/ συμπληρωματικό εμπόριο) στο μέτωπο της Αριστογείτονος.

Το πάρκινγκ

Το πάρκινγκ κάτω από την πλατεία διατηρείται με ορισμένες τροποποιήσεις, προκειμένου η είσοδος και η έξοδος των οχημάτων, καθώς και τα δύο κλιμακοστάσια για την κατακόρυφη κίνηση των πεζών να συνδυαστούν κτιριακά με το κλειστό κομμάτι της αγοράς. Η είσοδος- έξοδος οχημάτων μεταφέρεται πλευρικά προς το μέτωπο της Αρμοδίου και τα δύο κλιμακοστάσια σχεδιάζονται αντιδιαμετρικά στις γωνίες της πλατείας, με το ένα να αναφέρεται στην οδό Αθηνάς και το άλλο στην οδό Σωκράτους.

Το δώμα

Το δώμα της λαχαναγοράς γίνεται βατό, καθώς αποτελεί μια επιπλέον επιφάνεια προς επεξεργασία, με στόχο να φιλοξενήσει στους στεγασμένους χώρους πιο περιοδικές εμπορικές δραστηριότητες. Κάτι τέτοιο μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά στην αγορά, αλλά και σε αντίστοιχες περιοδικές χρήσεις που συναντάμε στην πλατεία Κοτζία και πλατεία Κλαυθμώνος, όπως παζάρια και εκθέσεις. Ιδιαίτερη σημασία έχει το σημείο εισόδου στη λαχαναγορά από το μέτωπο της Αθηνάς, στο οποίο η ράμπα ανόδου στο βατό δώμα μαζί με το κλιμακοστάσιο και το φεγγίτη του πάρκινγκ, συνδιάζουν τα τρία διαφορετικά επίπεδα σχεδιασμού της πλατείας καθ' ύψος.

Η πλατεία

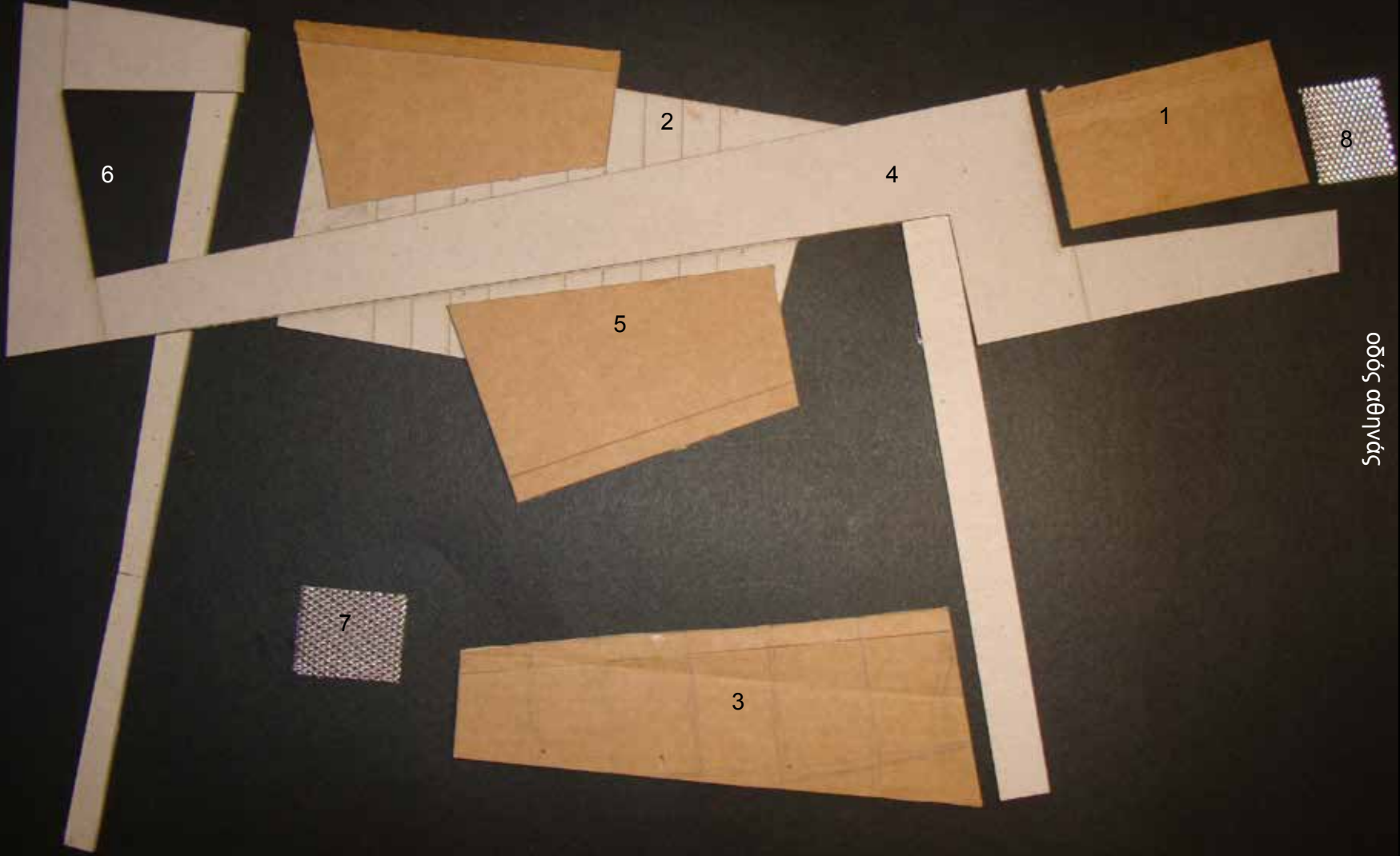
Η σύνδεση όλων των παραπάνω στοιχείων ενισχύεται με την επεξεργασία του εδάφους της γραμμικής πλατείας, που αντιπαραβάλλει τα σκληρά υλικά εδάφους της αγοράς με τα χυτά υλικά του περάσματος και που με μια κίνηση μονοκοντυλιάς επιχειρεί να συνδέσει τη μόνιμη με την περιοδική αγορά. Η σύνδεση της αγοράς με την πλατεία, στηρίζεται στη σχέση αγοράς και κατανάλωσης φαγητού και πραγματοποιείται μέσα από ελεύθερες και γραμμικές κινήσεις, καθώς και από πλατώματα σε κομβικά σημεία. Φυλλοβόλα δέντρα προβλέπονται πλευρικά στα τέσσερα μέτωπα της πλατείας, αποφεύγοντας το χώρο του υπογείου πάρκινγκ. Μικρότερα σημεία χαμηλής φύτευσης σχεδιάζονται πλησιάζοντας στο εσωτερικό της πλατείας.

Το πέρασμα

Για το σχεδιασμό του περάσματος σχεδιάζονται τα μέτωπα της Αθηνάς και της Σωκράτους και συνδέονται μεταξύ τους μέσω της πλατείας. Το μέτωπο της Αθηνάς παραμένει ελεύθερο, χωρίς οπτικά και άλλα εμπόδια και ένας μικρός χώρος πρασίνου σχεδιάζεται έτσι ώστε να είναι άμεσα προσβάσιμος από το μέτωπο της Αθηνάς. Στο μέτωπο της Σωκράτους, η αξονικότητα της οδού Θεάτρου διεισδύει στην πλατεία Βαρβακείου και συνδέει τη Βαρβάκειο Αγορά με τη Διπλαρειο Σχολή. Τέλος, η πορεία για το βατό δώμα έχει τα άκρα της στα δύο αυτά μέτωπα, συνδέοντας έτσι τους δύο δρόμους με μια επιπλέον, υπερυψωμένη, διαδρομή.

οδός σικκράτους

οδός αθηνάς

6

2

4

1

8

5

7

3

9

1. λαχαναγορά_ καταστήματα τύπου Α σε γραμμική τοποθέτηση, στην οδό αρμοδίου
2. λαχαναγορά_ καταστήματα τύπου Α σε γραμμική τοποθέτηση, στην οδό αρμοδίου και στο εσωτερικό της πλατείας
3. συμπληρωματική αγορά_ καταστήματα τύπου Β και Γ σε σταυροειδή τοποθέτηση
4. υπερυψωμένη κίνηση στο δώμα της λαχαναγοράς
5. στεγασμένος ημι-υπαίθριος χώρος για τη φιλοξενία περιοδικών χρήσεων
6. είσοδος αυτοκινήτων για το υπόγειο πάρκινγκ
7. κλιμακοστάσιο πάρκινγκ οδού σωκράτους & WC πλατείας
8. κλιμακοστάσιο πάρκινγκ οδού αθηνάς
9. κοινωνικό φαρμακείο και αθηναϊκή αγορά *

** το κοινωνικό φαρμακείο και η αθηναϊκή αγορά εντάσσονται στο πρόγραμμα ΚΥΑΔΑΣ και αυτή τη στιγμή βρίσκονται στο υπερυψωμένο τμήμα της πλατείας, αποκομμένα από την κίνηση και ζωή της πόλης. επιλέγουμε να μην καταργήσουμε αυτές τις χρήσεις, αλλά να τις τοποθετήσουμε στο γωνιακό κτίριο των οδών αριστογείτονος και σωκράτους. το κτίριο αυτό φιλοξενεί προς το παρόν ελαφριές εμπορικές χρήσεις που μπορούν να μεταφερθούν στα καταστήματα που σχεδιάζονται, ενώ στο παρελθόν είχε αποτελέσει την πρώτη στέγη του δημοτικού συσσιτίου.*

04

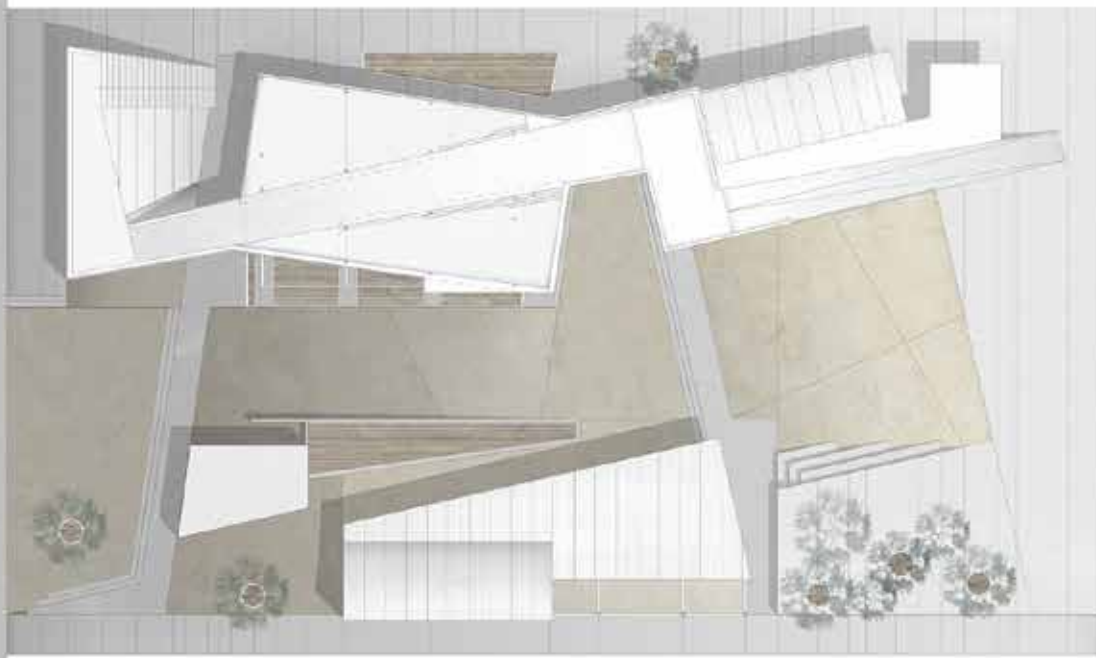

**η πλατεία
κεντρικής αγοράς**

ΚΑΤΟΨΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΑΓΟΡΑΣ

1

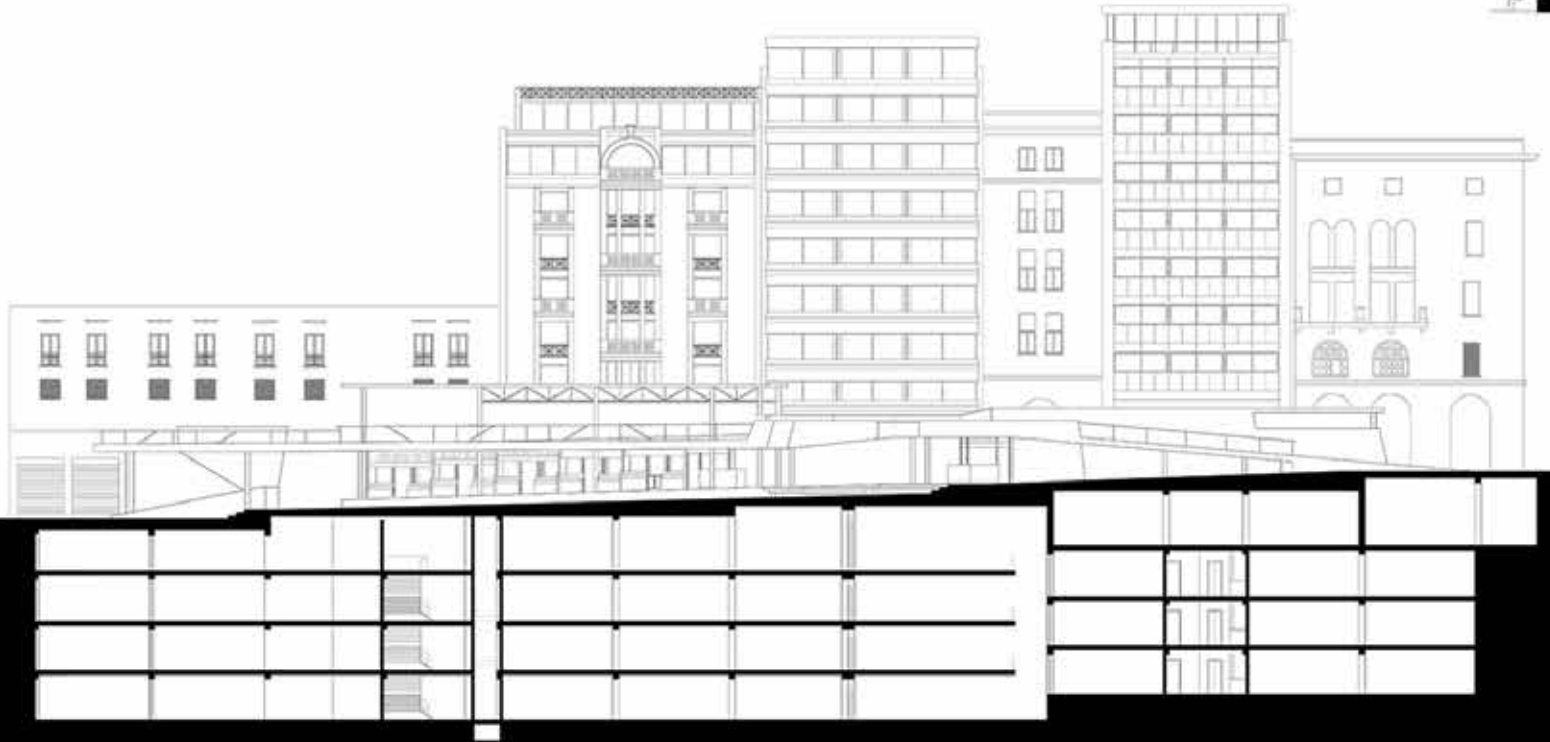
ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

TOMH A-A
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

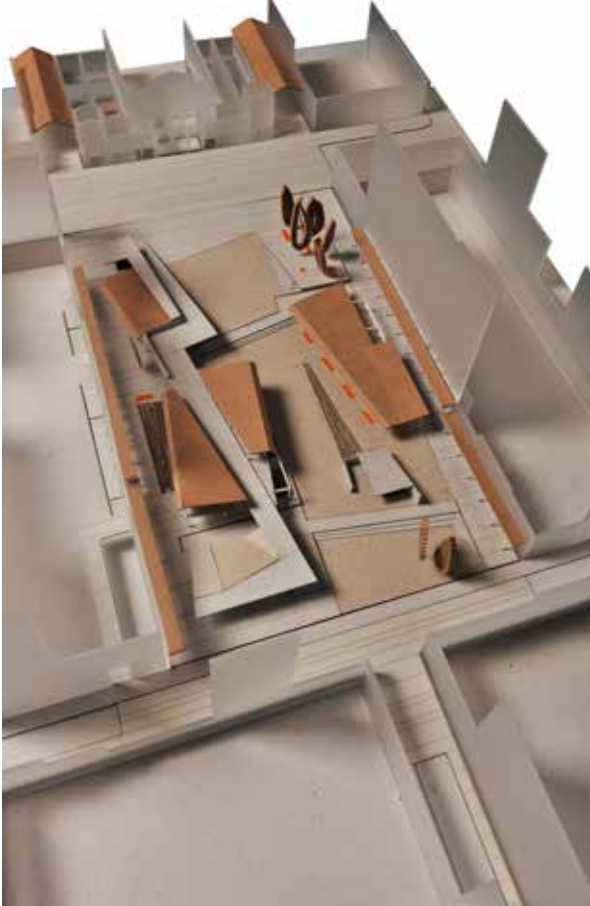

TOMH B-B'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

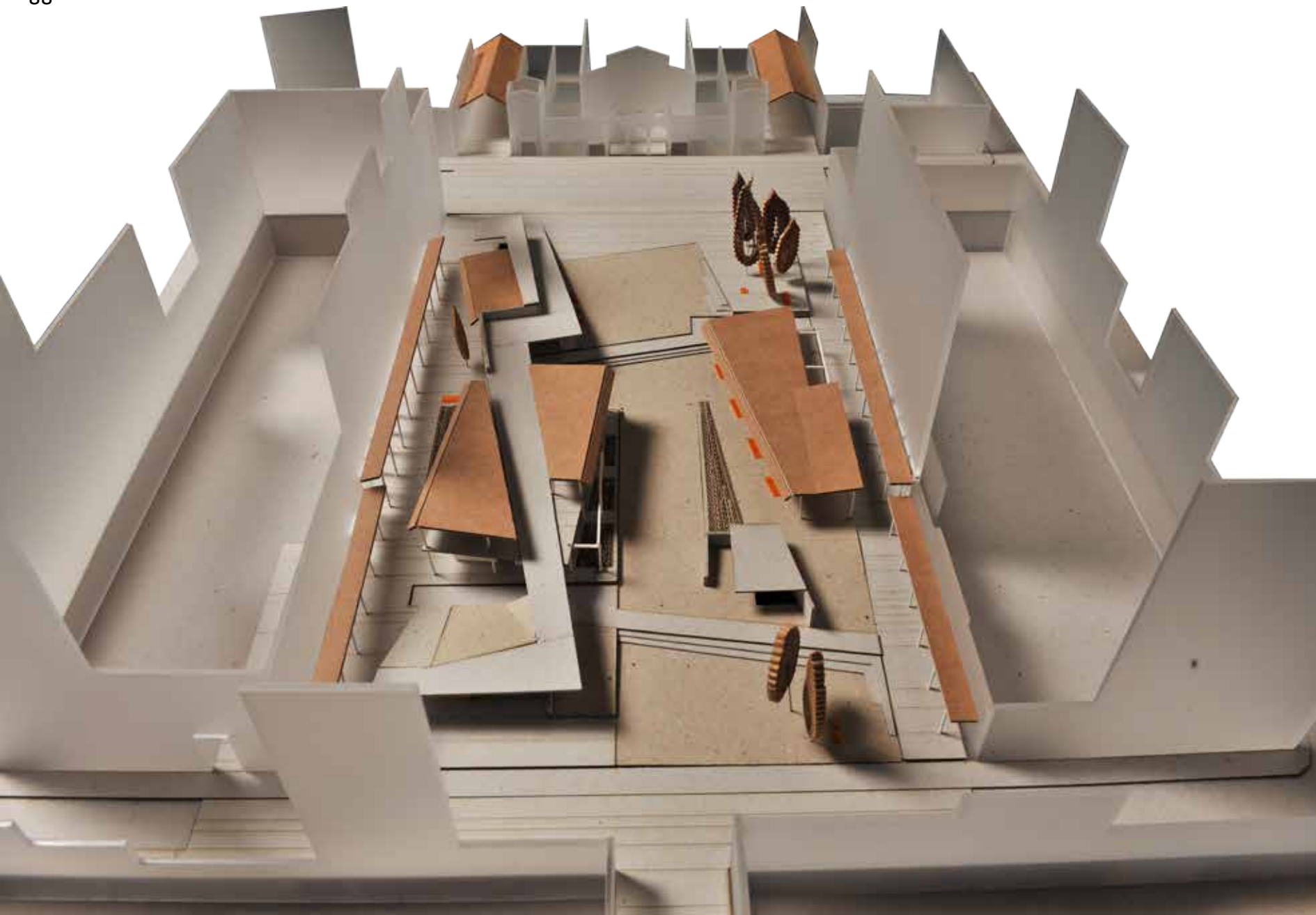

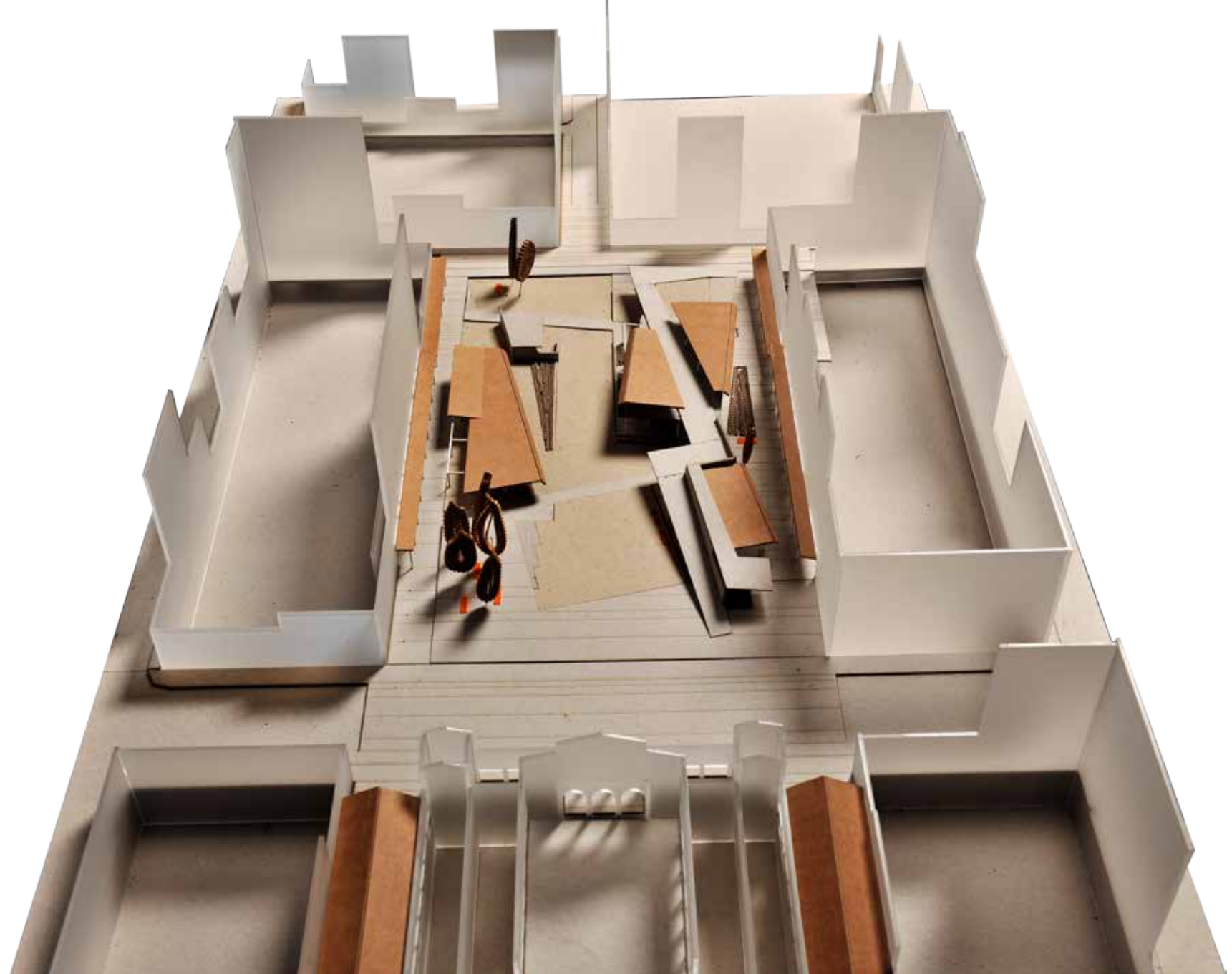
ΤΟΜΗ Γ-Γ'
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

απόψεις τελικού προπλάσματος πρότασης

ラーメン

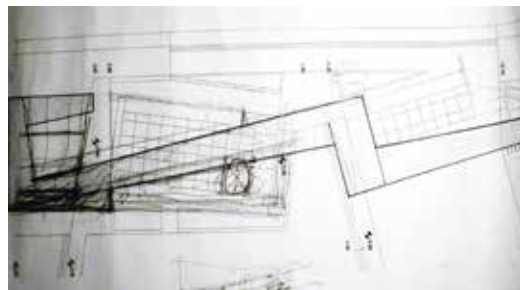
60% fruit

4€

太湖大闸蟹

SARATI
ETA. KAPROYNA

SCIENCEPHOTO LIBRARY

πορεία εργασίας

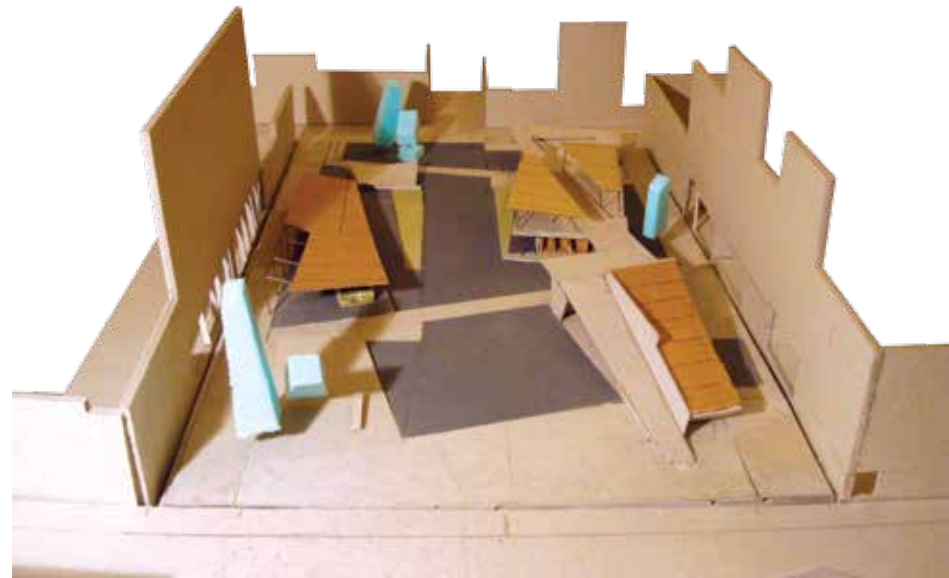
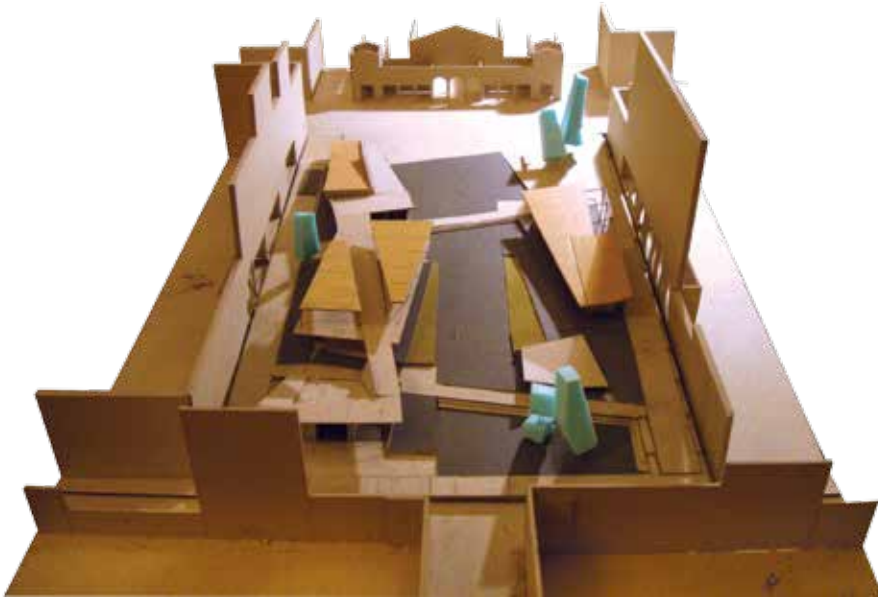
απόψεις προμακέτας πρότασης

μέτωπο σωκράτους

μέτωπο αθηνάς

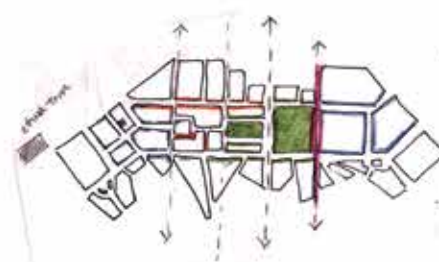
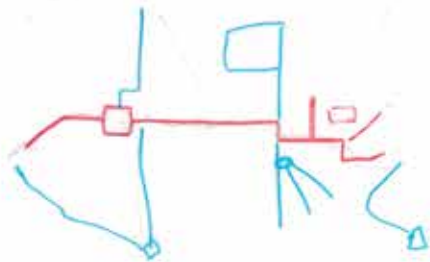
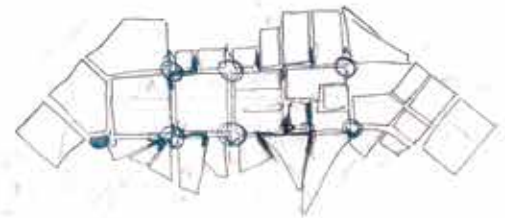
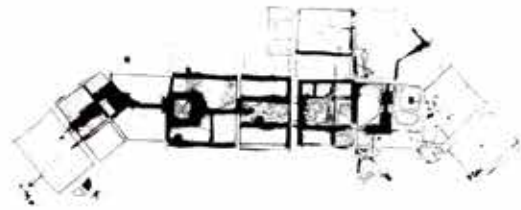
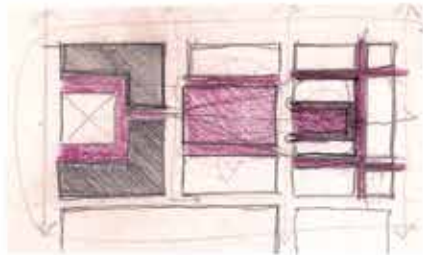
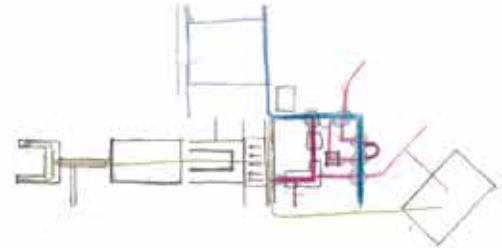
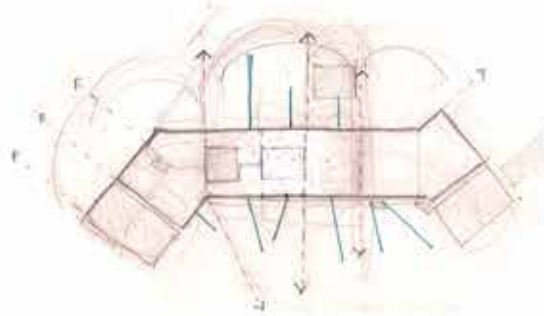
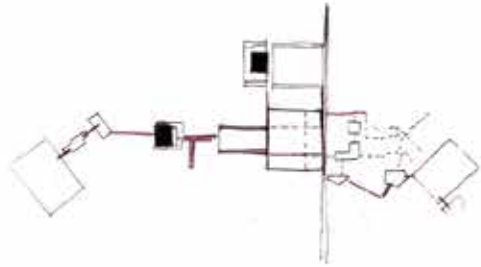
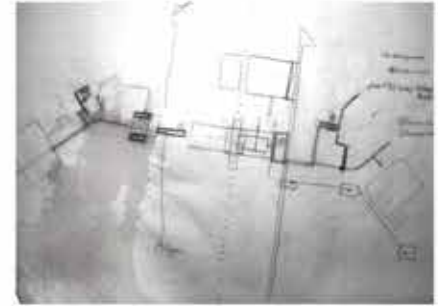
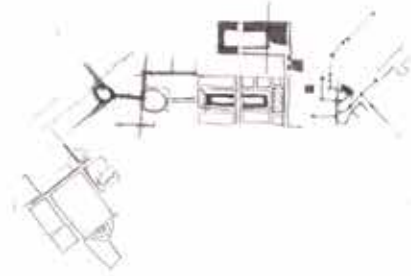

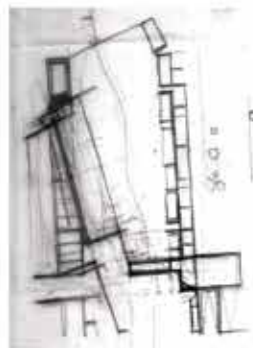
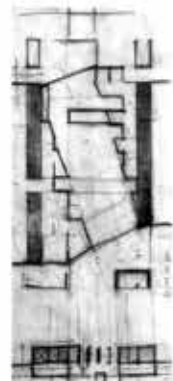
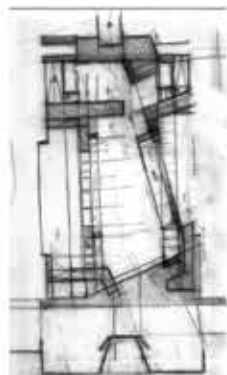
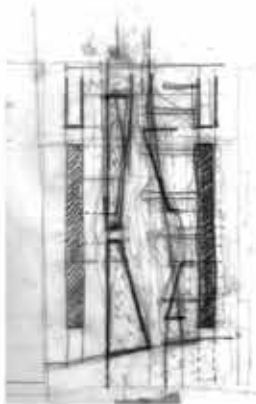
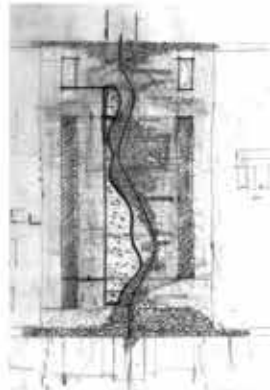
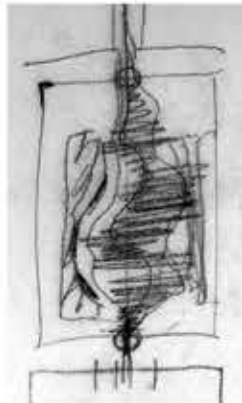
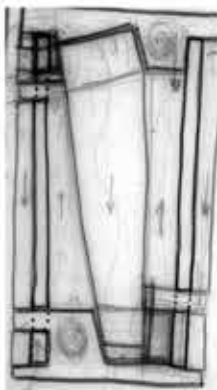
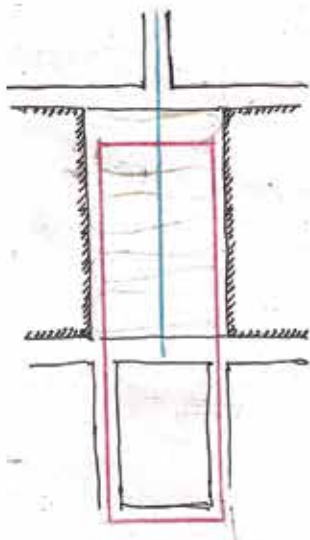
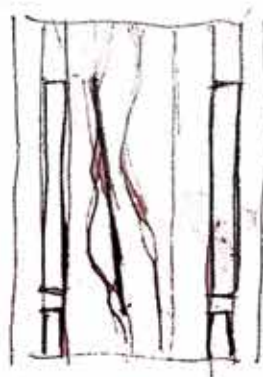
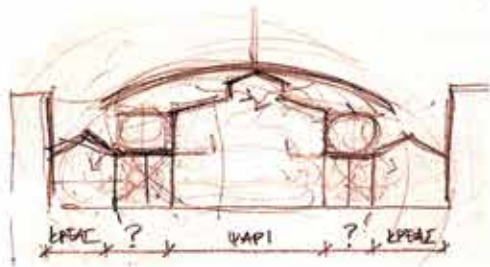

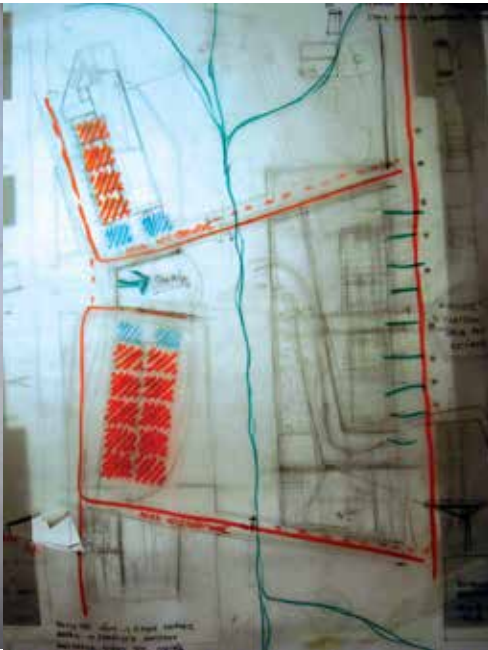
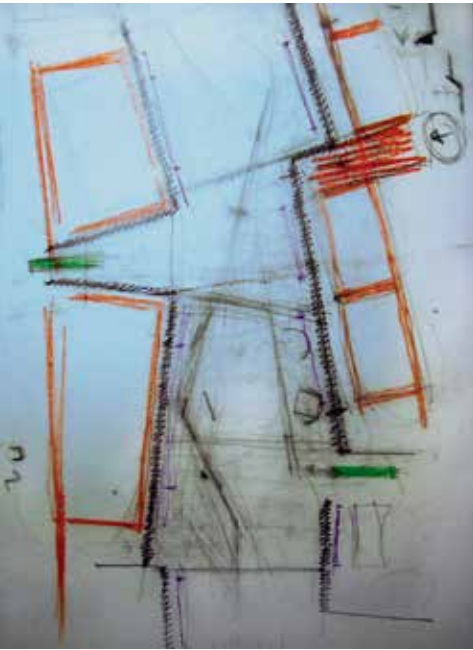

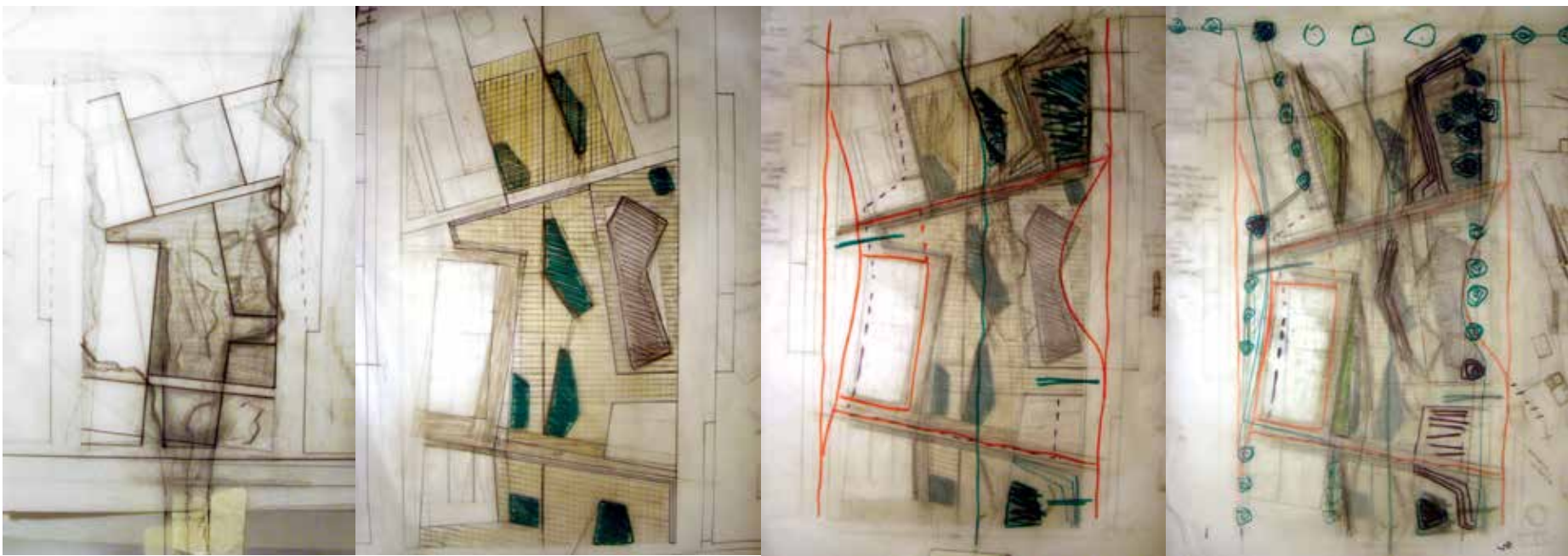
απόψεις πορείας πρότασης

σκίτσα πορείας

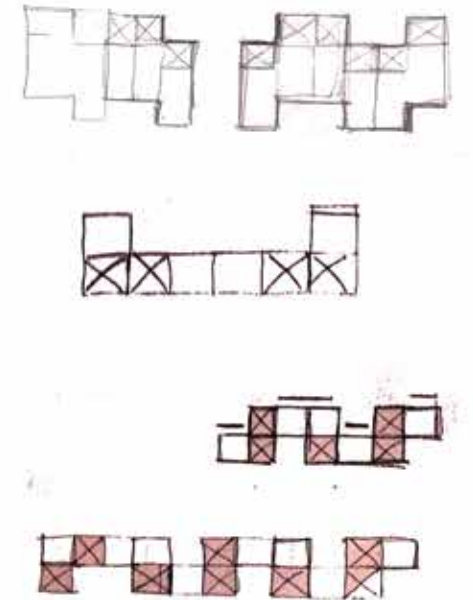
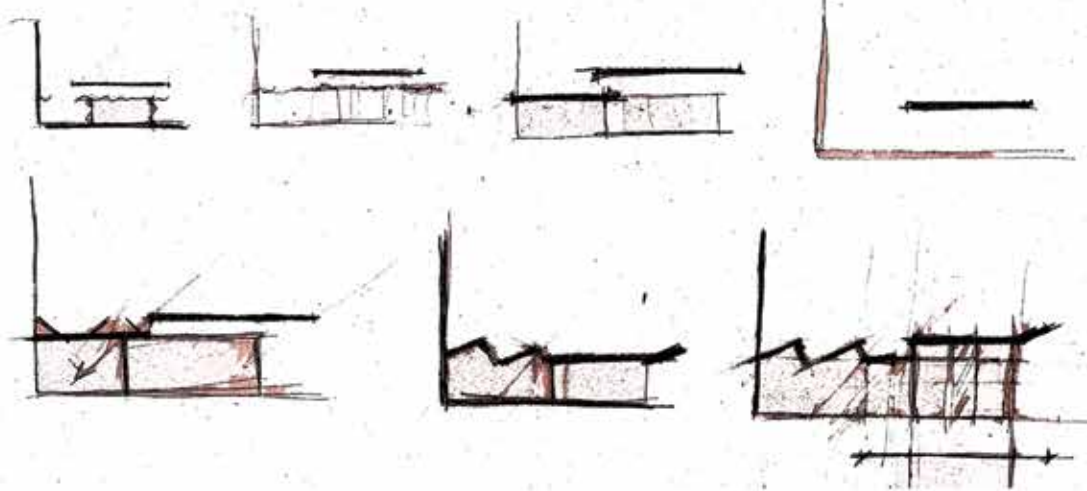
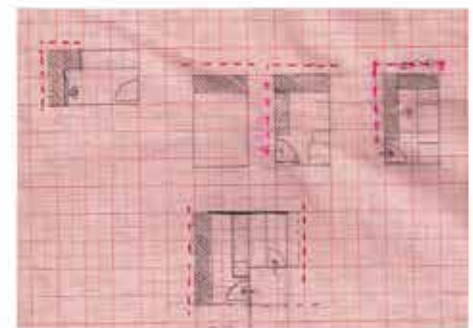
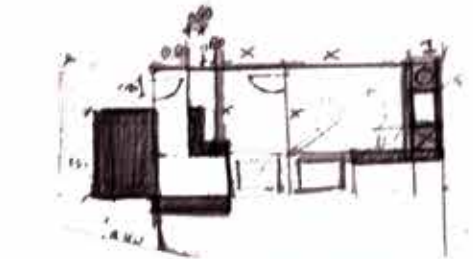
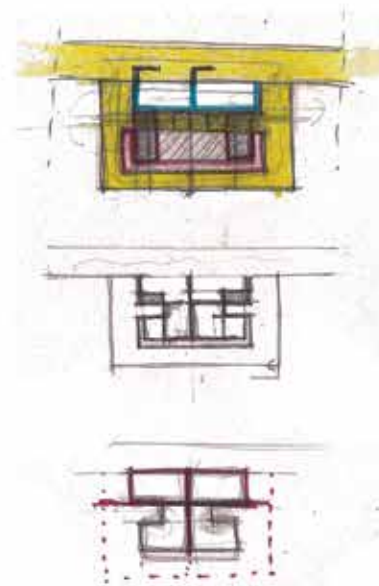
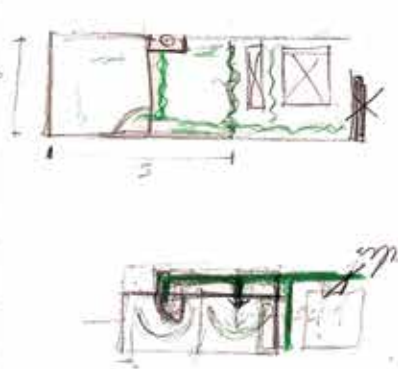
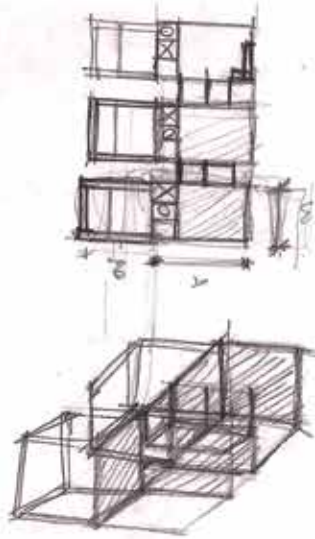

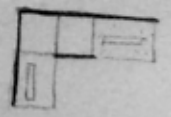
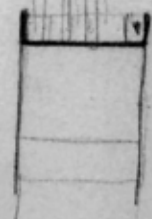
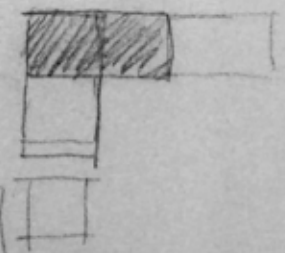
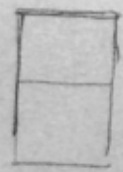
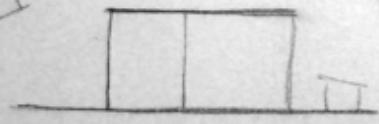
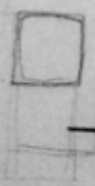
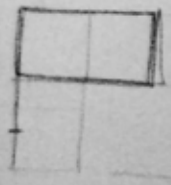
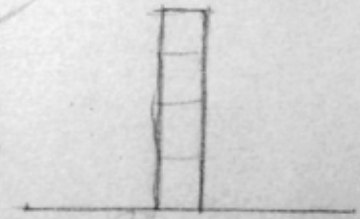
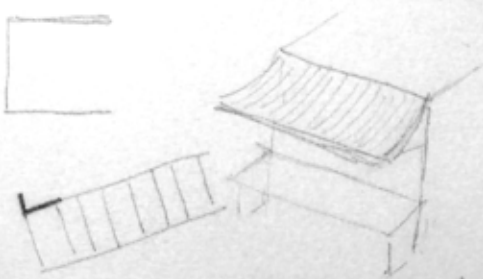
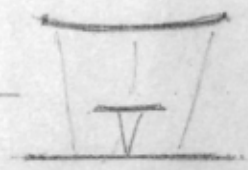
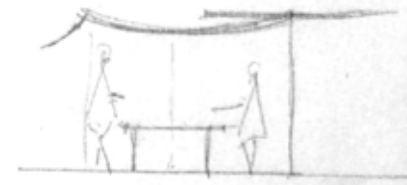
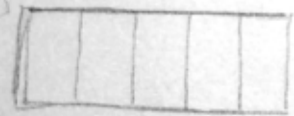
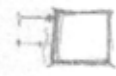
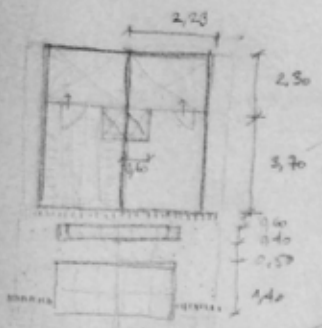
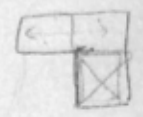
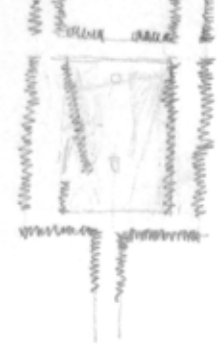
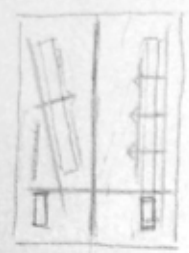

σκίτσα πορείας

σκέτσα πορείας

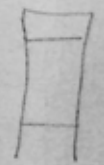
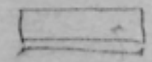
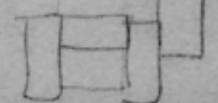
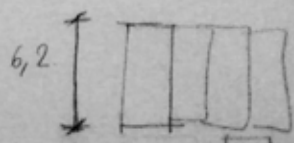
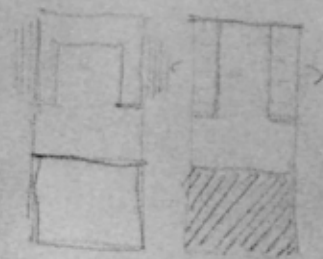

ДИРЕКЦИОНА / WC
 КОМПАКТ - КОМПАКТ
 КОМПАКТ - КОМПАКТ
 КОМПАКТ - КОМПАКТ

$0,40 \times 1,40$
 $1,40 \times 1,40$

- КОМПАКТ
 - КОМПАКТ

- КОМПАКТ
 - КОМПАКТ